

BUDGETFORBEDRINGS- FORSLAG

BUDGET 2024

KLIMA-, PLAN OG BOLIGUDVALGET	4
KPBU01 Energieffektiviseringer.....	5
KPBU02: Energoptimering af belysning og pulje til optimering af belysning	8
KPBU03: Prædiktiv (selvlærende) varmestyring	11
KPBU04: Generel besparelse på vedligehold af kommunale ejendomme.....	13
KPBU05: Pilotprojekt med elektrostatiske filtre	14
UNDERVISNINGDVALGET	16
UU01: Tilpasning af børnehaveklasselederressourcer til specialklasserækken X-spor på Lindevangskolen17	
UU02: Færre ressourcer til to-voksen undervisning mv. i indskolingen	19
UU03: Færre timer til holddeling på almenområdet.....	21
UU04: Tilpasning af timetallet til vejledende niveau	23
UU05: Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer i specialklasserækker	25
UU06: Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer på Skolen ved Nordens Plads	27
UU07: Færre lejrskoler.....	29
UU08: Åben Skole	31
UU09: Nedlægge naturvejlederordning	33
UU10: Naturbusser i SFO	35
UU11: Ny struktur for ungdomsklubber (færre ungdomsklubber).....	36
UU12: Overgang til ungdomsklub et år tidligere end i dag	38
UU13: Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde	40
UU14: Reduktion af budgettet til SSP	42
UU15: Reduktion af budgettet til Ungdomsskolen	44
UU16: Reduktion af rammen til Dansk Som Andetsprog (DSA).....	46
UU17: Rammebesparelse på Skolen ved Nordens Plads	48
ÆLDRE- OG OMSORGSUDVALGET	50
ÆOU01: Reduktion i visiteret tid til personlig pleje.....	51
ÆOU02: Reduktion af leveringsfrekvens af rengøring	54
ÆOU03: Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger vedr. apotek, bank/posthus og vask i eget hjem	56
ÆOU04: Omlægning af indkøbsordningen.....	58
ÆOU05: Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere	60
ÆOU06: Afskaffelse af ekstrature ved handicapkørsel.....	63
ÆOU07: Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på aktivitetscentre og plejecentre.....	65
ÆOU08: Reduktion af §79 midler til klubber og foreninger på ældreområdet	67
KULTUR- OG FRITIDSUDVALGET	69
KFU01: Afvikling af tilskud til Det Grønlandske Hus.....	70
KFU02: Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg.....	71
KFU03: Færre events – Kammerkonerter.....	73

KFU04: KU.BE – tilpasning af priser og tilbud	75
KFU05: Reduceret tilskud til selvejende institutioner.....	77
KFU06: Tilpasning af aktivitets- og udviklingstilskud	79
KFU07: Tilpasning af kulturpuljer	81
KFU08: Tilpasning af sommerferieaktiviteter	83
KFU09: Tilpasning af tilskud til aftenskoler	84
KFU10: Ekstraordinært tilskud til solcelleanlæg på private kulturinstitutioners egne bygninger	85
KFU11: Nedlæggelse af skøjtebane ved Frederiksberg Runddel i vintersæson 2023/24.....	87
BØRNEUDVALGET	89
BU01: Samkørsel i skov.....	90
BU02: Udfase dagplejen, men beholde specialdagplejen	92
BU03: Tilpasning af administrationstilskud til selvejende daginstitutioner	94
BU04: Nedsætte tilskud til privat børnepasning og pasning af egne børn	97
BU05: Omstilling af familiebehandlingsindsatsen	100
BU06: Omstilling af kontaktpersonindsatsen	103
BU07: Reduktion af Åben Anonym Rådgivning	106
BU08: Forældre medbringer bleer hjemmefra	108
BU09: Regulering af køkkentimer til vuggestuebørn	110
BU10: Ophør af Frederiksberg Kommunes særtilskud til "Børn, Unge og Sorg – Det nationale sorgcenter"	112
SOCIALUDVALGET	113
SU01: Reducere den tværgående sundhedsindsats (sociallæge og socialsygeplejerske).....	114
SU02: Nedlæggelse af puljen for boligsociale indsatser (tidligere Integrationspuljen).....	116
SU03: Reduktion af § 18-puljen til frivilligt socialt arbejde med mere.....	118
SU04: Reduktion i aktivitets- og samværstilbudsindsatsen	120
SU05: Reduktion af gadeplansindsatsen.....	122
SU06: Nedlæggelse af den boligsociale indsats	124
MILJØ- OG TRAFIKUDVALGET	126
MTU01: Omlægning af byens blomster	127
MTU02: Omlægning af Frederiksbergbusserne	129
MTU03: Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, alternativt færre afgang	133
MTU04: Betaling for ladestandere opsat i byrummet	138
ARBEJDSMARKEDS-, VÆKST- OG UDDANNELSESUDVALGET	140
AVUU01: Tilpasning af Forberedende Grunduddannelse	141
SUNDHEDS- OG FOREBYGGELSESUDVALGET	143
SFU01: Barselsbesøg på hverdage.....	144
SFU02: Sundhedsplejens 1½ års besøg til førstegangsfamilier.....	146
SFU03: Sundhedsplejens graviditetsbesøg kun for mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4.....	148
SFU04: Besøg hos sundhedsplejerske i 1. klasse kun for behovsbørn	150
SFU05: Øgede ventetider i børne- og ungdomstandplejen	152
SFU06: Øget undersøgelsesinterval fra 6 til 8 mdr. i omsorgstandplejen	154

SFU07: Kapacitetstilpasning af socialtandplejen til nuværende brugerniveau	156
SFU08: Nedlægge tilbud om pensionistrejser	158
SFU09: Sundhedstilbud på Mændenes hjem	160
MAGISTRATEN	161
MAG01: Ensretning af regler for udeservering og permanentliggørelse af midlertidig ordning for udeservering	162
MAG02: Koncessionsafgift reklamebærende byudstyr, herunder besparelse på driftsudgifter til toilet ved Forum	164
MAG03: Tilpasning af budgetter for KB, råd og nævn	166
MAG04: Besparelse på ekstern juridisk bistand	168
MAG05: Optimering af arbejdstidsanvendelse	170
MAG06: Forenkling af budgetprocessen	172
MAG07: Optimering af henvendelseskanaler	174
MAG08: Fortætning af administrative kvadratmeter	177
MAG09: Etablering af fælles driftsmodel på de administrative kvadratmeter	180
MAG10: Styrkelse af indkøbsorganisering- og processer	182
MAG11: Automatisering af manuelle arbejdsopgaver med softwareroboter og selvbetjeningsløsninger ..	184
MAG12: Effektivisering af opgaveløsning i Borgerservice	186
MAG13: Reducere fysiske og telefoniske åbningstider i borgerservice	188
MAG14: Klarere rammer og styrket prioritering af den politiske betjening	190
MAG15: Opsigelse af kutymefridage	193
MAG16: Fastholdelse af rammebesparelse på 1,5 pct.	195
TVÆRGÅENDE FORSLAG	197
TVÆR01: Indkøb af måtter frem for leje	198
TVÆR02 Tværgående rammebesparelse	200
OVERSIGT OVER BUDGETFORBEDRINGER TIL BUDGET 2024	202

KLIMA-, PLAN OG BOLIGUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Klima-, Plan- og Boligudvalget		-1.637	-2.797	-3.097	-3.094	7.600	5.500	5.500	3.000
KPBU01	Mindre energiforbedringsforslag fra energimærkninger (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	0	-120	-240		2.500	2.500	
KPBU01	Udskiftning af cirkulationspumper (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	-34	-34	-34	500			
KPBU01	Bimålere på elinstallationer (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	-112	-112	-112	1.500			
KPBU02	Energioptimering af belysning	-250	-250	-250	-250				
KPBU02	Pulje til optimering af belysning (inkl. ydelse ved lånoptag)	80	8	-67	-147	3.000	3.000	3.000	3.000
KPBU03	Pilotprojekt, prædiktiv varmestyring	200	200	200	200				
KPBU03	Prædiktiv varmestyring	80	-1.080	-1.080	-1.080	2.000			
KPBU04	Generel besparelse på vedligehold af kommunale ejendomme	-1.710	-1.492	-1.597	-1.394				
KPBU05	Pilotprojekt med elektrostatisk aktive luftfiltre (inkl. ydelse ved lånoptag)	-37	-37	-37	-37	600			

KPBU01 Energieffektiviseringer

Udvalg: Klima-, Plan- og Boligudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 021 Ejendomme

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Mindre energiforbedringsforslag fra energimærkninger	SER			-300	-600
Udskiftning af cirkulationspumper	SER		-70	-70	-70
Bimålere på elinstallationer	SER		-220	-220	-220
Årlig ydelse ved lånoptag	SER		144	324	501
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
			-146	-266	-389
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Energioptimering af belysning (anlægges i 2023)	Anlæg				
Mindre energiforbedringsforslag fra energimærkninger	Anlæg		2.500	2.500	
Udskiftning af cirkulationspumper	Anlæg	500			
Bimålere på elinstallationer	Anlæg	1.500			
Låneoptag		-2.000	-2.500	-2.500	
Samlet økonomisk påvirkning					
			-146	-266	-389
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	0				

Der er ved beregning af forslagets konsekvenser antaget en elpris på 2,2 kr./kWh ekskl. moms. Kommunen har i 2023 variable elpriser, som følger markedspriser. Det er derfor nødvendigt at antage en gennemsnitlig elpris, og forvaltningens bedste skøn er 2,2 kr./kWh. Den endelige besparelse afhænger af den faktiske elpris.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsidéen indeholder en række mindre og rentable energiforbedringsforslag, der vil bidrage til en reduktion af kommunens elforbrug og CO₂-udledning. Der vil være adgang til kommunal låntagning på alle effektiviseringsforslagene.

Mindre energiforbedringsforslag fra energimærkninger, herunder cirkulationspumper

I 2024 udføres nye energimærkninger for ca. 220.000 m² af Frederiksberg Kommunes ejendomme. I den forbindelse forventes der udarbejdet en række rentable, mindre og let gennemførlige energiforbedringsforslag i energimærkningerne. De mindre energiforbedringstiltag forslået i energimærkningerne kan være mangeartede, med dette forslag oprettes der en pulje, der kan sikre at mindre tiltag, der ikke kræver nævneværdig projektering, udbud eller lign. kan gennemføres hurtigt, og dermed straks reducere energiforbrug og CO₂. Besparelsen beror på forventede færre kWh samt den forudsatte elpris.

Cirkulationspumper

I dag har flere af kommunens bygninger cirkulationspumper uden trinregulering, hvilket ikke er energieffektivt. Formålet med forslaget er at effektivisere energiforbruget til cirkulationspumper, hvilket leder til årlige CO₂-reduktioner samt reduktioner i energiforbruget. Det er i energimærkningerne vurderet af energimærkningskonsulenter, at der er omkring 30 cirkulationspumper til varmt brugsvand, som vil være rentable at udskifte, bl.a. fordi der kan opnås en mængderabat. Effekter ved udskiftning af cirkulationspumper er ligeledes vurderet af energikonsulenterne. Energimærkningerne er udført i perioden 2013-2022, hvorfor nogle af cirkulationspumperne kan være udskiftede siden energimærkningen.

Omkring 2010 havde kommunen et projekt på udskiftning af en række cirkulationspumper. Disse cirkulationspumper indgår i energimærkningerne foretaget i perioden 2013-2022 og er ikke nødvendigvis energieffektive i forhold til nyere cirkulationspumper. Desuden har cirkulationspumperne snart opnået den gennemsnitlige forventede levetid (10-15 år) og trænger derfor alligevel til udskiftning. Udskiftning af cirkulationspumper forventes at medføre en årlig energibesparelse på ca. 30.000 kWh svarende til ca. 4 tons CO₂-ækvivalenter. Der kan følges op på tiltagets effekter ved at evaluere bygningernes energiforbrug i energistyringssystemet DEXMA.

Bimålere på elinstallationer

Projektet har til formål at reducere unødvendigt strømforbrug i kommunens ejendomme. I dag har forvaltningen adgang til eldata på hovedmåler niveau i de store ejendomme, men dette er ikke tilstrækkeligt for at identificere de strømforbrugende anlæg, som kører uhensigtsmæssigt. De store ejendomme har mange forskellige tekniske anlæg, herunder især store ventilationsanlæg, hvor der mangler bedre indblik i deres performance og driftsmønster. Ved opsætning af bimålere på ventilationsanlæg på de største ejendomme, eksempelvis skoler, sikres bedre adgang til detaljerede data, som kan bruges til at optimere på ventilationsanlæg, og for at sikre, at ventilation ikke kører, når der ikke er behov for det.

Erfaringer fra det igangværende Elforsk projekt på rådhuset viser store potentialer for optimering af ventilationsanlæg ved opsætning af bimålere. I projektet blev der ultimo 2021 opsat 64 bimålere på rådhusets elinstallationer, hvoraf størstedelen på ventilationsanlæg og belysning. De foreløbige resultater viser et årligt besparelspotentiale på 7-8% af det samlede elforbrug, ved optimering og indregulering af driftstidene for ventilationsanlæg og belysning. De årlige besparelser på rådhuset svarer til 70-80.000 kWh, eller omkring 150-180.000 kroner årligt.

Forslaget forventes at medføre en årlig elbesparelse på omkring 100.000 kWh på udvalgte ejendomme, hvilket svarer til 220.000 kr. årligt. Besparelsen tager udgangspunkt i en gennemsnitlig elpris på 2,2 kr./kWh. Den forventede elbesparelse medfører en årlig CO₂ reduktion på 14,2 ton. Ejendommene vælges ud fra deres elforbrug, driftsmønster, tekniske installationer samt optimeringspotentialer, så der fås mest værdi for penge.

Der er i forslaget forudsat en investering i første år på 1,5 mio. kr., som svarer til opsætning af ca. 200 bimålere på de udvalgte ejendomme. Da projektet er energioptimerende vil investeringen give låneadgang.

Skaleringsmuligheder

Det er endnu ikke afdækket, hvor stort et potentiale etablering af bimålere på elinstallationer vil have. Såfremt det første forslag gennemføres og der dokumenteres forventede el besparelser ved hjælp af bimålere, ønskes forslaget videreført til andre større ejendomme som ejes af kommunen. Bimålere vil blive monteret på ventilationsanlæg og belysningsinstallationer, hvor det er teknisk muligt, og hvor det forventes at investeringen giver den største besparelse. Implementeringsomkostninger for opsætning af flere bimålere forventes at være 600.000 kr. i 2025.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Opsætning af flere bimålere på andre ejendomme		600		

Der vil være mulighed for låneadgang til skalering af forslag for opsætning af bimålere, da forslaget medfører elbesparelser.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KPBU02: Energoptimering af belysning og pulje til optimering af belysning

Udvalg: Klima-, Plan- og Boligudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 021 Ejendomme

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Energoptimering af belysning (anlægges i 2023)	SER	-250	-250	-250	-250
Pulje til belysning: Energibudgetter	SER		-290	-580	-870
Pulje til belysning: Årlig ydelse ved lånoptag	SER		218	433	643
Implementeringsomkostninger					
Investering, administrationen					
Investering, drift i øvrigt (den forudsatte effektivisering i budgettet vedr. energioptimering i regi af klimafonden ift. energioptimering af belysning)	SER	80	80	80	80
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-170	-242	-317	-397
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Investering, anlæg	Anlæg	3.000	3.000	3.000	3.000
Lånoptag		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Samlet økonomisk påvirkning					
		-170	-242	-317	-397
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	0				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Klimafondsmidler: Energoptimering af belysning

Klima-, Plan- og Boligudvalget besluttede d. 6. marts at afsætte 1,3 mio. kr. til energioptimering af udvalgte ejendomme. Anlægsinvesteringen på 1,3 mio. kr. til energioptimering af belysning er låneadgangsgivende.

Forslaget omhandler at udskifte ældre armaturer og lyskilder til mere energieffektive modeller samt at opsætte sensorer til lysstyring. Projekterne vil medføre betydelige energieffektiviseringer og har derfor en kort tilbagebetalingstid. Der er samtidig tale om rettidig omhu, da en række af de lyskilder, som anvendes på nuværende tidspunkt, alligevel udfases fra august 2023. Der er derfor både tale om en energieffektivisering og en sikring af den fortsatte belysning i og på ejendommene, som typisk også får etableret bedre belysning, end der er i dag.

Selve investeringen i energioptimering af belysning foretages i 2023, hvorfor investeringen ikke fremgår af tabel 1. Effektiviseringen er først gældende med helårseffekt fra 2024 og udgør 250.000 kr. årligt.

Effektiviseringen er fordelt ml. Klima-, Plan- og Boligudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Miljø- og Trafikudvalget. Konkret har Miljø- og Trafikudvalget ansvaret for FGV på Skellet, mens Kultur- og Fritidsudvalget har ansvaret for Kedelhallen. Udgifter til energi på de resterende ejendomme – KU.BE, to skoler samt rådhuset – hører under Klima-, Plan- og Boligudvalget. Fordelingen er 122.000 kr. på Klima-, Plan- og Boligudvalget; 100.000 kr. på Miljø- og Trafikudvalget samt 28.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalget.

Forslaget hænger sammen med nedenstående forslag 'Pulje til optimering af belysning', der omhandler en mere langsigtet investering i energioptimering af belysning.

Pulje til optimering af belysning

Dette forslag hænger til dels sammen med forslag om energiforbedringsforslag fra energimærkninger i 'Energieffektiviseringsforslag 2024' idet en række af disse forslag vil fremkomme i de nye energimærker. I løbet af 2023 og 2024 skal energimærkerne fornyes for samlet 200.000 m² af kommunens bygningsmasse (kommunens samlede bygningsmasse inkl. uopvarmet areal er 430.000 m²). De nye energimærkninger vil blive opdateret med bl.a. forslag til forbedring af belysning i konkrete bygninger. Således kan de to forslag ses i sammenhæng.

Forslaget indebærer, at der afsættes en pulje til optimering af belysning. Puljens størrelse (3 mio. kr. årligt over 4 år) kan rumme optimering af belysning på alle kommunens ejendomme.

Forslaget forventes at medføre en årlig energibesparelse på ca. 130.000 kWh svarende til ca. 18 tons CO₂-ækvivalenter. Der er vanskeligt at give et præcist bud på effektiviseringen, da elprisen i 2025 er usikker. Forslaget tager udgangspunkt i en antaget elpris på 2,2 kr./kWh. Forslaget er låneadgangsgivende og modregnet den årlige ydelse på lån medfører forslaget en effektivisering på ca. 0,1 mio. i 2025 voksende til 0,3 mio. kr. fra 2028 og frem (2028 er ikke med i tabellen, da 2028 er udenfor budgetperioden). Besparelsen afhænger af den faktiske elpris.

Energimærkninger og et begrænset antal gennemgange af nogle af kommunens ejendomme viser, at der er et energieffektiviseringspotentiale ved optimering af belysning. Mange bygninger har forældede belysningsarmaturer, lysstofrør og er desuden uden sensorstyring. Effekten er opgjort på baggrund af energikonsulenters vurderinger af besparelspotentialet i energimærkningerne samt erfaringer fra belysningsprojekter i kommunens ejendomme. En del af energimærkningerne er udført for omkring 10 år siden, hvorfor noget af besparelspotentialet allerede kan være indfriet.

Belysningsprojekterne omhandler opsætning af sensorer og udskiftning af ældre armaturer og lyskilder til mere energieffektive modeller. Udskiftning af de ældre lysarmaturer handler samtidig om, at lyskilderne T5 og T8 udfases fra august 2023. Herefter er det ikke længere muligt at indkøbe nye lysstofrør til at erstatte de gamle. Der er derfor både tale om en energieffektivisering og en sikring af den fortsatte belysning på kommunens ejendomme.

Generelt vil belysningsprojekter, hvor lyskilder blot skal udskiftes, medføre korte tilbagebetalingstider ned mod 2 år, medens projekter hvor hele armaturet skal udskiftes kan medføre tilbagebetalingstider på omkring 15 år. Det er dog nødvendigt at udskifte armaturer, som ikke er kompatible med LED-belysning. Belysningsprojekter for særligt skoler kan have længere tilbagebetalingstider, da der etableres både øget og forbedret belysning i klasselokalerne, end der er i dag. Dette bidrager til et forbedret indeklima med bedre undervisningsmiljø for både lærere og elever.

Det bemærkes, at udskiftning af ældre armaturer og lyskilder jf. de aftalte snitflader alternativt skal egenfinansieres decentral af de enkelte kommunale institutioner. Det vurderes dog i imidlertid ikke, at alle de kommunale institutioner har plads i budgettet til at renovere alle ældre armaturer i tide inden udfasningen af

lyskilderne. En pulje til belysningsprojekter kan derfor bidrage til årlige CO₂- og økonomibesparelser samt sikring af fortsat belysning i kommunens institutioner.

Optimering af belysning vil medføre et mindre, øget behov for rumvarme, da LED-belysning afgiver mindre varme. Omkostningerne forbundet med merforbruget til opvarmning vil dog være væsentligt mindre end el-besparelsen ved optimering af belysning.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at skalere størrelsen på puljen til optimering af belysning.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Der er ingen personalemæssige konsekvenser ved forslaget.

KPBU03: Prædiktiv (selvlærende) varmestyring

Udvalg: Klima-, Plan- og Boligudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 021 Ejendomme

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Pilotprojekt om prædiktiv varmestyring	SER	-200	-200	-200	-200
Prædiktiv varmestyring			-1.000	-1.000	-1.000
Implementeringsomkostninger					
Investering, administrationen	SER				
Investering, drift i øvrigt (den forudsatte effektivisering i budgettet vedr. energioptimering i regi af klimafonden ift. og varmestyring)	SER	80	80	80	80
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-120	-1.120	-1.120	-1.120
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Udgifter til prædiktiv varmestyring	Anlæg	2.000			
Samlet økonomisk påvirkning					
		1.880	-1.120	-1.120	-1.120
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	2				

Der er ved beregning af forslagets konsekvenser antaget en varmepris på 470 kr./MWh ekskl. moms. Varmeprisen er baseret på et vægtet gennemsnit af varmeprisen for 2023 som oplyst af Frederiksberg Forsyning. Besparelsen afhænger af den faktiske varmepris.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der er et effektiviseringspotentiale for varmemeforbruget i Frederiksberg Kommunes ejendomme. Dette budgetforbedringsforslag indeholder derfor forbedringsforslag, der vil bidrage til en reduktion af kommunens varmemeforbrug samt CO₂-udledning. Der er ikke adgang til kommunal låntagning af projekterne, da det hverken er en elbesparelse eller en forbedring foreslået i energimærkningen.

Klimafondsmidler: Pilotprojekt prædiktiv varmestyring

Klima-, Plan- og Boligudvalget besluttede d. 6. marts at afsætte 0,2 mio. kr. til et pilotprojekt om prædiktiv varmestyring. Pilotprojektet handler om at optimere varmemeforbruget i kommunens bygninger ved hjælp af kunstig intelligens. Der er tale om et pilotprojekt i foråret 2023 på fire af kommunens ejendomme (ca. 40.000 m²) henholdsvis Frederiksberg Rådhus, Skolen på La Cours Vej (hovedbygningen), Frederiksberg

Hovedbibliotek og Børneinstitutionen Mariendal. I pilotprojektet afdækkes varmesparepotentialet for de store ejendomme og forskellige afregningsmodeller med leverandøren således at der kan findes en økonomisk fordelagtig aftale for kommunen, som samtidig ikke går på kompromis med indeklimaet i kommunens bygninger. Pilotprojektet medfører en forventet besparelse på 0,2 mio. kr. årligt i 2024 og frem. Projektet kan efterfølgende udvides på kommunens øvrige større ejendomme, hvis det resulterer i de forventede energibesparelser (se nedenfor).

Prædiktiv varmestyring på 40-50 ejendomme

Dette delforslag forudsætter en gennemførelse af det ovenfor beskrevne pilotprojekt om prædiktiv varmestyring. Effektiviseringsforslaget omhandler en udrulning af prædiktiv varmestyring i kommunens øvrige større ejendomme, eller de ejendomme med størst forbrug af varme. Der indgås i udgangspunktet en 3- eller 5-årig aftale om levering af ydelsen, hvorfor det er væsentligt, at denne er rentabel inden for perioden.

Prædiktiv varmestyring betyder, at der opsættes sensorer til monitorering af vandforbrug for at identificere, om ejendommen er i brug, og der opsættes termometer og flowmålere på varmerør. En algoritme kobler herefter disse informationer til vejrdata og information om bygningens orientering mod de 4 verdenshjørner. Algoritmen kan herefter automatisk regulere bygningens temperatur ud fra tilgængeligt data.

Der er forvaltningens forventning, at kommunen kan spare op til 15% på varmeforbruget ved at anvende prædiktiv varmestyring svarende til ca. 2.100 MWh. Forslaget forudsætter en væsentlig investering pr. hovedmåler, hvorfor det givet kun vil være rentabelt i ejendomme med forbrug af en vis størrelse. Der vil i forbindelse med etablering være behov for at fastlægge en målsætning om temperaturer i bygningskategorier, for at skabe mandat til at sikre rette temperatur på rette sted.

Den skønnede effektivisering på 1,0 mio. kr. er baseret på en besparelse på ca. 2.100 MWh samt en varmepris på ca. 470 kr./MWh. Varmeprisen er baseret på et vægtet gennemsnit af varmeprisen for 2023 som oplyst af Frederiksberg Forsyning. Besparelsen er afhængig af den faktiske varmepris og tilbagebetalingstiden øges derfor, hvis varmeprisen falder.

Skaleringsmuligheder

Der vurderes ikke at være yderligere skaleringsmuligheder end dem, der fremgår af hovedforslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

KPBU04: Generel besparelse på vedligehold af kommunale ejendomme

Udvalg: Klima-, Plan- og Boligudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 021 Ejendomme

Type: Andet

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Ja/nej.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
General besparelse på vedligehold af kommunale ejendomme	SER	-1.710	-1.492	-1.597	-1.394
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.710	-1.492	-1.597	-1.394
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	0				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Til den kommunale ejendomsdrift er der afsat en række puljer til serviceaftaler, løbende vedligehold og afhjælpning af akutte behov, samt drift af tekniske installationer. Samlet er der afsat 39,4 mio. kr. til indsatsen. Forslaget omhandler en generel besparelse på vedligehold og puljer i 2024-2027 på 1,7 mio. kr. i 2024 faldende til 1,4 mio. kr. i 2027.

Konsekvenserne af forslaget vil være dels en serviceforringelse for brugerne af de pågældende ejendomme, dels en øget risiko for accelererende forfald. Dermed vil der også være en vis risiko for, at besparelsen vil resultere i, at nogle vedligeholdelser først håndteres i følgende år.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skales, men da en fuld implementering af besparelsen i sig selv indebærer en risiko jf. ovennævnte bemærkninger anbefales alene en nedskalering.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke have personalemæssige konsekvenser.

KPBU05: Pilotprojekt med elektrostatiske filtre

Udvalg: Klima-, Plan- og Boligudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Energieffektivisering

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Elektrostatiske filtre – energibesparelse	SER	-55	-55	-55	-55
Elektrostatiske filtre – driftsbesparelse	SER	-25	-25	-25	-25
Årlig ydelse på lånoptag		43	43	43	43
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-37	-37	-37	-37
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Pilotprojekt – installation på 5 ventilationsanlæg	Anlæg	600			
Lånoptag	Anlæg	-600			
Samlet økonomisk påvirkning		-37	-37	-37	-37
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Der er ved beregning af forslagets konsekvenser antaget en elpris på 2,2 kr./kWh ekskl. moms. Kommunen har i 2023 variable elpriser, som følger markedspriser. Det er derfor nødvendigt at antage en gennemsnitlig elpris, og forvaltningens bedste skøn er 2,2 kr./kWh. Den endelige besparelse afhænger af den faktiske elpris.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forvaltningen er – i forbindelse med arbejdet med at finde nye energieffektiviseringsforslag - blevet bekendt med en opdateret og tilsyneladende velfungerende type af elektrostatiske aktive luftfiltre. Disse elektrostatiske luftfiltre kan indbygges i en række forskellige centrale ventilationsanlæg, hvor de kan afløse traditionelle posefiltre. De elektrostatiske filtre kan potentielt indsættes på en lang række af de kommunale ejendomme, men da det er et ukendt produkt foreslås det med dette budgetforbedringsforslag, at der gennemføres et pilotprojekt i 2024 på 5 ventilationsanlæg.

En udskiftning til den nye type elektrostatiske aktive luftfiltre vil forventeligt medføre et langt lavere elforbrug til ventilation, da der skal anvendes mindre kraft til at trykke luft igennem ventilationsanlæggene. Hertil kommer et lavere vedligeholdelsesbehov, idet de nye filtre blot skal støvsuges og vaskes ca. 1 gang årligt. De nye filtre forventes at have en levetid på 20 år. Til sammenligning udskiftes de traditionelle filtre 2 gange årligt og bortskaffes som affald.

Investeringen til pilotprojektet udgør 0,6 mio. kr. i 2024 med en forventet årlig effektivisering på ca. 80.000 kr. Pilotprojektet er låneadgangsgivende. Pilotprojektet foreslås gennemført på 5 ventilationsanlæg, med en samlet udgift til gennemførelse på 600.000 kr. i 2024, og en forventet årlig elbesparelse på ca. 55.000 kr., svarende til 25.000 kWh. og 6,9 ton CO₂. Dertil kommer en ukendt men forventet besparelse på indkøb af filtre, modregnet rens af de elektrostatiske filtre, antagelig min. 25.000 kr. årligt.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skales fra 2025 ved at etablere elektrostatiske filtre på op til 150 ventilationsanlæg i kommunens øvrige større ejendomme eller de ejendomme med størst forbrug af el til ventilation. Dette forudsætter gennemførelse af det ovenfor beskrevne pilotprojekt og at dette har tilstrækkelig effekt. Skaleringen kan ske i forbindelse med genudbud af ventilationservice ultimo 2024, hvor der vil være mulighed for at beskrive serviceydelsen.

Med installation af elektrostatiske filtre på 150 ventilationsanlæg forventes en samlet effektivisering på 2,4 mio. kr. årligt. Besparelsen fordeler sig som følger:

- Elbesparelse: Baseret på en reduktion i elforbruget på ca. 750.000 kWh. ved en elpris på ca. 2,20 kr./kWh opnås en elbesparelse ca. 1,6 mio. kr. årligt.
- Besparelse på filterskift og service: idet der med de nye elektrostatiske filtre ikke længere skal foretages løbende udskiftninger af filtre til ventilationsanlæg forventes en besparelse på ca. 0,8 mio. kr. årligt

Der vil være behov for en investering på 18 mio. kr. i alt med en forventet effektivisering på 2,4 mio. kr. årligt, ved fuld indfasning.

Table 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Fuld indfasning svarende til installation af elektrostatiske filtre på 150 ventilationsanlæg		-2.400	-2.400	-2.400

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

UNDERVISNINGDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Undervisningsudvalget		-11.499	-22.519	-22.519	-22.519	0	0	0	0
UU01	Tilpasning af børnehaveklasselederressourcer til specialklasserækken X-spor på Lindevangskolen	-566	-566	-566	-566				
UU02	Færre ressourcer til to-voksen undervisning mv. i indskolingen	-935	-2.243	-2.243	-2.243				
UU03	Færre timer til holddeling på almenområdet	-793	-1.903	-1.903	-1.903				
UU04	Tilpasning af timetallet til vejledende niveau	-138	-330	-330	-330				
UU05	Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer i specialklasserækker	-658	-1.579	-1.579	-1.579				
UU06	Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer på Skolen på Nordens Plads	-1.352	-3.244	-3.244	-3.244				
UU07	Afskaffe lejrskoleophold	-778	-1.868	-1.868	-1.868				
UU08	Åben skole	-240	-580	-580	-580				
UU09	Nedlægge naturvejlederordning	-750	-1.500	-1.500	-1.500				
UU10	Naturbusser i SFO	-134	-134	-134	-134				
UU11	Ny struktur for ungdomsklubber (færre ungdomsklubber)	-642	-1.540	-1.540	-1.540				
UU12	Overgang til ungdomsklub et år tidligere end i dag	-805	-1.932	-1.932	-1.932				
UU13	Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde	-190	-437	-437	-437				
UU14	Reduktion af budgettet til SSP	-500	-500	-500	-500				
UU15	Reduktion af budgettet til Ungdomsskolen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000				
UU16	Reduktion af rammen til Dansk som Andetsprog (DSA)	-818	-1.963	-1.963	-1.963				
UU17	Rammebesparelse på Skolen ved Nordens Plads	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200				

UU01: Tilpasning af børnehaveklasselederressourcer til specialklasserækken X-spor på Lindevangskolen

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Børnehaveklasseleder til specialklasserækken X-spor på Lindevangskolen	SER	-566	-566	-566	-566
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-566	-566	-566	-566
Samlet økonomisk påvirkning					
		-566	-566	-566	-566
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der tildeles i dag 0,98 børnehaveklasselederstilling til specialklasserækken X-sporet på Lindevangskolen, når der er visiteret 0. klasse elever til tilbuddet, da der i henhold til folkeskoleloven skal være tilknyttet en børnehaveklasseleder til en 0. klasse.

Der har gennem de seneste år været et stort fald i antallet af skolestartere, der er visiteret til X-sporet, og der har således flere år været 1 eller 2 skolestartere, som har udløst 0,98 børnehaveklasselederstilling. Denne tendens forventes at fortsætte, og det foreslås derfor, at der ikke tildeles 0,98 børnehaveklasselederstilling til X-sporet, men at tilknytningen af en børnehaveklasseleder kan ske i samarbejde med almenklasserne på Lindevangskolen i de år, hvor der måtte blive visiteret skolestartere til X-sporet. Eventuelle skolestartere til X-sporet vil fortsat indgå i holddannelsen for X-sporet og vil dermed indgå i beregningen af ressourcefordelingen til lærer- og pædagogstillinger. Dette forslag vedrører således alene tildelingen af børnehaveklasselederressourcer.

Kommunalbestyrelsen har på mødet den 20. marts 2023 i sag om forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet besluttet, at merforbruget på specialundervisningsområdet i 2023 bl.a. finansieres ved at undlade udbetaling af finansiering på 0,2 mio.kr. til en børnehaveklasseleder til X-sporet på Lindevangskolen. Dette forslag skal ses i forlængelse af den beslutning, og det foreslås således at gøre denne beslutning varig. Forslaget indgår derfor også med en helårsvirkning allerede fra 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget reducerer antallet af børnehaveklasselederstillinger med 0,98 stilling

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,98	-0,98	-0,98	-0,98

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU02: Færre ressourcer til to-voksen undervisning mv. i indskolingen

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Justering af frigjorte ressourcer i indskolingen	SER	-935	-2.243	-2.243	-2.243
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-935	-2.243	-2.243	-2.243
Samlet økonomisk påvirkning					
		-935	-2.243	-2.243	-2.243
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med en ændring af folkeskoleloven i 2019 blev det bl.a. besluttet, at skoleugen for elever i børnehaveklasse til og med 3. klasse blev afkortet med 90 klokketimer årligt pr. år pr. klassetrin, svarende til 2 ¼ klokketimer ugentligt inkl. pauser, med virkning fra skoleåret 2019/2020. Reduktionen er på den understøttende undervisning.

De frigjorte ressourcer fra afkortningen af skoledagen blev med loven vekslet til et kvalitetsløft af den understøttende undervisning. Der blev dermed mulighed for at kunne prioritere to-voksenter i forbindelse med f.eks. åben skole aktiviteter ud af huset eller andre aktiviteter i den understøttende undervisning.

Ressourcerne fra lovændringen svarer fra skoleåret 2023/24 til, at der udmeldes 68,8 årlig undervisningstime pr. 0.-3. klasse til skolerne fordelt med 17,2 timer til lærere og 51,6 timer til pædagoger.

Det er de færreste kommuner, der har en ressourcetildelingsmodel med samme detaljeringsgrad som Frederiksberg Kommune, og de fleste kommuner udmelder ressourcer til skolerne som et beløb pr. elev. Det er derfor vanskeligt at sammenligne udmøntningen af disse ressourcer med andre kommuner.

Det foreslås, at disse ressourcer til to-voksenundervisning mv. reduceres til 50 pct. af det nuværende, således at der fra skoleåret 2024/25 udmeldes 34,4 årlige undervisningstimer pr. 0.-3. klasse til skolerne fordelt med 8,6 time til lærere og 25,8 time til pædagoger, svarende til en reduktion pr. skole på mellem 0,14 og 0,19 lærerstilling og 0,28 og 0,37 pædagogstilling. Skolerne vil dermed fortsat have ressourcer til rådighed, som kan prioriteres til kvalitetsløft af den understøttende undervisning.

Det er skolerne selv, som beslutter, hvordan de anvender ressourcerne fra lovændringen, og forslaget kan derfor betragtes som en form for grønthøster.

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Justering af frigjorte ressourcer i indskolingen fordelt på skoler*				
Skolen på Duevej	-111	-267	-267	-267
Skolen ved Bülowvej	-119	-285	-285	-285
Skolen på La Cours Vej	-104	-249	-249	-249
Lindevangskolen	-111	-267	-267	-267
Ny Hollænderskolen	-96	-231	-231	-231
Skolen på Nyelandsvej	-126	-303	-303	-303
Søndermarkskolen	-89	-214	-214	-214
Tre Falke Skolen	0	0	0	0
Skolen ved Søerne	-89	-214	-214	-214
Skolen på Grundtvigsvej	-89	-214	-214	-214
Skolen ved Nordens Plads	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	-935	-2.243	-2.243	-2.243

* Fordelingen er baseret på antallet af elever og klasser i skoleåret 22/23. Faktisk udmøntning kan derfor afvige fra de ovennævnte beløb.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres, så de frigjorte ressourcer reduceres med 100%, da der ikke er krav om, at kommunen skal udmønte de frigjorte ressourcer til skolerne.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reduktion med 100 %	-1.869	-4.486	-4.486	-4.486

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget rummer personaleændringer for i alt -1,9 stillinger i 2024, og -4,6 stillinger pr. år i 2025 og frem. Heraf -0,6 lærerstilling og -1,3 pædagogstilling i 2024, og -1,5 lærerstilling og -3,1 pædagogstilling pr. år i 2025 og frem.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,9	-4,6	-4,6	-4,6

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer
*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU03: Færre timer til holddeling på almenområdet

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ændret tildeling af ressourcer til holddeling på almenområdet	SER	-793	-1.903	-1.903	-1.903
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-793	-1.903	-1.903	-1.903
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Samlet økonomisk påvirkning					
		-793	-1.903	-1.903	-1.903
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Skolerne tildeles i dag i ressourceudmeldingen 4,89 årlige undervisningstimer pr. 1.- 9. klasses elev til fx holddeling og to-lærertimer. Holddelingstimerne kan anvendes til at organisere undervisningen i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin. Holddannelsen i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag kan ske af praktiske og pædagogiske grunde. Praktiske grunde er fx opdeling i faget idræt eller faglokaleres størrelse. Det er særligt størrelsen af faglokalerne til fysik/kemi og de praktisk/musiske fag musik, billedkunst, håndværk og design og madkundskab, der på flere af skolerne gør det nødvendigt at dele klasserne i to hold. Holddeling eller to-lærerordning af pædagogiske grunde prioriteres ofte til klasser med et stort fagligt spænd, eller med én eller flere elever, som er i udfordringer.

Der er ingen lovgivningsmæssige krav om to-lærerordning.

Skolerne er ikke forpligtet til at udmønte alle de tildelte holdtimer. Behovet for holddeling af praktiske grunde varierer mellem skolerne, da bl.a. faglokalernes størrelse er forskellig fra skole til skole, og dermed varierer skolernes handlemuligheder også.

Det foreslås at reducere tildelingen pr. 1.-9. klasses elev til fx holddeling og to-lærertimer fra de nuværende 4,89 årlig undervisningstime til 4,5 årlig undervisningstime. Det vil svare til en samlet reduktion på mellem 230 og 310 årlige undervisningstimer pr. skole svarende til mellem 7,7 og 10,34 ugentlig lektion pr. skole. Skolerne vurderes derfor fortsat at have mulighed for den nødvendige holddeling af praktiske grunde, men der vil være færre ressourcer til holddeling af pædagogiske grunde.

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Ændret tildeling af ressourcer til holddeling på almenområdet fordelt på skoler*				
Skolen på Duevej	-95	-227	-227	-227
Skolen ved Bülowvej	-98	-234	-234	-234
Skolen på La Cours Vej	-74	-178	-178	-178
Lindevangskolen	-90	-216	-216	-216
Ny Hollænderskolen	-84	-202	-202	-202
Skolen på Nyelandsvej	-94	-226	-226	-226
Søndermarkskolen	-83	-199	-199	-199
Tre Falke Skolen	-27	-66	-66	-66
Skolen ved Søerne	-72	-173	-173	-173
Skolen på Grundtvigsvej	-76	-182	-182	-182
Skolen ved Nordens Plads	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	-793	-1.903	-1.903	-1.903

* Fordelingen er baseret på antallet af elever og klasser i skoleåret 22/23. Faktisk udmøntning kan derfor afvige fra de ovennævnte beløb.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i opadgående retning, således at tildelingen pr. 1.-9. classes elev reduceres til 4,3 årlig undervisningstime eller i nedadgående retning, således at tildelingen pr. 1.-9. classes elev reduceres til 4,69 årlig undervisningstime.

Tablet 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reduktion til 4,3 årlig undervisningstime	-1.199	-2.879	-2.879	-2.879
Reduktion til 4,69 årlig undervisningstime	-407	-976	-976	-976

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget reducerer antallet af lærere fordelt på almenkolerne med 3,4 stilling.

Tablet 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,4	-3,4	-3,4	-3,4

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU04: Tilpasning af timetallet til vejledende niveau

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion af timetallet til vejledende niveau	SER	-138	-330	-330	-330
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-138	-330	-330	-330
Samlet økonomisk påvirkning					
		-138	-330	-330	-330
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Til den fagopdelte undervisning for 1.–9. klasse tildeles skolerne et antal undervisningstimer pr. klasse i henhold til timefordelingsplan for Frederiksbergs Skolevæsen. Timefordelingsplanen svarer til Undervisningsministeriets vejledende timetal bortset fra på 4. og 8. klassetrin. På begge disse klassetrin tildeles 30 årlige undervisningstimer (varetaget af lærere) over ministeriets vejledende timetal, disse kan veksles til understøttende undervisning (varetaget af pædagoger og lærere).

I Frederiksberg Kommune afvikles skolesvømningen enten i 4. klasse eller med et halvt år i 4. klasse og et halvt år i 5. klasse. De ekstra 30 årlige undervisningstimer på 4. klassetrin giver skolerne mulighed for både at afvikle svømmeundervisning og samtidig fortsat kunne gennemføre idrætsundervisning i løbet af 4. klasse.

På 8. klassetrin er det den enkelte skole, der i forbindelse med fastsættelse af skolens timefordelingsplan beslutter, hvilket fag de ekstra 30 årlige undervisningstimer udmøntes til. Herudover kan den enkelte skole i forbindelse med fastsættelse af skolens timefordelingsplan vælge at konvertere den fagopdelte undervisning, der ligger over ministeriets vejledende timetal, til understøttende undervisning.

Det foreslås at tilpasse timefordelingsplanen for Frederiksberg Skolevæsen, således at skolerne til fagopdelt undervisning for 1.–9. klasse får tildelt undervisningstimer pr. klasse svarende til ministeriets vejledende timetal. Det betyder konkret, at der på 4. og 8. klassetrin konverteres 30 årlige undervisningstimer fra fagopdelt undervisning til understøttende undervisning. På 4. klassetrin vil det betyde, at der ikke kan afvikles idrætsundervisning i den periode, hvor der afvikles svømmeundervisning.

Med forslaget vil folkeskolelovens bestemmelser om et årligt samlet antal undervisningstimer for henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling fortsat blive overholdt. På 4. klassetrin varetages 1 ugentlig lektion af den understøttende undervisning af lærere og resten af pædagoger og i udskolingen varetages den understøttende undervisning af 50 pct. pædagoger og 50 pct. lærere.

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Reduktion af timetallet til vejledende niveau fordelt på skoler*				
Skolen på Duevej	-15	-36	-36	-36
Skolen ved Bülowvej	-13	-32	-32	-32
Skolen på La Cours Vej	-11	-27	-27	-27
Lindevangskolen	-13	-32	-32	-32
Ny Hollænderskolen	-11	-27	-27	-27
Skolen på Nyelandsvej	-15	-36	-36	-36
Søndermarkskolen	-13	-32	-32	-32
Tre Falke Skolen	-6	-14	-14	-14
Skolen ved Søerne	-11	-27	-27	-27
Skolen på Grundtvigsvej	-13	-32	-32	-32
Skolen ved Nordens Plads	-16	-37	-37	-37
Samlet økonomisk påvirkning	-138	-330	-330	-330

* Fordelingen er baseret på antallet af elever og klasser i skoleåret 22/23. Faktisk udmøntning kan derfor afvige fra de ovennævnte beløb.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har ingen skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget rummer personaleændringer for i alt -0,2 stillinger i 2024, og -0,4 stillinger pr. år i 2025 og frem. Heraf -0,6 lærerstilling og +0,4 pædagogstilling i 2024, -1,4 lærerstilling og +1,0 pædagogstilling pr. år i 2025 og frem.

Tablet 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU05: Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer i specialklasserækker

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ændret personalesammensætning i specialklasserækker	SER	-658	-1.579	-1.579	-1.579
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-658	-1.579	-1.579	-1.579
Samlet økonomisk påvirkning					
		-658	-1.579	-1.579	-1.579
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Det foreslås at ændre ressourcetildelingen til kommunens specialklasserækker, så der fremover budgettildeles til en lærer og en pædagog i de situationer, hvor der i dag tildeles budget til to-lærer timer. Omfanget af timer med to voksne vil være uændret.

Konsulentfirmaet KLK har afleveret analyserapport (2020) om skoleområdet på Frederiksberg, der indeholder en række forslag til både effektivisering på skoleområdet og styrkelse af inklusionen. Her peges der på, at Frederiksberg Kommune med fordel kan øge pædagogandelen i skolerne.

Frederiksberg Kommune har en række specialklasserækker målrettet elever med særlige behov.

- X-sporet på Lindevangskolen for elever med ADHD m.m.
- C-sporet på Søndermarkskolen for elever med specifikke indlæringsvanskeligheder
- Ungegrupperne på Tre Falke Skolen for elever fra specialspor og elever med behov for individuelt tilrettelagt tilbud i nær tilknytning til almenområdet

Ressourcetildelingen til specialklasserækkerne er reguleret i Bilag til Styrelsesvedtægt for Frederiksberg kommunes Skolevæsen og der er som hovedregel normeret med to voksne pr. elevgruppe i alle timer. I en del af timerne med to lærere. Fordelingen varierer dog lidt mellem de forskellige specialklasserækker. Mellem 50 pct. og 85 pct. af timerne er normeret som to-lærertimer.

Det foreslås, at der i situationer med to voksne fremadrettet tildeles midler til, at der er hhv. en lærer og en pædagog tilstede. Det vil understrege betydningen af netop det specialpædagogiske behov for denne elevgruppe, styrke samspillet mellem lærere og pædagoger samt mellem undervisning og fritid, ligesom det vil fastholde ansvaret for undervisningen hos læreren.

Undtaget herfor er dog C-sporet på Søndermarksskolen, da det er et tilbud for elever med specifikke indlæringsvanskeligheder, og der derfor er et øget behov for to-lærerordning.

I dag kan skolerne selv vælge at konvertere to-lærertimer til to-voksenundervisning varetaget af pædagoger. Evt. frigjorte lønmidler på baggrund af en konvertering fra to-lærertimer til to-voksenundervisning varetaget af pædagoger, skal anvendes inden for rammerne af specialtilbuddet.

Skolerne med specialklasserækker anvender allerede i et begrænset omfang denne mulighed, og forslaget vil dermed også medføre en reduktion i de frigjorte lønmidler, som skolerne i dag på baggrund af en konvertering fra to-lærertimer til to-voksentimes anvender inden for rammerne af specialtilbuddet.

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Ændret personalesammensætning i specialklasserækker fordelt på skoler*				
Lindevangskolen	-344	-827	-827	-827
Søndermarksskolen	0	0	0	0
Tre Falke Skolen	-314	-753	-753	-753
Skolen ved Nordens Plads	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	-658	-1.579	-1.579	-1.579

* Fordelingen er baseret på antallet af elever og klasser i skoleåret 22/23. Faktisk udmøntning kan derfor afvige fra de ovennævnte beløb.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i nedadgående retning således, at det alene er 50% eller 25 % af to-lærertimerne, der ændres til to-voksenundervisning.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Omlægning af 50 % to-lærer timer til to-voksen timer	-329	-789	-789	-789
Omlægning af 25 % to-lærer timer til to-voksen timer	-164	-395	-395	-395

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget rummer personaleændringer for i alt -0,9 årsværk i 2024, og -2,2 årsværk pr. år i 2025 og frem. Heraf -2,9 lærerstilling og +2,0 pædagogstilling i 2024, 7,0 lærerstilling og +4,8 pædagoger pr. år i 2025 og frem.

Der reduceres mere i lærerstilling end der opnormeres i pædagogstillinger, da der beregnes mere forberedelsestid til lærere end til pædagoger.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,9	-2,2	-2,2	-2,2

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU06: Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer på Skolen ved Nordens Plads

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ændret personalesammensætning på specialskolen, Skolen ved Nordens Plads	SER	-1.352	-3.244	-3.244	-3.244
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.352	-3.244	-3.244	-3.244
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.352	-3.244	-3.244	-3.244
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Det foreslås at ændre ressourcetildelingen til Specialskolen Skolen ved Nordens Plads, så der fremover budgettildeles til en lærer og en pædagog i de situationer, hvor der i dag tildeles budget til to-lærer timer. Omfanget af timer med to voksne vil være uændret.

Ressourcetildelingen til spor 1 og spor 2 på Skolen ved Nordens Plads er reguleret i Bilag til Styrelsesvedtægt for Frederiksberg Skolevæsen, og der er typisk normeret med to voksne pr. elevgruppe i alle timer. I en del af timerne med to lærere. Fordelingen varierer lidt mellem spor 1 og spor 2 og de forskellige hold ud fra en vurdering af elevernes funktionsniveau. Mellem 50 pct. og 85 pct. af timerne normeres som to-lærertimer. Det foreslås, at der i situationer med to voksne fremadrettet budgettildeles til hhv. en lærer og en pædagog. Det vil understrege betydningen af netop det specialpædagogiske behov for denne elevgruppe, styrke samspillet mellem lærere og pædagoger samt mellem undervisning og fritid, ligesom det vil fastholde ansvaret for undervisning hos læreren.

I dag kan skolen vælge at konvertere to-lærertimer til to-voksenundervisning varetaget af pædagoger. Evt. frigjorte lønmidler på baggrund af en konvertering skal anvendes inden for rammerne af specialtilbuddet.

Skolen ved Nordens Plads anvender allerede i et vist omfang denne mulighed, og forslaget vil dermed også medføre en reduktion i de frigjorte lønmidler, som skolen i dag på baggrund af en konvertering fra to-lærertimer til to-voksenundervisning anvender inden for rammerne af specialtilbuddet.

I nedenstående tabel fremgår dels ressourcetildelingen til Skolen ved Nordens Plads til Spor 1 og 2 i skoleåret 2022/23 og skolens aktuelle udmøntning af denne ressource:

Faggruppe	Udmeldt skoleåret 2022/23 Spor 1 og 2	Udmøntet skoleåret 2022/23 Spor 1 og 2
Lærere	69,41	45,79
Pædagoger	45,46	46,78
Børnehaveklasseledere	2,25	3
Pædagogmedhjælpere	6,9	32,84
Andre faggrupper: Herunder ergoterapeut, afspændingspædagog, IT-supporter, køkkenansat, sygeplejerske	0,67*	4,8

*skolen får udmeldt budget til 0,67 IT-supporter stilling

Det blev som en del af budget 2019 besluttet, at lønbudgettet til Skolen ved Nordens Plads reduceres med 1,1 mio. kr. (2023-priser), og at skolen selv beslutter, hvilke personalegrupper reduktionen skal udmøntes på. Herudover blev der i 2021 besluttet en reduktion på løn- og prisfremskrivningen på lønbudgetterne. Reduktionen udgør i 2023 1,2 mio.kr. Skolens samlede lønbudget er derfor siden 2019 reduceret med 2,3 mio. kr. i forhold til ressourceudmeldingen.

Som det fremgår af ovenstående tabel, så sker der således allerede i dag en konvertering af to-lærertimer til to-voksentimer eller andre funktioner. Ifølge skolen skyldes den nuværende udmøntning af ressourcerne en prioritering af flere varme hænder omkring børnene, hvilket særligt viser sig i den øgede udmøntning af antal pædagogmedhjælpere. Med forslaget reduceres råderummet til denne konvertering, og skolen vil derfor ikke have mulighed for at ansætte ekstra pædagogmedhjælpere eller andre faggrupper i samme omfang som i dag.

Forslaget har været fremsat tidligere.

Da der i forbindelse med den samlede økonomi til de nye mellemformer indgår forventede mindredgifter til Skolen ved Nordens Plads, er den beregnede effekt af dette forslag reduceret med 50 pct.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i nedadgående retning, så det alene er 25 pct. af to-lærertimerne, der ændres til to-voksenundervisning

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Omlægning af 25 % to-lærer timer til to-voksen timer	-676	-1.622	-1.622	-1.622

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget rummer personaleændringer for i alt -2,1 årsværk i 2024, og -5,1 årsværk pr. år i 2025 og frem. Heraf -6,1 lærerstilling og +4,0 pædagogstilling i 2024, -14,6 lærere og +9,6 pædagoger pr. år i 2025 og frem.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-2,1	-5,1	-5,1	-5,1

*+ angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens - angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU07: Færre lejrskoler

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Lejrskoler	SER	-778	-1.868	-1.868	-1.868
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-778	-1.868	-1.868	-1.868
Samlet økonomisk påvirkning					
		-778	-1.868	-1.868	-1.868
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Skolerne tildeles i dag en ramme på 12 lejrskoledage til fordeling på et ophold på 3.-5. klassetrin på feriekolonien Nordstrand, et ophold på 7. klassetrin på feriekolonien Lumsås og et ophold på 8. eller 9. klassetrin efter eget valg.

Skolerne afholder i dag som udgangspunkt også lejrskoleopholdet på 7. klassetrin på feriekolonien Nordstrand, da skolerne ønsker at kunne sende hele årgangen afsted sammen, hvilket der ikke er plads til på feriekolonien Lumsås. Skolerne vælger selv destinationen for lejrskoleopholdet på 8. eller 9. klassetrin, og her vælger langt de fleste en tur til udlandet.

Økonomien til kost og logi på lejrskoleopholdene på 3.-5. klassetrin og 7. klassetrin er indeholdt i budgettet til feriekolonierne, og skolerne får gennem budgetudmeldingen økonomiske ressourcer til afvikling af lejrskoler på 8./9. klassetrin. Denne udmelding sker gennem det rådighedsbeløb pr. elev, som skolerne får tildelt til undervisningsmidler m.v.

Lejrskoledagene normeres med 2 lærere á 14 arbejdstimer + 10 rådighedstimer pr. lejrskoledøgn. Det er alene personaleressourcen til lejrskoledage, der indgår i dette forslag. Såfremt det besluttes at reducere antallet af lejrskoleophold fra de nuværende 3 til færre eller ingen ophold, vil det betyde et markant mindre brug af kommunens feriekolonier, Nordstrand og Lumsås. Der indgår dog ikke, hverken salg af kolonierne eller ændringer i koloniernes driftsudgift i forslaget, hvilket betyder, at der fortsat vil kunne gennemføres feriekolonier på Nordstrand.

Antallet af lejrskoledage er ikke reguleret i folkeskoleloven.

Det er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommune med den nuværende ramme for lejrskoledage ligger over landsgennemsnittet for antal lejrskoledage, da der er flere kommuner, som har afskaffet alle lejrskoledage eller har langt færre lejrskoledage set i forhold til Frederiksberg.

Det foreslås, at afskaffe de nuværende 3 lejrskoleophold med virkning fra skoleåret 2024/25.

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Færre lejrskoler fordelt på skoler*				
Skolen på Duevej	-78	-187	-187	-187
Skolen ved Bülowvej	-93	-224	-224	-224
Skolen på La Cours Vej	-70	-168	-168	-168
Lindevangskolen	-78	-187	-187	-187
Ny Hollænderskolen	-86	-206	-206	-206
Skolen på Nyelandsvej	-86	-206	-206	-206
Søndermarkskolen	-93	-224	-224	-224
Tre Falke Skolen	-47	-112	-112	-112
Skolen ved Søerne	-70	-168	-168	-168
Skolen på Grundtvigsvej	-78	-187	-187	-187
Skolen ved Nordens Plads	0	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	-778	-1.868	-1.868	-1.868

* Fordelingen er baseret på antallet af elever og klasser i skoleåret 22/23. Faktisk udmøntning kan derfor afvige fra de ovennævnte beløb.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres, således at der fortsat bevares et reduceret antal lejrskoledage.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Fra 3 til 0 ophold	-778	-1.868	-1.868	-1.868
Fra 3 til 1 ophold	-519	-1.246	-1.246	-1.246
Fra 3 til 2 ophold	-259	-623	-623	-623

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget rummer personaleændringer svarende til 1,4 lærerstilling i 2024 og 3,4 lærerstilling i 2025 og frem.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,4	-3,4	-3,4	-3,4

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU08: Åben Skole

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 undervisning og fritidstilbud

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Åben Skole	SER	-240	-580	-580	-580
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-240	-580	-580	-580
Samlet økonomisk påvirkning					
		-240	-580	-580	-580
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der er i budgettet afsat 1,950 mio.kr. årligt til Åben Skole. Det er med den nuværende politisk vedtagne model for anvendelse af midlerne besluttet, at midlerne fordeles med 30% til nedenstående fire obligatoriske forløb (585 t.kr.), 50% anvendes til valgfrie forløb (975 t.kr.) og 20% anvendes til befordring, to-voksen-ordning, materialer, entrébilletter m.v. (390 t.kr.).

Obligatoriske forløb:

Klassetrin	Forløb	Økonomi
2. klasse	<i>Hermes Gymnastikforløb</i> Eleverne undervises i redskabsgymnastik af Hermes' instruktører i Hermes Hallen 3-4 gange á én times varighed. Forløbet understøtter motorik-forløbene i indskolingen og giver et kvalitativt løft på et idrætsområde, som sjældent har det store fokus i den almindelige idrætsundervisning.	Ca. 27.000 kr. årlig
5. klasse	<i>Baggårdens Børnearbejde</i> Forløbet foregår hos Arbejdermuseet og sætter fokus på, hvordan barndomslivet kunne se ud i København for 100 år siden. Besøget varer ca. halvanden time og understøtter arbejdet med elevernes historiebevidsthed gennem et fysisk møde med datidens forhold.	Ca. 22.000 kr. årlig

8. klasse	<i>Faskiner og Pingviner</i> Forløbet sætter fokus på, hvad klimaforandringer er, hvordan vi forholder os til dem, og hvordan Frederiksberg Forsyning og Zoologisk Have konkret samarbejder om klimatilpasning. Der er tale om et forløb over to dage, hvor eleverne besøger både Frederiksberg Forsyning og Zoologisk Have. Hvert besøg varer 3 timer.	<i>Zoo års kort til alle skoler ca. 200.000 kr. årligt</i> <i>Undervisningsforløb 120.000 kr. årligt</i>
7., 8. eller 9. klasse	Et obligatorisk forløb efter eget valg med en valgfri kulturinstitution eller forening i Frederiksberg Kommune.	<i>Ca. 200.000 kr. fordeles på skolerne efter antallet af klasser</i>

Det foreslås at reducere antallet af obligatoriske forløb fra fire til to og ophøre med forløbene Faskiner og Pingviner og Zoo års kort til alle skoler og det obligatoriske forløb efter eget valg i udskolingen. Herudover foreslås det at reducere budgettet til valgfrie forløb med 60 t.kr.

Det samlede budget til Åben Skole reduceres hermed med 0,24 mio.kr. i 2024 og 0,58 mio.kr. i 2025 og frem.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i både opadgående og nedadgående retning. Opadgående ved at der reduceres yderligere i midlerne afsat til valgfrie beløb, og at der også reduceres i midlerne til befordring, to-voksenordning m.m. Nedadgående ved alene at reducere fra fire til tre obligatoriske forløb, således at det fx alene er det obligatoriske valgfrie forløb i udskolingen, der udgår.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Åben Skole – yderligere reducere	-292	-700	-700	-700
Åben Skolen – mindre reducere	-158	-380	-380	-380

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

UU09: Nedlægge naturvejlederordning

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Naturvejlederordning	SER	-750	-1.500	-1.500	-1.500
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-750	-1.500	-1.500	-1.500
Samlet økonomisk påvirkning					
		-750	-1.500	-1.500	-1.500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommune har i dag ansat to naturvejledere. Naturvejlederne udfører i dag en lang række opgaver til nytte for såvel skoler og daginstitutioner som for borgerne generelt. Naturvejlederfunktionen består aktuelt af to fastansatte medarbejdere samt en ulønnet praktikant, som løbende udskiftes. Kommunen er ikke forpligtet til at have naturvejledere og forslaget indebærer nedlæggelse af begge naturvejlederstillinger. Som konsekvens heraf vil Frederiksberg Kommune ikke længere kunne tilbyde nedenstående aktiviteter.

Naturvejlederne er i dag med til at arrangere naturoplevelser for blandt andet skolebørn i tilknytning til naturfagsundervisningen. Naturvejlederne arrangerer ligeledes oplevelser for børnehavebørn på bl.a. Amager Strandpark og i Søndermarken. Ligeledes er arrangementer i Søndermarken i weekenden åbne for borgere i al almindelighed. Naturvejlederne forestår også i samarbejde med medarbejdere fra Vej og Park miljømæssig bortskaffelse af juletræer.

Den seneste opgørelse af brugere af naturvejledernes aktiviteter er fra 2019, da antallet af aktiviteter i de følgende år har været stærkt reduceret på grund af corona. Opgørelsen fra 2019 viser følgende:

Besøgstal borgere

I alt har naturvejledningen på Frederiksberg haft direkte formidling og kontaktflade til 3.186 borgere på Frederiksberg. Heraf ca. 1.597 til offentlige åbne arrangementer og 1.589 besøgende til interne arrangementer på Frederiksberg.

Besøgstal fra skoler og dagtilbud

I alt har naturvejledningen på Frederiksberg haft direkte formidling og kontaktflade til 1.519 personer, heraf udgør skolerne 710 samt dagtilbud 809 (ekskl. personale).

Derudover har naturvejledningen på Frederiksberg samarbejdende naturbaser og har haft besøgende på Naturcenter Herstedhøje (dagtilbud, skoler/SFO, klubber, Ungdomsskolen, foreninger og borgere), på Naturcenter Amager Strand: (dagtilbud, indskoling, mellemtrin på egen hånd), samt på Grevemosehus (kun dagtilbud).

Kommunen er ikke forpligtet til at have naturvejledere og forslaget indebærer nedlæggelse af begge naturvejlederstillinger fra medio 2024. Som konsekvens heraf vil Frederiksberg Kommune ikke længere kunne tilbyde ovennævnte aktiviteter.

Skaleringsmuligheder

Budgettet til Naturvejledning er i alt 1,5 mio. kr. pr. år, svarende til 2 stillinger samt aktivitetsmidler. Forslaget kan skaleres, således at det alene er den ene af de to naturvejlederstillinger, som nedlægges. Dermed vil niveauet for naturvejledning svare til det tidligere niveau med én naturvejleder. Som konsekvens heraf vil udbuddet af tiltag blive reduceret, men de centrale borger-, skole- og institutionsrettede aktiviteter fastholdes.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Fra 2 til 1 naturvejledere	-250	-500	-500	-500

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget indebærer nedlæggelse af to naturvejlederstillinger fra medio 2024.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU10: Naturbusser i SFO

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedlæggelse af naturbusser SFO	SER	-134	-134	-134	-134
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-134	-134	-134	-134
Samlet økonomisk påvirkning		-134	-134	-134	-134
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

SFO'erne får hvert år midler tildelt til at tage på busture. De såkaldte "naturbus-midler". Budgettet til naturbusser er blevet reduceret flere gange over de senere år, og der er nu et samlet budget på 134 t.kr. til fordeling mellem de 9 SFO'er. Det svarer til, at hver SFO har mulighed for 4 ture om året med deltagelse af 40-45 børn pr. tur.

Det foreslås at nedlægge naturbus-ordningen, da SFO'erne i dag har svært ved at afsætte det fornødne personale til busture samtidig med, at der fortsat er børn hjemme i SFO'en, og SFO'erne derfor kun anvender muligheden for busture i begrænset omfang.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ikke personalemæssige konsekvenser.

UU11: Ny struktur for ungdomsklubber (færre ungdomsklubber)

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ny struktur for ungdomsklubber	SER	-642	-1.540	-1.540	-1.540
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-642	-1.540	-1.540	-1.540
Samlet økonomisk påvirkning					
		-642	-1.540	-1.540	-1.540
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Ungdomsklub i Frederiksberg Kommune er et tilbud til alle unge fra 1. maj i 7. klasse og frem til de fylder 18 år. Der er tilknyttet en ungdomsklub til alle skoler, dog ikke Tre Falke Skolen. Det højeste medlemstal og højeste fremmøde i klubberne er fra børn fra 4. og 5. klassetrin. Herefter falder fremmøde/medlemstal, idet børnene i højere grad deltager i egne aktiviteter, er sammen privat, er aktive i foreningsliv m.v.

Der blev som en del af budget 2023 besluttet følgende ift. ny struktur for ungdomsklubber: *Partierne er enige om frem mod næste budget at inddrage de unge på Frederiksberg i en proces, der skal se på fordele og ulemper ved at samle Frederiksberg Kommune ungdomsklubberne i færre og større klubber. På baggrund af den inddragende proces skal der udarbejdes et forslag til ny klubstruktur, herunder en vurdering af det økonomiske potentiale ved omstruktureringen. Forslaget skal indgå i forhandlingerne om Budget 2024.*

Forvaltningen har tidligere i forbindelse med Analyse af SFO og klub fra august 2021 afholdt interviews med børn og unge i både fritids- og ungdomsklubberne. Formålet har været at få de unges perspektiver på klubberne. Flere af de unge peger i interviewene på, at de mange forskellige aktiviteter samt muligheden for venskaber og fællesskaber, der rækker ud over klassen, er det der gør klubben god. De unge peger også på, at de kunne ønske mere medbestemmelse i forhold til aktiviteter, indkøb og indretning.

Forvaltningen har herudover drøftet ønsker og ideer i forhold til ungdomsklubberne med Fælles Elevrådet på et møde i marts 2023, og tilbagemeldingen fra Fælles Elevrådet var følgende:

- Gerne mulighed for flere aktiviteter i ungdomsklub – værkstederne er ofte lukkede om aftenen, og også gerne mulighed for ture og kolonier
- Vil gerne have mulighed for at være sammen med venner fra de andre skoler, altså at man kan komme i den klub, man gerne vil

- Gerne mulighed for lektiecafé
- De unge mangler et sted at være flere dage om ugen, så gerne øget åbningstid
- Ungdomsklub skal være for de store alene

I forhold til spørgsmålet om større og færre klubber havde Fælles Elevrådet følgende tilbagemelding:

- Gerne stor klub for alle, kun for ungdomsklubmedlemmer og fyldt med aktiviteter og plads til, at man kan være der med alle sine venner
- Den skal ligge centralt – de unge vil ikke transportere sig for langt væk
- Kunne man slå to klubber sammen, det fungerer på Cassiopeia
- Passe på med at lave for store klubber – det kan blive for upersonligt, nærværet fra pædagogerne er vigtigt at bevare. Følelsen af at være et kendt ansigt, når man kommer i klub er vigtig.

Forslaget har været i høring hos Ungeforum, som har behandlet forslaget på deres møde i juni 2023 og tilbagemeldingen fra Ungeforum var følgende:

- Bekymring for, om de klubber, der bliver tilbage, bliver for store
- Opmærksomhed på, at andelen af pædagoger følger med, når de andre klubber opskaleres
- Bekymring for, om skolerne kommer til at mangler ressourcer, når klubberne bliver større
- Positivt, at det giver mulighed for at lære unge fra andre skoler at kende
- Foreslår, at der oprettes et ungdomshus i tilføjelse til klubberne til de unge

Herudover vil forvaltningen i august måned afholde en inddragende workshop, hvor de unge får mulighed for at komme med deres mening i forhold til Frederiksberg Kommunes ungdomsklubstruktur. En opsamling fra workshoppen vil indgå i materialet til budgetkonferencen.

Det foreslås at ændre klubstrukturen i kommunen, således at der fremover alene er ungdomsklubtilbud tre steder i kommunen. Forslaget er svarende til forslaget fra budget 2023. Konkret foreslås at tilbyde ungdomsklubaktiviteter i Klub Tempeltræet (Skolen ved Bülowsvej), Klub Cassiopeia (Lindevangskolen) og Klub Jokeren (Skolen på Duevej). Dermed sikres der en geografisk spredning af de tre ungdomsklubtilbud, og de tre klubber vurderes alle at have tilstrækkelig lokalekapacitet til at kunne rumme det udvidede medlemstal, som forslaget vil medføre for disse ungdomsklubber.

De tre ungdomsklubber vil med et øget medlemstal og dermed øget personalenormering kunne tilbyde en bredere vifte af aktiviteter til de unge, hvilket efterspørges af de unge.

I budgetterne tildeles der både en minimumsnormering op til 75 børn og en ekstra normering for hvert barn ud over de 75. Dette forslag medfører derfor en reduktion i antallet af ungdomsklubber, der skal tildeles minimumsnormering fra de nuværende 8 til 3 og indebærer derfor en besparelse.

Forslaget medfører ikke en reduktion i grundnormeringen, da det forudsættes, at alle børn/unge i de ungdomsklubber, der lukkes ned, fortsætter i et af de resterende tilbud.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har ingen skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget betyder en personalereduktion på 3,3 stillinger, med 5/12 effekt i 2023. Heraf vil fordelingen være hhv. 2,79 pædagoger og 0,49 klubassistenter.

Tablet 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,4	-3,3	-3,3	-3,3

*+ angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens - angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU12: Overgang til ungdomsklub et år tidligere end i dag

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ændret overgang til ungdomsklub	SER	-805	-1.932	-1.932	-1.932
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-805	-1.932	-1.932	-1.932
Samlet økonomisk påvirkning					
		-805	-1.932	-1.932	-1.932
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommune har i dag en klubstruktur, hvor der tilbydes fritids- og juniorklub fra 1. maj det år, hvor børnene starter i 4. klasse til 30. april det år, børnene går i 7. klasse. Fra 1. maj i 7. klasse – altså 1. maj det kalenderår børnene starter i 8. klasse - frem til de fylder 18 år, tilbydes plads i ungdomsklub.

Det foreslås, at overgang til ungdomsklub ændres til at være fra 1. maj i 6. klasse, altså 1. maj i det kalenderår, hvor børnene starter i 7. klasse

Konsulentfirmaet KLK har afleveret analyserapport (2020) om skoleområdet på Frederiksberg. Den indeholder en række forslag til både effektivisering på skoleområdet og styrkelse af inklusion, herunder forslag om at reducere udgifter til fritidsområdet. Her peges der på, at Frederiksberg Kommune har flere klassetrin i fritids-/juniorklub end benchmarking-kommunerne i undersøgelsen. Forslaget bygger således på muligheden for at flytte overgangen fra juniorklub til ungdomsklub et år frem, så eleverne starter tidligere i ungdomsklub.

I Københavns Kommune er der overgang til ungdomsklub i 8. klasse, svarende til den nuværende model i Frederiksberg Kommune. I Gentofte og i Gladsaxe Kommune er der overgang til ungdomsklub i 7. klasse og i Rudersdal Kommune er det fra 6. klasse.

Med forslaget reduceres det samlede medlemstal i juniorklub (4.-6. klasse) med en årgang, og det samlede medlemstal i ungdomsklub (7. kl. – 18 år) tilsvarende øges med en årgang. Åbningstiden i ungdomsklubberne er lavere og antallet af børn pr. voksen er højere i ungdomsklub, og dermed reduceres udgiften pr. barn for de børn, der overgår fra juniorklub til ungdomsklub.

I budgetforbedringen er modregnet, at forældrebetalingen falder til den nuværende ungdomsklubtakst allerede fra 1. maj i 6. klasse.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har skaleringsmuligheder, da forældrebetalingstaksten kan reguleres.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget medfører en reduktion på i alt 6,7 stillinger for 2025 med fuld årseffekt. Dette fordeler sig på hhv. 2,89 pædagogstillinger og 0,51 klubassistentstillinger.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-2,8	-6,7	-6,7	-6,7

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer
Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU13: Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde	SER	-190	-437	-437	-437
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-190	-437	-437	-437
Samlet økonomisk påvirkning		-190	-437	-437	-437
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der var til budget 2023 fremlagt et forslag om Klubnormering tilpasset til faktisk fremmøde, som betød, at klubberne ville have stort set det samme antal voksne pr. fremmødte børn, som der er i SFO, men dog lidt lavere.

Det blev som en del af budget 2023 besluttet at tilpasse normeringen i klubberne, så den i større omfang svarer til fremmødet. Med tilpasningen kom antallet af voksne pr. fremmødte barn i klubberne til at svare til den budgetterede normering i SFO.

Det var således ikke den fulde effekt af det fremlagte forslag til budget 2023, som blev besluttet, og dette forslag omhandler derfor differencen mellem beslutningen til budget 2023 og det fremlagte forslag. Forslaget betyder, at der vil være færre voksne i klubberne.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skaleres.

Forslagets personalemæssige konsekvenser*Table 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser*

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU14: Reduktion af budgettet til SSP

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 034 SSP

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion af budgettet til SSP	[SER/OVF]	-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning		-500	-500	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg opleves overordnet set som et roligt og trygt sted at færdes. Det er således også lokalpolitikens vurdering, at kriminaliteten på Frederiksberg, og herunder i særdeleshed ungdomskriminaliteten, fortsat er lav. Den seneste opgørelse af antal sigtede unge for overtrædelse af straffeloven med bopæl i Frederiksberg Kommune fra Københavns Politi viser dog en lille stigning i 2022 i overtrædelser både blandt de 15-17 årige og 10-14 årige sammenlignet med 2021.

På baggrund af ovenstående foreslås det at nedjustere rammen for SSP-indsatsen med 0,5 mio.kr. årligt. Midlerne findes i en kombination af lønkroner og budgetramme til indsatser.

Budgettet til SSP-indsatser er i alt 3,6 mio. kr. i 2025 og frem. Med budget 2023 blev der givet en midlertidig bevilling på 0,9 mio.kr. pr. år i 2023 og 2024. Budgettet er således i alt 4,5 mio. kr. i 2024. Justeres rammen med 0,5 mio.kr. årligt, vil den således være i alt 4,0 mio.kr. i 2024 og 3,1 mio.kr. i 2025 og frem.

En justering af rammen med 0,5 mio.kr. årligt vil medføre, at der vil være 0,43 årligt årsværk mindre til opsøgende og tryghedsskabende indsats på gadeplan og ca. 250 t.kr. mindre til øvrige kriminalpræventive projekter og indsatser.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres og kan gøres tidsbegrænset for en et- eller to-årig periode.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reducere budgettet til SSP med 0,25 mio.kr	-250	-250	-250	-250
Reducere budgettet til SSP med 0,75 mio.kr.	-750	-750	-750	-750
Reduktion kun 2 årig	-500	-500		

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Såfremt halvdelen af midlerne findes via lønkroner, så vil det svare til en reduktion på 0,43 stilling.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	0,43	0,43	0,43	0,43

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU15: Reduktion af budgettet til Ungdomsskolen

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 033 Ungdomsuddannelse

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ungdomsskolen	SER	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Som en del af budget 2023 blev der besluttet en reduktion i Ungdomsskolens aktivitetsudbud og en reduktion i ledelsesnormeringen. Den besluttede tilpasning er på 1,8 mio.kr. i 2023 og 1,9 mio.kr. i 2024 og frem svarende til omkring 23 pct. af Ungdomsskolens samlede budget. Ungdomsskolens budget er herefter på 6,4 mio. kr. pr. år i 2024 og frem. Det er dog muligt, at reducere Ungdomsskolens budget vedrørende aktiviteter med yderligere 1,0 mio.kr. årligt.

Ungdomsskolen har efter corona oplevet en stigende søgning til deres almene undervisningshold, og skolen oplever derfor at have en længere venteliste end tidligere år. Skolens ledelse og bestyrelse vil i udmøntningen af den allerede besluttede tilpasning bl.a. prioritere hold og aktiviteter, der giver mest mulig undervisning for flest muligt unge, aktiviteter, der retter sig imod at få unge med særlige behov ind i faglige og trygge fællesskaber, og hold, der har høj faglighed. Beslutes endnu en reduktion, vil ledelsen igen se på udbuddet af sag og nedlægge hold og aktiviteter, så tilbuddene tilpasses en mindre budgetramme. Reduktionen vil dog betyde, at færre unge kan tilbydes en plads på et hold på Ungdomsskolen.

Det er fortsat vurderingen, at Ungdomsskolens budget vedr. aktiviteter ligger på et højere niveau sammenlignet med andre kommuner.

Det foreslås at tilpasse Ungdomsskolens budget vedr. aktiviteter med yderligere 1,0 mio.kr. årligt.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i både opadgående og nedadgående retning. Såfremt forslaget skaleres i opadgående retning vil det betyde, at Ungdomsskolen overvejende vil være skoleunderstøttende og i langt mindre grad vil kunne tilbyde fritidstilbud.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reducere Ungdomsskolens budget med 2,0 mio.kr.	2.000	2.000	2.000	2.000
Reducere Ungdomsskolens budget med 0,75 mio.kr.	750	750	750	750
Reducere Ungdomsskolens budget med 0,5 mio.kr.	500	500	500	500

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Nedjustering af aktivitetsudbuddet vil have indvirkning på antallet af timelærere, som vil skulle reduceres forholdsvis. Der er ingen bindingsperioder på timeansatte. Men justeringerne vil påvirke gennemførelse af allerede oprettede og tilmeldte hold for sæsonen 23/24, såfremt det påvirker aktiviteter i perioden januar til juni 2024.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)				

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU16: Reduktion af rammen til Dansk Som Andetsprog (DSA)

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion i rammen til Dansk som Andetsprog (DSA)	SER	-818	-1.963	-1.963	-1.963
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-818	-1.963	-1.963	-1.963
Samlet økonomisk påvirkning					
		-818	-1.963	-1.963	-1.963
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Tosprogede elever med behov for sprogstøtte skal i henhold til Folkeskoleloven gives undervisning i dansk som andetsprog (DSA). Omfanget af DSA-undervisning fremgår ikke af bestemmelserne, men beror på en konkret vurdering og beslutning af skolens leder i samarbejde med forældre og elev.

På Frederiksberg beregnes rammen for antal timer til DSA-undervisning på baggrund af antallet af tosprogede elever i kommunens skoler pr. 5. september x 11,39 årlig undervisningstime pr. tosproget elev. DSA-undervisningstimerne fordeles mellem skolerne efter en model, hvor den enkelte skoles andel af det samlede antal tosprogede elever pr. 5. september vægter 80 pct. og den enkelte skoles andel af elever, der er fuldt udslusede fra modtagehold eller modtageklasser inden for de seneste 4 skoleår vægter 20 pct. Dette er alene en teknisk beregning, da det ikke er alle tosprogede elever, som har behov for sprogstøtte. Det er den enkelte skole, der beslutter den konkrete anvendelse af de udmeldte DSA-ressourcer.

I Københavns Kommune henleder man skoleledernes opmærksomhed på, at det kræver særlige kompetencer at undervise i dansk som andetsprog og understøtter med kompetencegivende kurser via Københavns Professionshøjskole. Skolerne i København tildeles ikke særlige ressourcer til DSA-undervisning.

Det foreslås, at beregningen af rammen til timer til DSA-undervisning nedjusteres, således at der fremfor de nuværende 11,39 årlig undervisningstime pr. tosproget elev udløses 9 årlige undervisningstimer pr. tosproget elev, svarende til en reduktion på ca. 20 pct. Det er de færreste kommuner, der har en ressourcetildelingsmodel med samme detaljeringsgrad som Frederiksberg Kommune, og de fleste kommuner udmelder ressourcer til skolerne som et beløb pr. elev. Det er derfor vanskeligt at sammenligne det kommende serviceniveau i forhold til DSA-timer med andre kommuner.

Nedenstående tabel angiver fordelingen af DSA- timer i skoleåret 2022/23, samt hvor mange timer den enkelte skoles tildeling ville være reduceret med ved en reduceret ramme som beskrevet i dette forslag.

Såfremt forslaget besluttet vil forvaltningen i samarbejde med skoleledelserne vurdere tilpasninger af den nuværende fordelingsmodel for undervisningstimerne til DSA, således at de skoler, der har de største andele af tosprogede elever helt eller delvist kompenseres for konsekvenserne af en reduceret ramme.

Antal undervisningstimer	Oprindelig fordeling skoleåret 22/23	Reduktion i antal timer
Timefordeling pr. skole vedr. Dansk Som Andetsprog (DSA)*		
Skolen på Duevej	1.344	-280
Skolen ved Bülowvej	1.120	-233
Skolen på La Cours Vej	1.382	-288
Lindevangskolen	2.810	-585
Ny Hollænderskolen	332	-69
Skolen på Nyelandsvej	1.112	-231
Søndermarkskolen	2.386	-497
Tre Falke Skolen	945	0
Skolen ved Søerne	926	-193
Skolen på Grundtvigsvej	1.027	-214
Skolen ved Nordens Plads	0	0
Samlet økonomisk påvirkning	13.384	-2.589

* Fordelingen er baseret på antallet af to-sprogede elever pr. 5. september 2021.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres i opadgående retning, således at reduktionen svarer til en reduktion på ca. 30 % eller i nedadgående retning, således at reduktionen svarer til en reduktion på ca. 10%..

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reduktion af timer til DSA-undervisning med 10 %	-409	-981	-981	-981
Reduktion af timer til DSA-undervisning med 30 %	-1.227	-2.944	-2.944	-2.944

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vil indebære en samlet reduktion på 1,5 lærerstilling i 2024 (5/12) og 3,5 lærerstilling med helårseffekt.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,5	-3,5	-3,5	-3,5

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

UU17: Rammebesparelse på Skolen ved Nordens Plads

Udvalg: Undervisningsudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 030 Undervisning og fritidstilbud

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Rammebesparelse Skolen ved Nordens Plads	SER	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Kommunalbestyrelsen godkendte på mødet den 20. marts 2023, som en del af forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet, en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio.kr. i de sidste 5/12 af 2023.

Det foreslås at forlænge denne rammereduktion og gøre den permanent med en reduktion med helårseffekt på 1,2 mio.kr. fra 2024 og frem.

Der er i det nuværende budget for Skolen ved Nordens Plads besluttet følgende grønthøstere og rammereduktioner:

- Rammebesparelse fra B2023 (øget effekt i 2024): 1 mio. kr. i 2024, 0,7 mio. kr. i 2025, 0,5 mio. kr. i 2026 og frem
- PL- grønthøster fra B2021: 1,2 mio. kr.

Budgetaftale 2019: 1,1 mio. kr.

Herudover er der konstateret en budgetfejl i budgetudmeldingen til Skolen ved Nordens Plads, som ved bortfald vil betyde en reduktion på 0,7 mio.kr. i 2024 stigende til 1,3 mio.kr. i 2025.

Skaleringsmuligheder

Det vil være muligt at nedskalere effekten af forslaget. På baggrund af de allerede besluttede grønthøstere og rammereduktioner på Skolen ved Nordens Plads er det forvaltningens vurdering, at der ikke er mulighed for en opskalering af forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Det vil være op til skolen selv at udmønte den foreslåede rammebesparelse, som vil kunne udmøntes enten via personaletilpasninger eller tilbagehold på andre poster. Hvis det udmøntes via personalereduktioner vil det svare til ca. 2 lærerårsværk, 2,5 pædagogårsværk eller 2,9 pædagogmedhjælperårsværk.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)				

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

ÆLDRE- OG OMSORGSUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Ældre- og omsorgsudvalget		-16.820	-26.720	-26.720	-26.720	0	0	0	0
ÆOU01	Reduktion i visiteret tid til personlig pleje	-6.900	-13.800	-13.800	-13.800				
ÆOU02	Reduktion af leveringsfrekvens af rengøring	-1.825	-3.650	-3.650	-3.650				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, apotek	-105	-105	-105	-105				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, bank/posthus	-50	-50	-50	-50				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, vask i eget hjem	-240	-240	-240	-240				
ÆOU04	Omlægning af indkøbsordningen, støtte ved hjælper	-65	-65	-65	-65				
ÆOU04	Omlægning af indkøbsordningen, støtte til indkøbsordning	-460	-460	-460	-460				
ÆOU05	Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere og robotvaskere	-1.175	-2.350	-2.350	-2.350				
ÆOU06	Afskaffelse af ekstrature ved handicapkørsel	-200	-200	-200	-200				
ÆOU07	Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på plejecentrene	-2.903	-2.903	-2.903	-2.903				
ÆOU07	Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på aktivitetscentre	-97	-97	-97	-97				
ÆOU08	Reduktion af §79 midler til klubber og foreninger på ældreområdet	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800				

ÆOU01: Reduktion i visiteret tid til personlig pleje

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
S2: Reduktion af serviceniveau med 15 pct.	SER	-6.900	-13.800	-13.800	-13.800
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-6.900	-13.800	-13.800	-13.800
Samlet økonomisk påvirkning		-6.900	-13.800	-13.800	-13.800
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Hjælp til personlig pleje ydes på baggrund af en vurdering af, hvad borgeren selv kan klare, og hvad borgeren har behov for, at andre hjælper med. Hjælp til personlig pleje kan fx være støtte til at vaske sig eller komme i bad, tage tøj af og på, børste tænder, komme på toiletet, anretning af måltider mv. Al visitation af hjælp beror på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Budgetforbedringsforslaget bygger videre på det analysearbejde, der er foretaget i forbindelse med Ældreanalysen i 2022, og forslaget indgik oprindeligt som et budgetforbedringsforslag til budget 2023, men blev ikke valgt. Nedenstående er en opdateret version af forslaget på baggrund af et opdateret datagrundlag.

Forslaget består i at reducere den visiterede tid til personlig pleje. Med forslaget justeres serviceniveauet på et område, hvor Frederiksberg Kommune ligger over lovgivningens mindstekrav. Der vurderes på den baggrund at være et budgetforbedringspotentiale ved at sænke serviceniveauet for personlig pleje og fortsat overholde lovgivningens mindstekrav.

Frederiksberg Kommune har fokus på 'sund aldring', som kan benyttes som en samlet betegnelse for, at man i takt med stigende alder bevarer et relativt godt funktionsniveau og god helbredstilstand. Isoleret set, kan sund aldring være en faktor for at antallet af visiterede timer forventes at blive lavere, da de ældre gennemsnitligt vil være mere selvhjulpne. Men sund aldring kan ikke alene tale for en reduceret efterspørgsel efter omsorgsydelser og forventet lavere udgiftsbehov. For samtidig kompliceres billedet af at flere ældre for eksempel også har en eller flere kroniske sygdomme, der bl.a. øger kompleksiteten i plejen.

Budgetforbedringsforslaget er skalerbart, og scenarierne indeholder forskellige tiltag, alt efter om der alene reduceres på udvalgte ydelser (fx støtte ved 2. hjælper til forflytning, støtte til at tage kropsbårne hjælpemidler af og på og medicinadministration), eller om der foretages mere eller mindre grundlæggende justeringer i

pakkerne (fx reducere tiden i middagsbesøget eller eftermiddagsbesøget til weekendniveau eller nedjustere eller fjerne nattebesøget).

Konsekvenserne heraf for den enkelte borger vil eksempelvis være, at besøg gennemføres på kortere tid, og at der er visiterede ydelser, der måske må springes over eller udsættes. Dette kan fx betyde mindre tid til bad og mindre hyppig hjælp til inkontinente borgere og borgere, der har brug for hjælp til toiletbesøg.

Det understreges, at visitation af hjælp fortsat vil bero på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Effekten af nedjusteringer i serviceniveauet kan opnås ved at implementere justeringerne i ydelseskataloget for tildeling af hjemmepleje i Frederiksberg Kommune. Som en del af Ældreanalysen er der i samarbejde med visitationen foretaget et forarbejde med hensyn til at oversætte servicejusteringerne ind i ydelseskataloget. Ydelseskataloget kan derfor på baggrund af en fortsættelse af dette arbejde justeres, og det justerede ydelseskatalog tages i brug, så snart tiltagene er godkendt.

Genberegning og scenarier for reduktion i visiteret tid til personlig pleje

Ældreanalysen pegede på muligheden for en budgetforbedring ved reduktion i visiteret tid til personlig pleje.

Forvaltningen har lavet en genberegning af scenarierne opstillet i Ældreanalysen på baggrund af opdaterede nøgletal, som blandt har vist, at det nuværende samlede udgiftsniveau for personlig pleje er lavere, end hvad der var forudsat ved udarbejdelsen af de oprindelige scenarier i 2022. Det skyldes, at aktivitetsniveauet er faldet bl.a. pga. indarbejdelse af de vedtagne budgetforbedringsforslag fra budget 2023, færre borgere m.v.

På den baggrund opstiller forvaltningen herunder et skalerbart forslag med 2 scenarier med et budgetforbedringspotentiale i et spænd fra 6,9 mio. kr. til 13,8 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. Genberegningen tager udgangspunkt i visiteret tid med nye timepriser for 2023.

Scenarierne bygger oven på hinanden, hvor de procentvise reduktioner i visiteret tid på både pakker og enkelte ydelser tiltager for hvert scenarie, således at scenarie 1 er det mindst indgribende, mens scenarie 2 er mest vidtgående. Forslagets økonomiske konsekvenser, vist i tabel 1, tager udgangspunkt i det mest vidtgående scenarie, dvs. scenarie 2.

Uagtet hvilket af scenarierne der eventuelt vælges, vil det til en hver tid være gældende at visitation af hjælp beror på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

I scenarie 1 reduceres visiteret tid med 10 pct. svarende til 6,9 mio. kr. årligt i brutto-budgetforbedringspotentiale ved fuld indfasning. Scenarie 1 består af følgende delelementer:

- Oprettelse af ny "Minipakke": Nogle borgere har brug for hjælp til færre aktiviteter, end hvad den lille pakke rummer i dag. Der oprettes en minipakke, der dækker disse borgeres behov.
- Den lille pakke reduceres med 5 pct. i visiteret tid.
- Mellempakken reduceres med 5 pct. i visiteret tid.
- Den store pakke reduceres med 8 pct. i visiteret tid.
- Maxipakken fjernes. Borgere i maxipakken revisiteres til den store pakke, og der indføres fleksibilitet i den store pakke, således at der i særlige tilfælde, hvor borgerens plejebehov ikke kan dækkes, kan indføres flere minutter i den store pakke. Baggrunden er, at Ældreanalysens revurderinger af plejetunge borgere har vist potentiale for reduktioner i middags- og eftermiddagsbesøg på særligt maxipakken og den store pakke. Derfor prioriteres større reduktioner i serviceniveauet for netop disse pakker.
- Ydelsen "Støtte ved 2. hjælper" reduceres med 20 pct. i visiteret tid: Der har de seneste år været et stigende fokus på brugen af 2. hjælper. En grundig og kvalificeret gennemgang af forflytninger og valg af korrekte hjælpemidler forventes at kunne reducere behovet for 2. hjælper, hvormed tiden visiteret under ydelsen kan reduceres uden at kompromittere borgerens plejebehov.
- Ydelsen 'Særlig personlig støtte' reduceres med 5 pct. i visiteret tid. Ydelsen dækker over guidning og støtte i forhold til de personlige plejeopgaver eller praktiske opgaver i hjemmet, med henblik på at borgerens hverdag bliver mere struktureret.

I scenarie 2 reduceres visiteret tid med 15 pct. svarende til 13,8 mio. kr. årligt i brutto-budgetforbedringspotentiale ved fuld indfasning. Scenarie 2 bygger oven på scenarie 1 med følgende yderligere delelementer:

- Mellempakken reduceres med yderligere 10 pct. i visiteret tid. (15 pct. i alt)
- Den store pakke reduceres med yderligere 7 pct. i visiteret tid. (15 pct. i alt)
- Ydelsen 'Særlig personlig støtte' reduceres med yderligere 5 pct. i visiteret tid (10 pct. i alt)

Se tabel 2 for reduktioner i tid pr. helårsmottager.

Tabel 2: Opgørelse over tid pr. helårsmottager fordelt på ydelser for de to scenarier.

Ydelse	Unikke borgere	Helårs-mottagere	Tid pr. helårs-mottager (minutter pr. uge)	Scenarie 1: Ugentlig reduktion i minutter ved 10 pct.	Scenarie 2: Ugentlig reduktion i minutter ved 15 pct.
Lille pakke	745	363	123	12	18
Mellem pakke	550	306	360	36	54
Stor pakke	150	89	703	70	105
Maxi pakke	22	15	850	85	127
Støtte ved 2. hjælper	127	66	594	59	89
Særlig personlig støtte	487	319	72	7	11

Kilde: CURA, 2022. Afgrænsninger: følgende leverandører er medtaget: DST Hjemmepleje, FK Hjemmehjælp, HjemmeHjælpen A/S, IMS Underleverandør til Hjemmeplejen. Rehabilitering er desuden undtaget.

Note til beregning af helårsmottagere: Inden for hver ydelse er opgjort antallet af mottagere pr. måned. Herefter er summen af unikke borgere pr. måned delt med 12 med hensyn til at opnå et mål for antallet af helårsmottagere. Der må forventes afvigelse på antal borgere og den ugentlige reduktion, da det i højere grad er gennemsnitlige betragtninger.

Skaleringsmuligheder

Budgetforbedringsforslaget er skalerbart, alt efter om der alene reduceres på udvalgte ydelser, om der foretages mindre justeringer i pakkerne, eller om der gennemføres mere grundlæggende nedjusteringer i pakkerne.

Tabel 3: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Scenarie 1: Reduktion af serviceniveau med 10 pct.	-3.375	-6.750	-6.750	-6.750

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Budgetforbedringsforslaget skønnes at have personalemæssige konsekvenser for leverandørerne af hjemmepleje. Her indgår alene konsekvenserne for den kommunale hjemmepleje. De personalemæssige konsekvenser forventes at blive håndteret, dels ved reduceret brug af vikarer, dels ved ikke at besætte vakante stillinger og såfremt dette ikke er tilstrækkeligt ved afskedigelse af eksisterende medarbejdere.

Tabel 4: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-13	-26	-26	-26
Ændringer hos den kommunale hjemmepleje	-13	-26	-26	-26

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

I forbindelse med budget 2023 fik Visitationen af hjemmepleje tildelt 995 t.kr. i 2023 og 2024 til øget bemanning i forbindelse med indfasningen af forslaget om ensretning af visitationspraksis for personlig pleje. Heri indgik også øget bemanning til indfasning af reduktion af leveringsfrekvens af rengøring, selvom alene forslaget om visitationspraksis blev vedtaget. Der er derfor ikke behov for at tildele midler til implementeringen af forslaget.

ÆOU02: Reduktion af leveringsfrekvens af rengøring

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Scenarie 2: Reduktion af leveringsfrekvens uden opjustering af tid	SER	-1.825	-3.650	-3.650	-3.650
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.825	-3.650	-3.650	-3.650
Samlet økonomisk påvirkning		-1.825	-3.650	-3.650	-3.650
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsforslaget bygger på det analysearbejde, der er foretaget i forbindelse med Ældreanalysen i 2022. Budgetforbedringen indgik som et forslag i budget 2023, men blev fravalgt. Nedenstående er en opdateret version af forslaget på baggrund af et opdateret datagrundlag.

Reduktion af leveringsfrekvens af rengøring

Ved en sammenligning af niveauet af tid og leveringsfrekvens af rengøring mv. i Frederiksberg Kommune og en række større kommuner pegede Ældreanalysen på, at Frederiksberg Kommune i ydelseskataloget fastsætter et relativt højt serviceniveau.

I dag leverer Frederiksberg Kommune hjælp til rengøring hver 2. uge. I 2022 modtog 2.758 borgere praktisk hjælp i form af en rengøringspakke.

Forvaltningen har lavet en genberegning af scenarierne opstillet i Ældreanalysen på baggrund af opdaterede nøgletal. Genberegningen tager udgangspunkt i visiteret tid med nye timepriser for 2023. Ligesom genberegningen tager højde for overlap samt effekten ift. det vedtagne forslag fra budget 2023 om visitationspraksis på 1,2 mio. kr. Der er derfor tale om en nedjustering af potentialet i forhold til det oprindelige forslag fra budget 2023.

Analysen af serviceniveau for rengøring opstiller to scenarier med budgetforbedringspotentialer i et spænd fra 2,1 mio. kr. til 3,7 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. Begge scenarier tager udgangspunkt i at justere rengøringsfrekvensen, frem for tiden pr. rengøring. Dette skyldes, at det vurderes, at der er "startomkostninger" ved hver levering af rengøring (finde støvsuger frem mv.), hvorfor justeringer i leveringsfrekvensen vil sikre mere faktisk rengøringstid ift. scenarier baseret på nedjusteringer i tiden pr. levering.

Forslagets økonomiske konsekvenser, vist i tabel 1, tager udgangspunkt i det mest vidtgående scenarie, dvs. scenarie 2.

Scenarie 1 er baseret på en reduktion i leveringsfrekvensen for rengøring fra hver anden uge til hver tredje uge, men med en opjustering af tiden pr. gang med 5 minutter svarende til en bruttobesparelse på 2,1 mio. kr. årligt ved fuld indfasning.

Scenarie 2 er lig scenarie 1, men uden en opjustering af tiden pr. gang på 5 minutter. Dette skønnes at give en bruttobesparelse på 3,7 mio. kr. årligt ved fuld indfasning.

Der tages fortsat hånd om borgere med særlige udfordringer. Det understreges, at al visitation af hjælp fortsat vil bero på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Der vil i startperioden være et ressourceforbrug forbundet med re-visititation af allerede visiterede borgere.

Skaleringsmuligheder

Budgetforbedringsforslaget er skalerbar, alt efter om leveringsfrekvensen sænkes i kombination med, at tiden pr. gang sættes lidt op, eller om der alene er tale om en lavere leveringsfrekvens.

Tabel 3: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Scenarie 1: Reduktion i leveringsfrekvens for rengøring med opjustering af tid	-1.075	-2.150	-2.150	-2.150

Forslaget har tæt sammenhæng med forslag ÆOU5 'Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere' Der vil være overlap i indsatserne, såfremt begge forslag bliver vedtaget.

Af tabel 4 fremgår dels den oprindelige effekt af forslaget ÆOU5 'Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere', samt effekten ved vedtagelse af begge forslag. Tabel 5 viser den samlede besparelse ved vedtagelse af begge forslag.

Tabel 4: Beregning af overlap til vedtagelse af både ÆOU2 og ÆOU5:

Praktisk hjælp (1.000 kr.)	
Oprindelig besparelse i ÆOU5 om selvkørende støvsugere	2.350
Ny besparelse i ÆOU5 ved rengøring hver 3. uge	1.550

Tabel 5: Den samlede besparelse ved vedtagelse af ÆOU2 og ÆOU5:

1.000 kr.	ÆOU2 (alene)	ÆOU5 (alene)	ÆOU2 og ÆOU5
Scenarie 1	2.150	2.350	3.700
Scenarie 2	3.650	2.350	5.200

Forslagets personalemæssige konsekvenser

I forbindelse med budget 2023 fik Visitationen af hjemmepleje tildelt 445 t.kr. i 2023 og 2024 til øget bemanning i forbindelse med indfasningen af forslaget om ensretning af visitationspraksis for praktisk hjælp. Heri indgik også øget bemanning til reduktion af leveringsfrekvens af rengøring, selvom alene forslaget om visitationspraksis blev vedtaget. Der er derfor ikke behov for at tildele midler til implementering af dette forslag.

Tabel 6: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-3	-6	-6	-6
Ændringer hos den kommunale hjemmepleje	-3	-6	-6	-6

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

ÆOU03: Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger vedr. apotek, bank/posthus og vask i eget hjem

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Apotek	SER	-105	-105	-105	-105
Bank/posthus	SER	-50	-50	-50	-50
Vaskeordning, scenarie 1	SER	-240	-240	-240	-240
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-395	-395	-395	-395
Samlet økonomisk påvirkning		-395	-395	-395	-395
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Forslagets økonomiske konsekvenser, tager udgangspunkt i det mest vidtgående scenarie, dvs. scenarie 1 for vaskeordning.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsidéen bygger på det analysearbejde, der er foretaget i forbindelse med Ældreanalysen i 2022. Budgetforbedringsidéen indgik som et budgetforbedringsforslag til budget 2023 og blev ikke vedtaget. Nedenstående er en genfremstilling af dele af forslaget.

Det foreslås at afskaffe eller reducere mindre ordninger vedrørende praktisk hjælp. Forslaget reducerer kommunens udgifter ved at afskaffe eller reducere nogle ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere. Nogle af disse ydelser har borgerne mulighed for at tilkøbe privat (levering af pakker og apotekervarer), mens andre kan varetages med lavere kommunale omkostninger gennem en anden kommunal ordning med egenbetaling (vaskeordning). Gennemførelse af forslaget vil medføre øget egenbetaling.

Budgetforbedringsforslaget indeholder to del-elementer, hvoraf det ene skalerbart. Samlet skønnes der at være et budgetforbedringspotentiale på ca. 0,4 mio. kr. årligt.

1) Afskaffelse af ordningerne 'apotekerordning' og 'bank/posthus'

Der er tale om ordninger, hvor plejepersonalet henter borgerens medicin på et apotek og henter borgerens pakker, breve, kontanter mv. på bank og posthus. Der er i dag kun få borgere, som benytter ordningerne. En del andre hovedstadskommuner tilbyder ikke lignende ordninger for bank/posthus.

En afskaffelse af ordningerne vil betyde, at de pågældende borgere på linje med andre selv skal bestille og betale for levering af apotekervarer, pakker mv. Bestilling af pakker og apotekervarer kan foregå online. En mindre gruppe borgere vil fortsat modtage deres medicin fra hjemmeplejen, der henter medicinen på apoteket. Det drejer sig om borgere, som ikke kan bestille medicin på apoteket pga. misbrugsproblemer el.lign.

I 2022 havde Frederiksberg Kommune udgifter til 'Apotekerordning' svarende til ca. 105.000 kr. og der estimeres udgifter til 'bank/posthus' svarende til ca. 50.000 kr. i 2023. I alt for de to ordninger 155.000 kr. Det forventes at det fulde beløb kan realiseres ved en afskaffelse af ordningerne.

2) Afskaffelse eller reduktion af ordningen 'Vask i eget hjem'

I Frederiksberg Kommune kan borgere få vasket tøj i eget hjem som alternativ til anvendelse af vaskeordningen. Der kan opnås budgetforbedringer ved at reducere den visiterede tid til 'Vask i eget hjem' (sænke frekvensen) eller ved at afskaffe ordningen 'Vask i eget hjem' og revisitere de pågældende borgere til vaskeordningen.

I 2022 havde Frederiksberg Kommune udgifter til vask i eget hjem svarende til ca. 1,0 mio. kr. Der er forbedringspotentiale forbundet ved:

1. Reduktion af serviceniveauet for "vask i eget hjem" til 16 min, svarende til en reduktion i den visiterede tid på 20 pct. Således realiseres 240.000 kr.
2. Afskaffelse af ydelsen "vask i eget hjem" mod at borgeren overgår til ydelsen "støtte til vaskeordning" samt vaskeordning. Således realiseres 115.000 kr.

Den enkelte borger vil med et skifte fra vask i eget hjem til vaskeordningen opleve en udgiftsstigning, da der er indført egenbetaling på vaskeordningen. Vaskeordning koster 93 kr. pr. vask for en 8 kilo sæk. En 12 kilo sæk til samboende/par koster 140 kr. (2023-takster). Vaskeordningen dækker afhentning, vask og levering til din bopæl. Budgetforbedringerne realiseres derved gennem reducerede udgifter til ordninger samt øgede indtægter fra borgere der visiteres til ydelser med egenbetaling.

Skaleringsmuligheder

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Vaskeordning, scenarie 2	-115	-115	-115	-115

Forslagets personalemæssige konsekvenser

For den kommunale hjemmepleje forventes de personalemæssige konsekvenser at blive håndteret, dels ved reduceret brug af vikarer, dels ved ikke at besætte vakante stillinger og såfremt dette ikke er tilstrækkeligt ved afskedigelse af eksisterende medarbejdere.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2023	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1	-1	-1	-1	-1
Ændringer hos den kommunale hjemmepleje	-1	-1	-1	-1	-1

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

ÆOU04: Omlægning af indkøbsordningen

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Indkøb ved hjælper	SER	-65	-65	-65	-65
Støtte til indkøbsordning, scenarie 2	SER	-460	-460	-460	-460
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-525	-525	-525	-525
Samlet økonomisk påvirkning		-525	-525	-525	-525
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Forslagets økonomiske konsekvenser tager udgangspunkt i de mest vidtgående scenarier

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsidéen bygger på det analysearbejde, der er foretaget i forbindelse med Ældreanalysen i 2022. Budgetforbedringsidéen indgik som et budgetforbedringsforslag til budget 2023, men blev fravalgt. Nedenstående er en genfremstilling af dele af forslaget, idet dette forslag udelukkende vedrører indkøbsordning.

Det foreslås at omlægge og reducere indkøbsordningen. Forslaget reducerer kommunens udgifter ved at reducere ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere. En omlægning og reduktion i indkøbsordningen vurderes at have minimale konsekvenser for borgeren.

Det grundlæggende formål med indkøbsordningen er at hjælpe de borgere, der ikke selv kan klare indkøb af dagligvarer, selv ikke ved at fordele indkøbene over flere dage, og som ikke selv kan bestille dagligvarer online. Det vurderes, at det serviceniveau, som ordningen tilbydes på i dag, overstiger lovgivningens mindstekrav til denne form for hjælp. Det skyldes dels, at nogle borgere visiteres til mere støtte end det nuværende politisk besluttede niveau, dels at det nuværende politisk besluttede niveau overstiger lovgivningens mindstekrav.

Indkøbsordningen består af tre selvstændige ydelser – 'indkøbsordning' (udbringning af varer op til 20 kg ugentligt fra en af kommunens to leverandører), 'støtte til indkøbsordning' (praktisk hjælp til at foretage indkøb i regi af indkøbsordningen, fx sætte varer på plads) samt 'indkøb ved hjælper' (plejepersonalet foretager et fysisk indkøb på vegne af borgeren). For "indkøb ved hjælper" gælder, at Frederiksberg er en af de eneste

kommuner, som tilbyder denne ydelse, og at denne ordning har en væsentligt højere enhedsomkostning for kommunen end den almindelige "indkøbsordning".

Formålet med 'Indkøb ved hjælper' er at hjælpe de borgere, hvor den almindelige 'indkøbsordning' ikke er tilstrækkelig. I praksis er det ganske få borgere, der er omfattet af ordningen. Ældreanalysen viste, at hovedparten af de borgere, der modtager 'indkøb ved hjælper' i stedet kan visiteres til indkøbsordningen og støtte til indkøbsordningen. Der vil være enkelte borgere, der stadig har brug for indkøb ved hjælper. Det gælder fx borgere med angst eller lign., der gør, at de ikke kan modtage dagligvarer fra et leveringsfirma, dvs. hverken en selvvalgt online-butik eller kommunens indkøbsordnings-leverandør.

Udover selve indkøbsordningen får borgere, som har svært ved at bestille dagligvarer online, tilbudt et træningsforløb, i form af hverdagsrehabilitering, i at bestille varer. Disse træningsforløb påvirkes ikke af nærværende forslag.

Nedenfor budgetforbedringspotentialer ved ændringer i to af ydelserne

Indkøb ved hjælper:

Det foreslås, at afskaffe 'indkøb ved hjælper' og i stedet visitere borgerne til 'indkøbsordning' samt 'støtte til indkøbsordning'. Enkelte borgere vil fortsat kunne få indkøb ved hjælper, fx borgere hvor angst el.lign. gør, at de ikke kan modtage dagligvarer fra et leveringsfirma. Det forventede budgetforbedringspotentiale vil være på ca. 65.000 kr. årligt.

Støtte til indkøbsordning:

Scenarie 1: Ensretning og reduktion af den visiterede tid til 'støtte til indkøbsordning', så det svarer til det politisk besluttede serviceniveau.

Såfremt den visiterede tid til alle borgere i ordningen ensrettes til det nuværende politisk besluttede niveau på 15 min. ugentligt til ydelsen 'Støtte til indkøbsordning', kan der opnås et budgetforbedringspotentiale på ca. 165.000 kr. årligt ved fuld indfasning.

Dette element er skalerbart, idet den visiterede tid også kan reduceres til et nyt, lavere politisk besluttet serviceniveau.

Scenarie 2: Hvis ydelsen 'støtte til indkøbsordning' reduceres til 9 min. ugentligt, vil beløbet være på ca. 460.000 kr. årligt.

Skaleringsmuligheder

Budgetforbedringsforslaget indeholder flere scenarier, som gør forslaget skalerbart. Scenarierne er beskrevet ovenfor. Tabel 2 viser forslagets skaleringsmuligheder.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Indkøb ved hjælper	-65	-65	-65	-65
Støtte til indkøbsordning, scenarie 1	-165	-165	-165	-165

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1	-1	-1	-1
Ændringer hos den kommunale hjemmepleje	-1	-1	-1	-1

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

ÆOU05: Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Robotstøvsuger	SER	-1.175	-2.350	-2.350	-2.350
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.175	-2.350	-2.350	-2.350
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.175	-2.350	-2.350	-2.350
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsforslaget består i at nedsætte tidsforbruget på praktisk hjælp ved brug af velfærdsteknologi i form af selvkørende robotstøvsugere.

Teknologien for robotstøvsugere har udviklet sig de seneste år samtidig med, at der er sket en "modning" overfor robotteknologi i samfundet generelt.

Erfaringer viser, at ny velfærdsteknologi sjældent er plug n' use-løsninger, og at indførelse ofte kræver og skaber nye måder at arbejde på. Derfor er set-uppet omkring teknologi vigtig, herunder at borgeren føler sig tryk ved at tage nye teknologier i brug, og at medarbejderne har de rette kompetencer til at anvende teknologierne og selv kan spotte løsninger, hvis teknologien 'driller'.

Ankestyrelsen vurderer, at en robotstøvsuger er et forbrugsgode, der normalt indgår i sædvanligt indbo. Ankestyrelsen lægger vægt på, at en robotstøvsuger, efter Ankestyrelsens vurdering, kan anses som almindeligt udbredt og som et produkt, der kan findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Ved vurderingen af borgerens behov for hjælp til rengøring kan det derfor forudsættes, at borgeren anskaffer og selv finansierer robotstøvsugeren. Der kan dog ydes hjælp til støtte til anskaffelsen, ligesom borgeren har mulighed for at søge om hjælp efter reglerne om personligt tillæg i pensionslovgivningen. Frederiksberg Kommune kan beslutte at indarbejde praksis med robotstøvsugere direkte i visitationen til rengøring. Det vurderes imidlertid, at en ændret visitation i første omgang med fordel kan indføres i en forsøgsperiode, hvor der kan gøres erfaringer med, hvilke virkemidler der virker mest effektivt, når ældre borgere skal vænne sig til brugen af de nye teknologier. Derudover vil forvaltningen, såfremt forslaget vedtages, også indhente erfaringer fra andre kommuners brug af robotstøvsugere.

Om robotstøvsugere, nye arbejdsgange, fordele og forbehold.

Der vil være omkostninger forbundet med, at der efter en konkret og individuel vurdering kan bevilges støtte til: 1) Hjælp til anskaffelse, 2) klargøring af hjemmet 3) intro til betjening af robotstøvsuger.

Således vil der være borgere, som har behov for støtte til processen med at indkøbe robotstøvsugere, som skal introduceres til brugen af teknologierne samt har behov for hjælp til klargøring af boligen, ligesom borgere kan have brug for hjælp til løbende håndtering af teknologierne. Kan borgeren ikke selv anvende teknologierne eller oplæres i det, vil det være medarbejderen, der anvender dem. Teknologierne kan indstilles til at køre på bestemte tidspunkter af dagen samt til at køre flere gange ugentligt.

Det vil skulle indtænkes hvordan "uforudsete" situationer håndteres, fx hvis robotstøvsugeren sætter sig fast under møbler eller tæpper, har "slugt" noget, som medfører, at robotten stopper eller ikke starter/lader ordentligt op. Forvaltningen vil indhente erfaringer fra andre kommuners brug af robotstøvsugere, såfremt forslaget vedtages.

Rengøringsydelser kan placeres hvor som helst i dagtiden. Det kan personlig pleje (eksempelvis morgentoilette, morgenmad, morgenmedicin) ikke. Derfor vil ydelser som fx rengøring ligge i mellemrummene mellem de tidsbestemte ydelser, så driften bliver effektiv og kørelisterne komplette. Det bliver sværere såfremt forslaget vedtages, idet tiden til rengøringsydelserne reduceres. Som en afledt konsekvens vil det kunne betyde mere omkostningstunge bemandingsløsninger og mindre fleksibilitet for leverandørerne af hjemmepleje, idet planlægning af en effektiv køreliste og bemanding fordelt ud på dagen udfordres.

Anvendelse af robotstøvsugere forventes at betyde en reduktion i behovet for medarbejdere til praktisk hjælp. Set i lyset af rekrutteringsudfordringerne kan forslaget således frigøre medarbejderressourcer til andre opgaver. Der vil i startperioden ligeledes være et ressourceforbrug forbundet med genvisitation af allerede visiterede borgere.

Rengøring med robotstøvsugere – betydning for borgeren

Brug af robotstøvsugere kommer til at påvirke den lille rengøringspakke og mellem-rengøringspakken.

Ændringer i den lille rengøringspakke:

- Lille rengøringspakke er i dag på 70 minutter hver 4. uge (leveres hver 2. uge i 30 + 40 minutter)
- Visitationen af hjemmepleje skønner, at ca. 25 pct. af borgerne som i dag er bevilget denne pakke, udelukkende har behov for hjælp til rengøring og selv vil kunne betjene robotstøvsugeren = effektivisering på 40 minutter hver 4. uge.
- Nogle borgere vil fortsat have behov for hjælp til andre opgaver såsom rengøring af toilet og skifte sengetøj. En andel af disse borgere forventes selv at kunne betjene robotstøvsugeren, mens andre vil have behov for hjælp. Der forventes en effektivisering på 10-20 minutter hver 4. uge for disse borgere.

Ændringer i Mellem rengøringspakke

- Mellem rengøringspakke er i dag på 100 minutter hver 4. uge. (leveres hver 2. uge i 45 + 55 minutter).
- Visitationen af hjemmepleje skønner, at enkelte af de borgere, som modtager denne pakke (ca. 5-10 pct.), forventes selv at kunne varetage støvsugning med en robotstøvsuger. Disse borgere forventes fortsat at have behov for hjælp til rengøring af toilet/køkken/hjælpe-middel, støvaførring og skift af sengetøj. Disse opgaver vurderes at kunne klares på 35 minutter = 70 minutter hver 4. uge = effektivisering på 20 minutter hver 4. uge.
- Hos de fleste af borgerne, som modtager mellem-pakken (90-95 pct.), forventes det, at hjemmeplejen skal betjene robotstøvsuger inkl. vedligeholdelse. Borgere med denne pakke vil ofte også have hjælp til personlig pleje og derfor vil medarbejderen kunne betjene robotstøvsugeren i forbindelse med besøg, hvor borgeren får hjælp til personlig pleje.
- Der forventes samlet en effektivisering på effektivisering på 10 minutter hver 4. uge.

Tabel 2: Sammenhæng mellem pakker, målgruppe og effektiviseringspotentiale.

Pakke:	Målgruppe:	Effektiviseringspotentiale:
Lille	25 %	40 min. hver 4 uge
Lille	56 %	20 min. hver 4 uge
Lille	19 %	10 min. hver 4. uge
Mellem	5-10 %	20 min. hver 4. uge
Mellem	90-95 %	10 min. hver 4. uge

"Målgruppe" skal forstås som den andel af borgerne, som er bevilliget den enkelte pakke. Inddelingen af borgere inden for pakkerne, er Visitationen af hjemmepleje bedste skøn, ud fra funktionsevneniveau, og hvor meget hjælp og støtte borgeren kan få brug for til betjening af robotstøvsugeren. Der vil skulle foretages en revisitation af alle borgere, der med udgangspunkt i en konkret og individuel vurdering skal afklare om borgeren kan betjene robotstøvsuger.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, idet forslaget rummer effektiviseringspotentiale for alle borgere, der modtager praktisk hjælp, og som Visitationen af hjemmepleje skønner vil være relevant og realistisk at stille krav om robotstøvsugere.

Forslaget har tæt sammenhæng med forslag ÆOU5 'Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere' Der vil være overlap i indsatserne, såfremt begge forslag bliver vedtaget.

Af tabel 4 fremgår dels den oprindelige effekt af forslaget ÆOU5 'Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere', samt effekten ved vedtagelse af begge forslag. Tabel 5 viser den samlede besparelse ved vedtagelse af begge forslag.

Tabel 4: Beregning af overlap til vedtagelse af både ÆOU2 og ÆOU5:

Praktisk hjælp (1.000 kr.)	
Oprindelig besparelse i ÆOU05 om selvkørende støvsugere	2.350
Ny besparelse i ÆOU05 ved rengøring hver 3. uge	1.550

Tabel 5: Den samlede besparelse ved vedtagelse af ÆOU02 og ÆOU05:

1.000 kr.	ÆOU02 (alene)	ÆOU05 (alene)	ÆOU02 og ÆOU05
Scenarie 1	2.150	2.350	3.700
Scenarie 2	3.650	2.350	5.200

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Anvendelse af robotstøvsugere forventes at betyde en reduktion i behovet for medarbejdere til praktisk hjælp. Set i lyset af rekrutteringsudfordringerne kan forslaget frigøre medarbejderressourcer til andre opgaver. Der vil i startperioden ligeledes være et ressourceforbrug forbundet med genvisitation af allerede visiterede borgere.

Tabel 6: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-2	-4	-4	-4
Ændringer hos den kommunale hjemmepleje	-2	-4	-4	-4

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

ÆOU06: Afskaffelse af ekstrature ved handicapkørsel

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: Individuel befording for svært bevægelseshæmmede

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Afskaffelse af ekstrature	SER	-200	-200	-200	-200
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-200	-200	-200	-200
Samlet økonomisk påvirkning					
		-200	-200	-200	-200
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsforslaget bygger på det analysearbejde, der er foretaget i forbindelse med Ældreanalysen i 2022. Budgetforbedringsforslaget indgik i budget 2023 og blev delvist vedtaget. Nedenstående er en genfremstilling af den del af forslaget om afskaffelse af ekstrature, der blev fravalgt.

Afskaffelse af ekstrature til ved handicapkørsel (Flexhandicap)

Ældreanalysen peger på en budgetforbedring i form af et reduceret serviceniveau vedr. handicapkørsel. Konkret foreslås det at afskaffe ekstrature ved handicapkørsel (Flexhandicap). Forslaget reducerer kommunens udgifter ved at reducere ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere.

Flexhandicap er individuel personlig befording med delvis egenbetaling for borgere (primært ældre borgere), der ikke kan benytte kollektiv transport. Ældreanalysen viser, at Frederiksberg Kommune anvender Flexhandicap betydeligt mere end andre kommuner, og at en række borgere på Frederiksberg har et betydeligt kørselsbehov under Flexhandicap.

Brugere af flexhandicap kan hver køre 104 enkeltture årligt. Ved yderligere kørselsbehov kan der visiteres hertil.

I 2022 var 68 borgere visiteret til ekstrature, hvoraf 29 benyttede retten til ekstrature ud over de 104 lovpligtige ture. Der er samlet kørt 694 ekstra ture, svarende til gennemsnitligt 24 ekstrature pr. borger. Det kan derfor tyde på, at en del af kørselsbehovet har en fast karakter og derfor kan planlægges mere effektivt med fx rutekørsel.

Ifølge lovgivningen skal Movia varetage den individuelle handicapkørsel (Flexhandicap), mens andre kørselsbehov, fx rutekørsel til og fra institutioner, kan varetages af andre aktører. På ældreområdet i Frederiksberg Kommune varetages rutekørsel til og fra institutioner og aktivitetscentre af Bedre Bus Service.

En række andre kommuner i hovedstadsområdet tilbyder enten et loft på antal ekstrature eller ingen ekstrature ud over de lovpligtige 104 ture.

Ved afskaffelse af ekstrature ud over de 104 lovpligtige ture estimeres en mulig budgetforbedring på 0,2 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. Dette er en ud fra en gennemsnitspris på 289 kr. pr. ekstratur i 2022.

Der gøres opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt er merforbrug på udgiften til Movias handicapørsel pga. stigende priser. Dette merforbrug vil ikke blive påvirket af dette forslag.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, idet forslaget lægger op til at afskaffe alle ekstrature.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

ÆOU07: Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på aktivitetscentre og plejecentrene

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: [Angiv aktivitet]

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion puljer til plejecentre	SER	-2.903	-2.903	-2.903	-2.903
Reduktion aktivitetscentre	SER	-97	-97	-97	-97
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Samlet økonomisk påvirkning		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der foreslås en budgetforbedring, der vedrører dels Frederiksberg Kommunes aktivitetscentre, dels plejecentrene.

Reduktion i aktiviteter på plejecentre

Der er en potentiel budgetforbedring forbundet med at reducere i aktiviteter på plejecentrene, der ikke omfatter den direkte pleje og omsorg, tilbage til niveauet før midlerne fra ældremilliarden blev indført.

Forslaget handler om afskaffelse af 3 puljer, der er øremærket til *social rehabilitering* på plejecentre. Puljemidlerne vedrører 1) den såkaldte værdighedsmilliard, hvor Frederiksberg Kommunes andel blev permanentgjort med budget 2021 (to selvstændige puljer på i alt 0,7 mio. kr.), samt 2) pulje om ældremilliard, hvor indsats om social rehabilitering er blevet fastholdt (2,2, mio. kr.), efter at puljen er overgået til bloktilskud.

Forslaget lægger op til, at alle tre puljer afskaffes helt. Afskaffelse af puljemidlerne betyder derfor en nedgang til niveauet fra før puljerne blev indført.

Der bibeholdes puljemidler fra værdighedsmilliarden vedr. *sociale aktiviteter* på plejecentre på 1,46 mio. kr.

Puljerne er fordelt til både kommunale plejecentre, plejecentre på kontrakt (private) og selvejende plejecentre på baggrund af antallet af pladser på det enkelte plejecenter.

Aktiviteterne er forskellige på de enkelte plejecentre, men kan fx være:

- Musik, dans og fællessang eksempelvis med frivillige.
- Bevægelses- og motionsaktiviteter.
- Besøg af børnehaver.
- Fester for beboere og pårørende ved højtiderne.
- Banko, lotteri og andre spil.

Konsekvensen vil være at plejecentrene i mindre grad har mulighed for at lave aktiviteter, som beskrevet ovenfor. Udmøntning og nærmere tilrettelæggelse vil skulle afklares lokalt med det enkelte plejecenter, således at budgetforbedringen tilpasses lokale rammevilkår. Det skal pointeres, at der fortsat vil være aktiviteter, blot færre. Såfremt forslaget vedtages, vil aktivitetsniveauet ca. være på niveau som før midlerne fra ældremilliarden blev indført.

Denne del af forslaget vil give en forventet budgetforbedring på ca. 2,9 mio. kr. årligt.

Reduktion i aktiviteter eller ændrede åbningstider på aktivitetscentre

Frederiksberg Kommune har to aktivitetscentre på hhv. Dronning Anne Marie Centret og Østervang. På Dronning Anne Marie Centret kan komme op til 40 borgere dagligt, mens Østervang har plads til 35 borgere dagligt. Pladserne på begge aktivitetscentre er i det store hele fyldt op. Det skønnes, at i størrelsesordenen 300 unikke borgere anvender disse tilbud på ugebasis.

Idet aktivitetscentret på Dronning Anne Marie Centret ikke er et kommunalt tilbud, men derimod er på kontrakt med Frederiksberg Kommune, skal andelen af budgetforbedringen på aktivitetscentre alene findes på aktivitetscentret på Østervang.

I dag er der åbent i aktivitetscenteret alle hverdage. Der er en potentiel budgetforbedring forbundet med at reducere i eksempelvis aktiviteter eller ændre åbningstider. Forslaget lægger op til en forventet budgetforbedring på ca. 0,1 mio. kr. på aktivitetscenteret. Udmøntning og nærmere tilrettelæggelse vil skulle afklares lokalt med aktivitetscenteret, således at budgetforbedringen tilpasses lokale rammevilkår.

Konsekvensen vil være at borgerne i højere grad vil skulle gøre brug af frivillige tilbud og andre tilbud.

Skaleringsmuligheder

Der er ingen skaleringsmuligheder forbundet med forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Ændringen i årsværk er beregnet på baggrund af gennemsnitslønudgiften for en SOSU-medarbejder på Frederiksberg Kommunes plejecentre.

For selvejende plejecentre vil reduktionen betyde ændring i årsværk svarende til -1,8.

For private plejecentre vil reduktionen betyde ændring i årsværk svarende til -1,7.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

ÆOU08: Reduktion af §79 midler til klubber og foreninger på ældreområdet

Udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 40 Omsorg

Type: Andet

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Model C: Hele puljen til §79 omprioriteres	SER	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Samlet økonomisk påvirkning		-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Forslagets økonomiske konsekvenser tager udgangspunkt i den mest vidtgående model, dvs. model C.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Efter § 79 i serviceloven kan den enkelte kommune iværksætte eller give tilskud til tilbud, der er målrettet ældre borgere og har et aktiverende eller forebyggende sigte. Der er tale om en frivillig ordning for kommunerne, og kommunerne er ikke kompenseret over bloktilskuddet. Derfor er det op til den enkelte kommune, om man vil benytte paragraffen og i hvor høj grad.

Frederiksberg Kommune har med hjemmel i § 79 afsat en pulje på 2,8 mio. kr. årligt, der efter en ansøgningsproces udmøntes til foreninger eller organisationer, som udbyder forebyggende, sundhedsfremmende og aktiverende tilbud til borgere over 65 år. Midlerne udmøntes med udgangspunkt i en række fokusområder og fordelingskriterier, som beslattes af Ældre- og Omsorgsudvalget forud for ansøgningsprocessen. I 2023 er der uddelt tilskud til 28 forskellige foreninger, organisationer og indsatser, der modtager mellem 5.000 kr. og 800.000 kr. De fire største enkeltstående tilskud i 2023 gives til Ældre Sagen Frederiksberg (800.000 kr.), OK – Den Gule Villa (750.000 kr.), Stormly v/Ældre Sagen Frederiksberg (295.000 kr.) og Seniorcentret Sct. Joseph (280.000 kr.).

Budgetforbedringsforslaget består i helt eller delvis at afskaffe denne pulje, så flere aktiviteter målrettet ældre borgere fremover varetages af igangværende frivillige indsatser i kommunen. Såfremt forslaget vedtages og flere frivillige foreningernes tilbud bortfalder, kan en mulig konsekvens være et øget behov for støtte fra fx, men ikke begrænset til, Socialafdelingens medarbejdere til de ældre borgere, der før benyttede tilbuddene og en risiko for stigning i ulighed i sundhed.

Med Budget 2023 blev puljen nedjusteret med ca. 25 pct. svarende til 1 mio. kr. i 2023 og frem. Partierne bag budgetforliget var enige om, at såfremt der var midler til det, ville de søge at opjustere puljen igen.

Skaleringsmuligheder

Der kan overvejes 3 modeller for den fremtidige håndtering af midler til klubber og foreninger fra §79-midlerne (2,8 mio. kr.).

- Model A: puljen nedjusteres med ca. 25 pct., svarende til 0,7 mio. kr. i 2024 og frem.
- Model B: puljen nedjusteres med ca. 50 pct., svarende til 1,4 mio. kr. i 2024 og frem.
- Model C: Hele puljen til §79 omprioriteres til andre formål i kommunen. (se tabel 1)

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Puljen nedjusteres med ca. 25 pct.	-700	-700	-700	-700
Puljen nedjusteres med ca. 50 pct.	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KULTUR- OG FRITIDSUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Kultur- og Fritidsudvalget		-4.660	-4.740	-4.740	-4.740	2.000	0	0	0
KFU01	Afvikling af tilskud til Det Grønlandske Hus	-246	-246	-246	-246				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, biblioteksbetjening	-530	-530	-530	-530				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, Digital dannelse	-400	-400	-400	-400				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, børneteater	-130	-130	-130	-130				
KFU03	Færre events - kammerkoncerter (honorar)	-100	-100	-100	-100				
KFU03	Færre events - kammerkoncerter (opsætning, leje og diverse udgifter)	-300	-300	-300	-300				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, lokalefordeling	-80	-80	-80	-80				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, udlejningspriser	-100	-100	-100	-100				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, reduktion af åbningstider	-105	-105	-105	-105				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, lukning mellem jul og nytår	-15	-15	-15	-15				
KFU05	Reduceret tilskud til selvejende institutioner	-734	-734	-734	-734				
KFU06	Tilpasning af aktivitets- og udviklingstilskud, nedsætte aktivitetsstilskud	-531	-531	-531	-531				
KFU06	Reducere aktivitets- og udviklingstilskud, tilpasning udviklingsaktiviteter	-26	-26	-26	-26				
KFU06	Reducere aktivitets- og udviklingstilskud, tilpasning spejderforeninger	-43	-43	-43	-43				
KFU07	Reducere kulturpuljer, hurtigpuljen	-50	-50	-50	-50				
KFU07	Reducere kulturpuljer, strategi- og parternskabspuljen	-350	-350	-350	-350				
KFU08	Reducere sommerferieaktiviteter	-100	-100	-100	-100				
KFU09	Reducere tilskud til aftenskoler	-500	-500	-500	-500				
KFU10	Ekstraordinært tilskud til solcelleanlæg på private kulturinstitutioners egne bygninger	0	-400	-400	-400	2.000			
KFU11	Nedlæggelse af skøjtebanen på Frederiksberg Runddel i vintersæsonen 2023/24	-320	0	0	0				

KFU01: Afvikling af tilskud til Det Grønlandske Hus

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Det Grønlandske Hus

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Afvikling af tilskud	SER	-246	-246	-246	-246
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-246	-246	-246	-246
Samlet økonomisk påvirkning					
		-246	-246	-246	-246
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Det Grønlandske Hus beliggende i Løvstræde i København drives på grundlag af tilskud, nærmere bestemt fra Social- og Indenrigsministeriet, Det grønlandske Selvstyre samt Københavns og Frederiksberg kommuner på baggrund af en indgået driftsaftale. Driftsaftalen udløber med udgangen af 2023.

Aftalen har sin rod i en periode, hvor Frederiksberg sammen med Københavns Kommune og Københavns Amt ydede tilskud til en række (primært) kulturelle formål i Hovedstadsområdet. I dette tilfælde i fællesskab med Det Grønlandske Selvstyre. Ved kommunalreformen og amternes nedlæggelse overtog Social- og Indenrigsministeriet forpligtelsen fra Københavns Amt.

Husets aktiviteter retter sig blandt andet mod rådgivning og opsøgende arbejde af social karakter af og blandt grønlændere bosat primært i hovedstadsområdet, men også på den øvrige del af Sjælland. Herudover yder Det Grønlandske Hus konsulentbistand til såvel danske som grønlandske myndigheder af betydning for disses sagsbehandling. Det Grønlandske Hus i København varetager administrationen af de grønlandske uddannelsesstøtteregler på vegne af Grønlands Selvstyre. Endvidere omfatter huset en kultur- og informationsafdeling, hvis opgaver spænder fra generel information om Grønland/Arktis, grønlandsk kultur i Danmark, skoletjeneste, udstillinger, foredrag, filmforevisninger til koncerter.

Frederiksberg Kommunes støtte til Det Grønlandske Hus berører i meget beskedent omfang aktiviteter på Frederiksberg eller borgere på Frederiksberg, ligesom baggrunden for støtten er historisk betinget.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres ved at der beslutes en delvis i stedet for en fuld afvikling af tilskuddet.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU02: Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 051 Biblioteker og kultur

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Budgetforbedring på biblioteksbetjening	SER	-530	-530	-530	-530
Budgetforbedring på Digital dannelse	SER	-400	-400	-400	-400
Budgetforbedring på børneteater	SER	-130	-130	-130	-130
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.060	-1.060	-1.060	-1.060
Samlet økonomisk påvirkning		-1.060	-1.060	-1.060	-1.060
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med dette budgetforbedringsforslag reduceres den bemandede biblioteksbetjening på Hovedbiblioteket. Derudover bortfalder bibliotekets arbejde med digital dannelse og børneteater. Med forslaget opnås en besparelse på 1,0 mio. kr. på driften af Frederiksberg Biblioteket via reducere af de foreslåede aktiviteter.

Reducering af betjening på Hovedbiblioteket

Biblioteket Frederiksberg har med det ombyggede hovedbibliotek øget åbningstiden betragteligt ved nu at være et åbent bibliotek med en betydelig andel af selvbetjening. Samtidig er litteraturformidlingen i rummet øget betragteligt gennem de såkaldte inspiratoriebord.

Med dette budgetforbedringsforslag reduceres bemanningen i infocentret med to timer på hverdage, således at der er bemanning fra 10.00-17.00, hvor der er flest betjente borgere og der reduceres i ydertidene, hvor der er færrest betjening. Reduktionen svarer til en besparelse på 0,5 årsværk. Da inspiratoriebordene udgør en væsentlig del af bibliotekets litteraturformidling, vil der endvidere blive reduceret i den tid, der er litteraturformildere til stede i rummet. Betjeningstiden reduceres med 4 timer på hverdage svarende til 0,5 årsværk.

Det vil fortsat være muligt at booke en bibliotekar til svære spørgsmål, og der vil fortsat være arrangementer og aktiviteter, der danner fællesskaber om litteraturen. Det skal bemærkes, at budgetforbedringsforslaget ikke er understøttende for Biblioteksstrategiens indsatsområde 1: "Fri og lige adgang til dannelse, kultur og læsning gennem fokus på fysiske biblioteker og formidling virtuelt som fysisk".

Digital dannelse

Med budgetforbedringsforslaget bortfalder bibliotekets arbejde med børns og unges digitale dannelse.

Dette også i tråd med Biblioteksstrategiens større fokus på børn og læsning end på børn og digital dannelse. Endvidere er digital dannelse i dag i stadig større grad en integreret del af dagligdagen på skoler og ungdomsuddannelse. Digital dannelse er ligeledes en del af visionen i Frederiksberg Kommunes Strategi for IT på skoleområdet. Bibliotekets arbejde med digital dannelse består aktuelt af arbejde med 21st century skills i form af fx DigiDays i samarbejde med Coding Pirates samt andre workshops.

I budget 2023 blev det som en del af budgetforbedringsforslaget vedr. fokuseret biblioteksservice vedtaget at nedjustere bibliotekets arbejde med digital dannelse af børn og unge, og indsatsen blev reduceret med 55 pct. målt i fuldtidsstillinger. Efter den fulde implementering af fokuseret biblioteksservice i 2024 resterer 0,4 mio. kr. svarende til 0,8 fuldtidsstilling på området.

Børneteater

Biblioteket har forvaltet kommunens børneteaterpulje og ad den vej stået for børneteaterforestillinger. Imidlertid er det løsrevet fra resten af bibliotekets arbejde på børneområdet. Biblioteket har som konsekvens af Biblioteksstrategi 2021-2023 primært fokuseret sin indsats for børn på aktiviteter med udgangspunkt i litterære oplæg. Derudover indgår Biblioteket Frederiksberg ikke specifikt i Teaterstrategien. Det foreslås at nedlægge budgettet til børneteater på biblioteket på i alt 130.000 kr. årligt.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skaleres.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vil medføre en nedjustering af medarbejderressourcer jf. tabel 3.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

KFU03: Færre events – Kammerkoncerter

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Kammermusikkoncerter

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Besparede udgifter til honorar	SER	-100	-100	-100	-100
Opsætning, leje og diverse udgifter til kammerkoncerter	SER	-300	-300	-300	-300
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-400	-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning		-400	-400	-400	-400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Kommunen tilbyder en række kulturevents, som der ikke er forpligtigelse til at afholde. Disse inkluderer Kammerkoncerter i Brøndsalen, Sankt Hans i Frederiksberg Have, FRB Dage, Årets Frederiksberg kunstner og talent, Seniorkoncerter, Velkomstmøder, Fastelavn på Rådhuset, Mesterskabsfest, Kulturnat og den årlige juletræstænding på Rådhuspladsen.

Dette forslag omhandler nedlæggelse af Kammerkoncerter i Brøndsalen i juli (4-5 arrangementer), der er blevet arrangeret i samarbejde med frivillige i kammermusikudvalget siden 1995. Besparelsen baserer sig på de udgifter, som kommunen har til afholdelse af koncerterne, hvoraf 300 t. kr. finansieres ud fra de ordinære arrangementsbudgetter, og de resterende 100 t. kr. finansieres af de kulturelle puljer under Kultur- og Fritidsudvalget.

Udgifterne til Kammerkoncerterne udgør ca. 400 t.kr., hvoraf ca. halvdelen udgør leje af Brøndsalen inkl. scene, stole, og den anden halvdel vedrører produktion og honorar.

Der gøres opmærksom på at kammermusikudvalget har meddelt, at de ikke ønsker at fortsætte deres frivillige arbejde såfremt at konceptet flyttes til anden venue. Begrundelsen for dette er, at venue er nøje udvalgt til kammerkoncerter og konceptet derfor hænger sammen med både venue og genre. Det vurderes ikke muligt at fortsætte arrangementet uden kammermusikudvalgets deltagelse. Såfremt budgettet reduceres vil der derfor skulle afdækkes om der kan udvikles et andet kammermusikarrangement i kommunen.

Det bemærkes, at der siden Kammerkoncerternes begyndelse i 1995 er fremkommet andre kammermusikfestivaler og enkeltstående koncerter, således at brugere af kammermusikken kan overvære koncerter i løbet af sommeren, men at disse arrangementer ikke er gratis som tilfældet er med koncerterne i Brøndsalen.

Skaleringsmuligheder

De enkelte forslag kan ikke skaleres, idet der er tale om nedlæggelse af events.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

KFU04: KU.BE – tilpasning af priser og tilbud

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 051 Biblioteker og kultur

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ændring af KU.BE's lokalefordelingsstruktur	SER	-80	-80	-80	-80
Prisforhøjelse af udlejningspriser med 15%	SER	-100	-100	-100	-100
1-times reduktion i høj- og lavsæson	SER	-105	-105	-105	-105
Lukning mellem jul og nytår	SER	-15	-15	-15	-15
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-300	-300	-300	-300
Samlet økonomisk påvirkning		-300	-300	-300	-300
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

KU.BE's økonomi er primært bundet op på den offentlige åbningstid i huset, hvor huset er bemandet. Budgetforbedringer af KU.BE's budget kan derfor ske ved en tilpasning af den offentlige åbningstid eller ved højere indtægter fra udlejning. Med forslaget tilpasses KU:BE's priser og tilbud så der opnås en besparelse på 0,3 mio. kr. årligt.

Indtægtsgivende tiltag vedr. udlejning

KU.BE huser 17 faste folkeoplysende foreninger med i alt 73 faste ugentlige aktiviteter indenfor kultur, bevægelse og idræt. KU.BEs foreningsaktiviteter foregår primært i hverdagene - formiddagene består primært af Ældresagens aktiviteter og fra tidlig eftermiddag til tidlig aften er benyttet KU.BE til foreningsaktiviteter for børn, unge, familier og voksne.

Det betyder, at KU.BE af gode grunde ikke kan honorere den store lokale efterspørgsel i disse tidsrum uanset hvilke (nye) aktører, der henvender sig, med de relativt få aktivitetsrum, som huset rummer. Som en modvægt til denne udfordring, blev der i 2021, etableret mulighed for at de faste (forenings)aktører kunne benytte aktivitetslokalerne udenfor husets faste bemandede åbnings- og lukketider. Det har betydet, at huset har kunne tilbyde flere lokaletider end før og derved principielt kunne skabe plads til flere og nye aktiviteter ved at udbyde disse hverdagsydertimer, både morgen og aften. Dog udnyttes ydertimerne p.t ikke fuldt ud, hvilket betyder, at der er ledig kapacitet til udlån/udlejning i ydertimerne.

Ved en ændring af lokalefordelingsstrukturen, der fortsat sikrer de mange og mangfoldige foreningsaktiviteter, vil der kunne skabes plads til flere aktører/aktiviteter, der lejer lokaler i KU.BE. Dette vil forventeligt medføre merindtægter på skønnet 80.000 kr. årligt ift. de årlige lokaleudlejningsindtægter. Dette vil ske via en

forskydning af lokalefordelingsbalancerne. Derudover skønnes en generel prisforhøjelse med op til 15% på KU.BE's udlejningspriser at kunne medføre merindtægter på årligt 100.000 kr.

Reduktion af offentlige åbningstider

Konkret vil dette betyde en ændring af husets åbningstider i højsæsonen fra nuværende kl. 9.00 – 20.00 mandag til lørdag til kl. 10.00 – 20.00 (søndag friholdes), samt en ændring af husets åbningstider i lavsæsonen fra nuværende kl. 10.00 – 19.00 til kl. 11.00 – 19.00 i hverdage og lørdage samt 11.00 – 15.00 om søndagen. Dog reduceres åbningstiden i juli, der er den mindst besøgte måned i KU.BE, til kl. 11:00 – 16:00. Cafeens åbningstider reduceres tilsvarende.

Dette vil samlet medføre mindreudgifter til bemanning på 105.000 kr. årligt. Derudover vil lukning af KU.BE mellem jul og nytår medføre mindreudgifter på 15.000 kr. årligt.

Konsekvenser

De reducerede åbningstider kan betyde, at de mange institutioner og skoler, som bruger KU.BE i formiddagstimerne, ikke i samme grad som nu kan få adgang til huset. Da skoler/daginstitutioner oftest ankommer i huset ml. kl. 9-10 vil det være højt tvivlsomt, om de vil benytte huset på samme måde som i dag, hvis huset først åbner kl. 10 i højsæsonen og kl. 11 i lavsæsonen.

Lukning mellem jul og nytår sker midt i højsæsonen, hvor der er stor efterspørgsel for at benytte KU.BE og dets indendørs faciliteter.

De særlige åbningstider i juli vil få konsekvenser for 'Sommer på Frederiksberg'-programmet ift., hvad vi kan nå at tilbyde i den korte åbningstid á 5 timer. KU.BE bliver i sommerferieperioden søgt af lokale familier, udenlandske og danske turister KU.BE, hvilket begrænses af den korte åbningstid.

Derudover vil det også betyde, at flere foreninger vil møde et lukket KU.BE, hvor der ikke tages imod og introduceres til huset, og at KU.BE ikke vil have mulighed for at servicere foreninger ved eksempelvis at hente redskaber og materiale. Der vil være foreninger, der vil få tilbudt mindre attraktive ydertider fremover. Der er risiko for, at de nye tilbudte ydertimer ikke passer den pågældende forening, hvilket kan betyde, at de ikke kan være i KU.BE.

Der er en forhøjet risiko for at ikke kommercielle aktører eksempelvis grundejerforeninger, kulturaktører og foreninger kan have svært ved at finde økonomi til at betale for anvendelsen af KU.BEs lokaler ved en prisforhøjelse på op til 15 %. En stor del af indtjeningsgrundlaget baseres på denne kundegruppe. En afledt konsekvens på prisforhøjelsen vil med stor sandsynlighed være forøget pres på interne og eksterne puljer og fonde for finde midlerne til den ekstra udgift, i værste fald at KU.BEs lokaler vælges helt fra. Dette vil forøge risikoen for en omsætningsnedgang i både KU.BE og KU.BEs cafe ift. mødeforplejning.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at skalere forslaget ved at vælge enkelte af forslagene eller ved f.eks. at reducere yderligere i KU.BE's åbningstider.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

KFU05: Reduceret tilskud til selvejende institutioner

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Tilskud til selvejende institutioner

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Frederiksborgmuseerne: Reduceret P/L-regulering	SER	-166	-166	-166	-166
Musikhøjskolen: Reduceret P/L-regulering	SER	-154	-154	-154	-154
Aveny-T: Reduceret P/L-regulering	SER	-80	-80	-80	-80
Riddersalen: Reduceret P/L-regulering	SER	-101	-101	-101	-101
Kjøbenhavns Boldklub: Reduceret P/L-regulering	SER	-291	-291	-291	-291
FIU; Reduceret P/L-regulering	SER	-418	-418	-418	-418
Tilbagerulning af tidligere effektivisering	SER	476	476	476	476
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-734	-734	-734	-734
Samlet økonomisk påvirkning		-734	-734	-734	-734
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Kultur- og Fritidsudvalgets aktiviteter er primært forankret i kommunens kultur- og idrætsinstitutioner. De selvejende institutioner udgør ca. 1/3 af udvalgets budget. Institutionerne omfatter Frederiksborgmuseerne, Musikhøjskolen, Aveny-T, Riddersalen, KB og FIU.

Det er kendetegnet for kommunens samarbejde med de selvejende institutioner, at der er et armslængdeprincip mellem Kommunen og institutionerne. Dette betyder, at kommunen ikke detailstyrer de enkelte institutioners drift eller økonomi, men udelukkende forholder sig til de overordnede rammer via driftsaftaler.

For at sidestille forholdene på kommunes kulturområde, hvor der med budgetforbedringsforslagene *Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg (KFU02)* og *KU.BE – tilpasning af priser og tilbud (KFU04)* er lagt op til, at de kommunale institutioner får reduceret deres budget svarende til en P/L-regulering på 2 procentpoint, foreslås et lignende princip indført på de selvejende institutioner.

Med forslaget vil de selvejende institutioners P/L-regulering således blive reduceret med 2 procentpoint fra 2023 til 2024.

Med en samlet tilskudsramme for de selvejende institutioner på 60,5 mio. kr., eksk. merbevillinger, vil den samlede reduktion i tilskudsrammen udgøre 1,2 mio. kr.

Effekten for de enkelte institutioner fordeler sig således:

- Frederiksborgmuseerne: 0,16 mio. kr.
- Musikhøjskolen: 0,15 mio. kr.
- Aveny-T: 0,08 mio. kr.
- Riddersalen: 0,1 mio. kr.
- Københavns Boldklub: 0,3 mio. kr.
- FIU: 0,4 mio. kr.

Beløbenes størrelse er angivet med den effekt det har på det kommunale budget. Der er i reduktionen af tilskuddene på de enkelte institutioner ikke medregnet den momsandel, som tilfalder institutionerne via de statslige udbetalinger fra den kommunale momsrefusionsordning. Indvirkningen på selvejende institutioners budget er derfor lidt større, svarende til den del af tilskuddet, som der kan afløftes moms for, jf. Indenrigsministeriets momsrefusionsbekendtgørelse.

I forhold til den konkrete udmøntning af forslaget vil forvaltningen gå i dialog med hver af institutionerne.

Det foreslås desuden, at 0,5 mio. kr. af besparelsen anvendes til at håndtere den tidligere besluttede effektivisering "*Samarbejde mellem Biblioteket og kulturinstitutioner*" fra Budget 2020, der har vist sig ikke at kunne realiseres. Herefter udgør effektiviseringen 0,7 mio. kr.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at skalere forslaget ved at ændre på størrelsen af reduktionen i p/l-reguleringen.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU06: Tilpasning af aktivitets- og udviklingstilskud

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Aktivitets- og udviklingstilskud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedsættelse af aktivitetstilskud til maksimalt 450 kr. pr. medlem.	SER	-531	-531	-531	-531
10% tilpasning af pulje til udviklingsaktiviteter	SER	-26	-26	-26	-26
10% tilpasning af pulje til tiltag for spejderforeninger	SER	-43	-43	-43	-43
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-600	-600	-600	-600
Samlet økonomisk påvirkning		-600	-600	-600	-600
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Kommunerne er forpligtet til at yde aktivitetstilskud til folkeoplysende foreninger jf. folkeoplysningsloven.

Frederiksberg Kommune har en simpel tilskudsmodel for aktivitetstilskud, hvor kommunens foreninger modtager et tilskudsbeløb pba. antal foreningsmedlemmer under 25 år. I 2023 udgør tilskuddet 475 kr. pr. medlem med et samlet budget på 6,8 mio. kr.

Derudover er der under Folkeoplysningen afsat en pulje til udviklingsaktiviteter (0,3 mio. kr.) samt en pulje til tiltag for spejderforeninger (0,4 mio. kr.). Ved at nedsætte aktivitetstilskuddet til maksimalt 450 kr. pr. medlem, samt reducere udviklingspuljerne med 10 pct., vil effekten udgøre samlet 0,6 mio. kr. årligt.

Forslaget betyder, at de tilskudsberettigede foreninger vil modtage et mindre beløb i 2024 – men kun i form af en mindre justering. En forening med 100 medlemmer under 25 år vil fremover modtage 45.000 kr. i støtte mod tidligere 47.500 kr. i støtte. Puljerne vil samtidig fastholde et niveau, hvor de fleste aktiviteter vil kunne gennemføres.

Konsekvensen af forslaget vil være, at foreningerne i kommunen vil få et lavere tilskud, og derfor må tilpasse kontingent og/eller aktivitetsniveauet, herunder bl.a. færre træner/leder kurser, træningslejre mv.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres ved at se på en justering af de tilpasningsmodeller, der fremgår af forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU07: Tilpasning af kulturpuljer

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Kulturelle tilskudspuljer

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilpasning af Hurtigpuljen til 2021-niveau	SER	-50	-50	-50	-50
Tilpasning af Strategi- og Partnerskabspuljen til 2021-niveau	SER	-350	-350	-350	-350
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-400	-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning		-400	-400	-400	-400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

I dag er budgettet til strategi- og partnerskabspuljen på 5,1 mio. kr. og hurtigpuljen på 0,5 mio. kr. Med forslaget tilpasses kulturpuljerne til det oprindelige niveau fra 2021 med sammenlagt 0,4 mio. kr. årligt. Reduktionen fordeler sig som følger:

- Strategi- og Partnerskabspuljen: 0,35 mio. kr. årligt - og
- Hurtigpulje: 0,05 mio. kr. årligt

Efter tilpasningen vil strategi-og partnerskabspuljen udgøre 4,8 mio. kr. og hurtigpuljen vil udgøre 0,5 mio. kr.

Formålet med kultur- og fritidsudvalgets puljer er at understøtte visioner og arbejdsprincipper i kommunens kultur- og fritidspolitik og idræts- og bevægelsespolitik. Dette kan være i forbindelse med støtte til større initiativer, som er kendetegnet ved et stærkt koncept og som markerer Frederiksberg, samt mindre initiativer til glæde for kommunens borgere. Fælles for alle initiativer er, at kultur, idræt og fritid skal være omdrejningspunktet, det skal være offentligt tilgængeligt og det skal finde sted på Frederiksberg.

Ved at reducere kulturpuljerne til 2021 niveau vil der alt andet lige være et let reduceret aktivitetsomfang, hvis det ikke lykkes for ansøgerne at skaffe alternativ finansiering gennem fonde, foreninger m.fl. som allerede i dag bidrager.

Det vurderes dog, at der forsat vil være gode muligheder for at understøtte kulturlivet på Frederiksberg igennem puljerne, og at der forsat kan prioriteres væsentlige initiativer jf. visionerne i kommunens kultur- og fritidspolitik og idræts- og bevægelsespolitik.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skales ved at se på en ændring af den tilpasningsmodel, der fremgår af forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

KFU08: Tilpasning af sommerferieaktiviteter

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Sommerferieaktiviteter

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilpasning af sommerferieaktiviteter	SER	-100	-100	-100	-100
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-100	-100	-100	-100
Samlet økonomisk påvirkning					
		-100	-100	-100	-100
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	0				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med udgangspunkt i KU.BE og kommunens naturvejledere udbydes der i samarbejde med bl.a. kommunens foreninger sommerferieaktiviteter til skolebørn. Aktiviteterne kan bl.a. indeholde teater, skak, parkour, rollespil og ture i Søndermarken.

En reduktion af budgettet skal ses i sammenhæng med en reduktion af åbningstider/aktiviteter i KU.BE i sommerferien, og vil betyde, at der udbydes færre sommerferieaktiviteter.

Der er i alt afsat 300.000 kr. årligt til ferieaktiviteter. Hvis forslaget gennemføres vil der herefter være afsat ca. 200.000 kr. årligt.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at skalere forslaget ved at se på en ændring af den tilpasningsmodel, der fremgår af forslaget. Såfremt forslaget skaleres yderligere vil det medføre, at sommerferieaktiviteterne skal gentænkes, og aktiviteterne blive reduceret eller ophøre.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslagets har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU09: Tilpasning af tilskud til aftenskoler

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Voksenundervisning

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilpasning af tilskudsramme til aftenskoler	SER	-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning					
		-500	-500	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					
		0			

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Godkendte aftenskoler har ret til at modtage kommunalt tilskud til aktiviteter. Tilskud gives til undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter for voksne. Til almen undervisning ydes eksempelvis tilskud på op til 1/3 af udgiften til lærer- og lederløn.

Tilskudsrammen til aftenskoler udgør i 2023 9,6 mio. kr., hvor langt størstedelen af tilskuddet udbetales til kommunens tre største aftenskoler – hhv. FOF, AOF og Gigtskolen.

Med forslaget vil den samlede tilskudsramme reduceres med 0,5 mio. kr. årligt. Dette vil enten kunne udmøntes med en generel reduktion af tilskudsrammen, og dermed tilskudssatsen, eller ved en revidering af kommunens retningslinjer for aftenskoler.

Konsekvensen af forslaget vil være at aftenskolerne modtager et lavere tilskud, og derfor må tilpasse kursisternes egenbetaling og/eller aktivitetsniveauet i aftenskolerne.

Skaleringsmuligheder

Ifølge Folkeoplysningsloven skal kommuner yde tilskud til voksen undervisning (aftenskoler). Loven angiver dog ikke en minimumssats for tilskuddet, og det er derfor muligt at skalere forslaget ved at se på en ændring af den tilpasningsmodel, der fremgår af forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU10: Ekstraordinært tilskud til solcelleanlæg på private kulturinstitutioners egne bygninger

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: 051 Biblioteker og kultur

Type: Effektivisering

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduceret tilskud til selvejende kulturinstitutioner	SER		-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
			-400	-400	-400
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Investering, anlæg	Anlæg	2.000			
Samlet økonomisk påvirkning					
		2.000	-400	-400	-400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					
	0				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der er mange steder fokus på at skabe energieffektiviseringer herunder på at opsætte solceller for at nedbringe CO₂ udslippet. Solceller på kommunale bygninger som en generel løsning står dog overfor en del barrierer. Grundlæggende medfører de nuværende regler for opsætning af solceller på kommunale ejendomme, at det ikke er rentabelt for kommunerne. Både KL, Frederiksberg og Københavns Kommune har kritiseret de nuværende regler og opfordret regeringen til at ændre disse.

Dette forslag går på at yde et ekstraordinært tilskud til selvejende institutioner med egne ejendomme, som frit kan opsætte solcelleanlæg og aftage strømmen.

Ved at opsætte solceller på eksempelvis Frederiksberghallerne og Mariendalshallen, vil FIU kunne spare ca. 0,4 mio. kr. årligt ved en investering på mellem 1,5 og 2 mio. kr. Begge ejendomme har potentiale til rentable opsætninger og har en beliggenhed, der gør, at solcellerne kan etableres uden at give gene til naboer. Dog er der ikke på nuværende tidspunkt lavet statistiske undersøgelser (ift. bæreevne) eller undersøgelser af, om en investering er rentabel ift. tagenes levetid.

Budgetforbedringsforslaget medfører at kommunen yder et ekstraordinært tilskud, mod et efterfølgende mindre årligt tilskud. Budgetforbedringsforslaget er baseret på faktiske tilbud indhentet af FIU i februar 2023. Dog er vurderingen, at anlæggene muligvis er for store, og det kan være endnu mere rentable ved at kigge på en hybridløsning med en kombination af solceller og batterier.

Det er forvaltningens vurdering, at forslaget ikke er låneadgangsgivende i de nuværende rammer. Lovgivningen, der regulerer kommunernes mulighed for at lånefinansiere energiproducerende anlæg, er i udvikling. Det betyder, rammerne potentielt er mere gunstige i fremtiden. Forvaltningen følger udviklingen på området tæt.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at afdække, om der er andre kulturinstitutioner i egne ejendomme med samme potentiale for solceller. Dette er dog ikke for nuværende afdækket. Det er dog uvist om der findes andre store aftagere hvor dette er relevant, idet KB hallen er afsøgt og ikke umiddelbart vil være egnet. Dog er der nogle mindre bygninger i KB regi der kunne overvejes men det skal i så fald undersøges.

Der kunne dog være potentiale for at støtte andre kulturinstitutioner med eks. udskiftning af belysning eller lys- og scene udstyr og lign. mod at hjemtage energieffekten.

Mulighederne herfor vurderes dog at være begrænset, idet FIU drifter den største bygningsmasse på kultur- og fritidsområdet.

En generel afsøgning af potentialet vil givet koste i omegnen af 0,2 - 0,4 mio. kr. hos en rådgiver.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

KFU11: Nedlæggelse af skøjtebane ved Frederiksberg Runddel i vintersæson 2023/24

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Driftsudgifter til skøjtebane (KFU)	SER	-80			
Lejeindtægter fra skøjtebanen (KFU)	SER	60			
Ingen opsætning og nedtagning (FGV)	SER	-300			
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-320			
Samlet økonomisk påvirkning		-320			
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel har igennem mange år været en af byens faste vintertraditioner. Skøjtebanen er kendt udover kommunens grænser, og har hvert år et stort antal besøgende, herunder også turister, skoler og institutioner. Der er i forbindelse med skøjtebanen etableret skøjteudlejning, så det er muligt at benytte banen uden selv at medbringe skøjter.

Magistraten besluttede på udvalgsmøde den 3. oktober 2022, på baggrund af en anbefaling fra Forvaltningen, at skøjtebanen ikke skulle opsættes i vinteren 2022/23 som følge af energikrisen og de heraf afledte høje energipriser.

Forslaget medfører, at skøjtebanen ikke opsættes i den kommende vintersæson 2023/24.

Der kan efterfølgende årligt tages stilling til, om skøjtebanen skal opsættes i de efterfølgende vintersæsoner.

Forslaget forventes at medføre en nettobesparelse på ca. 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024. Dette beror sig på sparede udgifter til opsætning, nedtagning, rengøring og driftsudgifter. Derudover vil der ikke være indtægter fra skøjteudlejers afgift til kommunen.

Skaleringsmuligheder

Som en skalering kan det besluttes at nedlægge skøjtebanen permanent. Ved en permanent nedlæggelse af skøjtebanen vil der være en forventet årlig nettobesparelse på 0,7 mio. kr. årligt.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Permanent nedlæggelse af skøjtebanen	-650	-650	-650	-650

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1	-1	-1	-1

¹' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens ²' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BØRNEUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Børneudvalget		-6.871	-8.158	-8.158	-8.158	0	0	0	0
BU01	Samkørsel i skov	-788	-860	-860	-860				
BU02	Udfase dagplejen men beholde specialdagplejen	-298	-298	-298	-298				
BU03	Tilpasning af administrationstilskud til selvejende daginstitutioner	-895	-895	-895	-895				
BU04	Nedsættelse af tilskud til privat børnepasning	-361	-361	-361	-361				
BU04	Nedsættelse af tilskud til pasning af egne børn	-793	-793	-793	-793				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, gruppeforløb og standardforløb	-75	-300	-300	-300				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, overvåget samvær Bülowsvej	-300	-300	-300	-300				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, omlægge indsatser til Bülowsvej	0	-90	-90	-90				
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, gruppeforløb	-75	-300	-300	-300				
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, målrette kontaktpersonforløb	-75	-300	-300	-300				
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, hjemtagelse	-150	-600	-600	-600				
BU07	Reduktion af Åben Anonym Rådgivning	-558	-558	-558	-558				
BU08	Forældre medbringer bleer hjemmefra	-438	-438	-438	-438				
BU09	Reduktion af køkkentimer til vuggestuebørn	-1.829	-1.829	-1.829	-1.829				
BU10	Ophør af Frederiksberg Kommunes særtilskud til "Børn, Unge og Sorg"	-236	-236	-236	-236				

BU01: Samkørsel i skov

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 Dagtilbud

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Samkørsel til skov Louis P og Mariendal	SER	-788	-860	-860	-860
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-788	-860	-860	-860
Samlet økonomisk påvirkning					
		-788	-860	-860	-860
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Dette forslag handler om, at dagtilbuddene Louis P og Mariendals skovafdelinger, som er beliggende i samme skovsted, skal dele en bus til transport til skovstedet. Dette er en mulighed fordi børneantallet fra de to institutioner betyder, at børnene kan rummes i én bus. Dette kan ikke lade sig gøre i forhold til andre skovafdelinger, grundet skovafdelingernes størrelse samt bussernes kapacitet. Formålet med forslaget er at reducere transportomkostningerne og miljøpåvirkningen ved at dele en bus.

Hvis børnene fra Mariendal og Louis P køres sammen til Svaneparken vil den ene daglige kørsel tur-retur kunne undlades. Dette vil medføre en årlig besparelse på op til 860 t.kr. på bustransport. Der er delvis virkning i 2024, da kontrakten kan opsiges pr. 1. februar 2024.

Der er to muligheder for samkørsel mellem Mariendal og Louis P's skovafdelinger:

1) En mulighed for samkørsel er, at lade bussen hente børnene fra den ene institution først, og så herefter hente børnene i den anden institution, for efterfølgende at køre til Svaneparken. Dette vil betyde, at børnene vil skulle sidde længere tid i bussen. I øjeblikket tager kørslen til og fra Frederiksberg til skovafdelingerne i Birkerød cirka 30 minutter. Dertil skal lægges ca. 10 minutter, som børn og personale gennemsnitligt bruger på at komme ind i bussen og spænde børnene fast i sikkerhedsseleer. Afstanden mellem de to daginstitutioner er cirka 5 minutter, når der ikke tages højde for morgentrafikken. Alt i alt vil det betyde, at børnene skal sidde i bussen omkring 15-30 minutter mere, end de gør på nuværende tidspunkt.

2) En anden mulighed for samkørsel er at etablere et fælles opsamlingssted. Det kræver, at forældrene afleverer børnene og henter børnene på de tidspunkter, bussen kører og ankommer til opsamlingsstedet, eller at personalet går fra institutionen til opsamlingsstedet og retur med de børn, der afleveres tidligt eller hentes sent.

Hvis børnene skal hentes i hver sin institution, vil besparelsen være marginalt mindre, da busselskabet skal have betaling for kørslen mellem de to institutioner. Størrelsen på besparelsen, vil i dette tilfælde bero på en forhandling med busselskabet.

Såfremt forslaget vedtages, vil institutionerne og deres forældrebestyrelser blive involveret i valget af en af de to ovennævnte modeller for samkørsel.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

BU02: Udfase dagplejen, men beholde specialdagplejen

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 Dagtilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedlæggelse af stilling som daglig leder af dagplejen	SER	-298	-298	-298	-298
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-298	-298	-298	-298
Samlet økonomisk påvirkning					
		-298	-298	-298	-298
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Den kommunale dagpleje har i en længere periode haft rekrutteringsudfordringer, og der er på nuværende tidspunkt kun seks dagplejere tilbage (fire almene dagplejere og to specialdagplejere), hvilket betyder, at dagplejen ikke er bæredygtig, hverken økonomisk eller i forhold til den daglige drift. Et så lille antal dagplejere er sårbart i situationer, hvor en eller flere dagplejere er syge eller afvikler ferie. I de situationer skal de øvrige dagplejere have børn i gæstedagpleje.

Udover de seks dagplejere er der ansat en daglig pædagogisk leder af dagplejen, der blandt andet varetager anvisningen af pladser til dagplejen, daglig ledelse og drift i dagplejen og legestue samt en dagplejepædagog, der fører tilsyn med dagplejerne, men også med de private børnepassere i de to ordninger: Tilskud til privat pasning og pasning af eget barn. Den økonomiske og personalemæssige ledelse af dagplejen varetages af lederen af den kommunale daginstitution Nykløveret.

Det foreslås at udfase den kommunale dagpleje, men beholde de to specialdagplejere, der hver især passer to børn. Det vil sige, at de fire nuværende almene dagplejeres stillinger, den daglige pædagogiske lederstilling og den økonomiske og personalemæssige ledelse vil blive nedlagt. Dagplejepædagogstillingen vil bestå, da der fortsat vil være behov for godkendelse af de private pasningsordninger. Dagplejens nuværende lokaler i den tidligere daginstitution Nyelandsgården vil kunne frigives til anden brug.

Tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af børn i dagpleje på landsplan er halveret i perioden fra 2009 til 2019. I enkelte kommuner, som Helsingør og Læsø er dagplejen helt nedlagt, mens andre kommuner blandt andet Egedal har oplevet en nedgang på 80 procent. Frederiksberg Kommune er altså ikke ene om at opleve, at den kommunale dagpleje har svære kår.

At udfase dagplejen som beskrevet ovenfor vil medføre en besparelse på 0,3 mio.kr. årligt.

Forvaltningen gør opmærksom på, at børneudvalget på et temamøde den 22. maj 2023 har drøftet tre modeller til, hvordan den kommunale dagpleje kan blive organiseret fremover, og på mødet den 12. juni 2023 besluttede børneudvalget at sende de tre modeller; model 1: *Udfase dagplejen*; model 2: *Nedjustere dagplejen* og model 3: *Etablere gæstehus* i høring i dagplejens bestyrelse, MED-udvalg og i Område-MED. Deadline for høringssvarene er den 31. august 2023 med behandling i børneudvalget den 25. september 2023.

Model 1: *Udfase dagplejen*, er samme model, som er beskrevet i dette forslag.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har ingen skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Med forslaget nedlægges stillingen som daglig leder af dagplejen.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1	-1	-1	-1

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU03: Tilpasning af administrationstilskud til selvejende daginstitutioner

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 Dagtilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Besparelse på adm.tilskud selvejende daginstitutioner ved tilskudsprocent på 1,5	SER	-748	-748	-748	-748
Afledt besparelse på adm. tilskud private daginstitutioner	SER	-147	-147	-147	-147
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-895	-895	-895	-895
Samlet økonomisk påvirkning		-895	-895	-895	-895
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Dette forslag handler om at nedsætte administrationstilskuddet til de 19 selvejende daginstitutioner i Frederiksberg Kommuner.

Ifølge dagtilbudslovens § 35, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen give et administrationstilskud til selvejende daginstitutioner, der selv ønsker at varetage administrationen. At varetage administrationen indebærer, at den selvejende institution selv varetager følgende fem opgaver:

- Løn
- Bogføring
- Budget/regnskab
- Revision
- Personalejuridisk bistand.

Alle 19 selvejende daginstitutioner i Frederiksberg Kommune har valgt at varetage administrationen selv, og får derfor et administrationstilskud sammen med budgetudmeldingen.

I Frederiksberg Kommune er administrationstilskuddets procentsats på 1,8 %, beregnet på baggrund af den selvejende daginstitutioners driftsbudget eksklusive ejendomsudgifter. Procentsatsen blev fastsat med vedtagelsen af budget 2003. I 2023 er det samlede budget til administrationstilskud til de 19 selvejende daginstitutioner på 4,5 mio.kr. Den daginstitution, der modtager det laveste tilskud har modtaget 0,078 mio.kr., og den institution, der modtager det højeste tilskud har fået 0,435 mio.kr.

Til sammenligning er der i forvaltningen i Frederiksberg Kommune ansat fire fuldtidsmedarbejdere, der assisterer de 25 kommunale daginstitutioner (inklusive dagplejen og Magnoliahuset), 10 skoler (inklusive SFO'er og klubber), Ungdomsskolen, Fællesrådgivningen, Tandplejen og Sundhedsplejen med administrative opgaver, som bogføring, budget og regnskab og revision. Der er forskel på, hvor meget administrativ ekspertise, institutionen råder over, og dermed også forskel på, hvor meget bistand, den enkelte institution skal have.

Som udgangspunkt, løser de fire medarbejder tre ud af de fem opgaver, som de selvejende får administrationstilskud til at løse, for de kommunale daginstitutioner. Derudover får de kommunale daginstitutioner hjælp fra forvaltningen til opgaver, som omhandler løn- og personaleforhold og juridiske forespørgsler. Pladsanvisning, ventelisteadministration og opkrævning af forældrebetaling bliver foretaget af kommunens pladsanvisning for både de kommunale og selvejende daginstitutioner.

Budgettet til administrationstilskud til de selvejende daginstitutioner på 4,488 mio.kr. i 2023 svarer til cirka ni fuldtidsansatte uden overhead, og det vurderes, at det er flere administrative ressourcer, end der bliver brugt på de kommunale daginstitutioner; også selv om både overhead og løn- og personaleforhold og juridisk bistand tælles med. Samtidig skal man være opmærksom på, at regeringen har lagt op til, at der skal spares på de administrative ressourcer i kommunerne, hvilket kan være argument for at se på de ressourcer som bruges på administration både af kommunen og af de selvejende. De selvejende daginstitutioner køber sig som regel til administrative hjælp hos en hovedorganisation.

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være muligt at nedsætte administrationstilskuddet til kommunens selvejende daginstitutioner. Hvis administrationstilskuddet bliver nedsat til 1,5 % i stedet for 1,8 %, vil det samlede tilskud være på 3,740 mio.kr.; en besparelse på 0,748 mio.kr. årligt. Den institution, der modtager det laveste tilskud vil få et administrationstilskud på 0,065 mio.kr. (0,013 mio.kr. mindre pr. år), og den daginstitution, der modtager det højeste tilskud, vil få et administrationstilskud på 0,363 mio.kr. (0,072 mio.kr. mindre pr. år).

Som afledt effekt vil beslutningen om at nedsætte administrationstilskudsprocenten til 1,5 % også have betydning for det administrationstilskud, som de private daginstitutioner modtager, hvilket betyder en yderligere besparelse på 0,147 mio.kr. Administrationstilskuddet til en plads i privatinstitution vil falde fra 3.922 kr. til 3.268 pr. år pr. barn for 0-2 årige, og fra 1.961 kr. til 1.634 kr. pr. år pr. barn for 3-6 årige.

Lovgivning vedrørende administrationstilskud

Ved fastsættelse af administrationstilskuddets størrelse kan der skelnes mellem to situationer:

- 1) Når der i kommunen allerede er selvejende daginstitutioner, der modtager administrationstilskud for varetagelsen af de fem ovennævnte opgaver, og størrelsen af tilskuddet er fastsat på grundlag af en aftale mellem den selvejende daginstitution og kommunalbestyrelsen
- 2) Når der i kommunen ikke er selvejende daginstitutioner, der modtager administrationstilskud.

Når kommunen ikke i forvejen yder administrationstilskud til selvejende daginstitutioner, vil tilbagefaldsreglen skulle benyttes, tilbagefaldsreglen betyder, at kommunens administrationstilskud skal udgøre 2,1 pct. af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud.

Frederiksberg Kommune yder allerede administrationstilskud til alle 19 selvejende daginstitutioner, og der er derfor tale om administrationstilskud i henhold til en aftale. Det fremgår, hverken i dagtilbudsloven eller dagtilbudsvejledningen, hvordan en nuværende aftale kan ændres, men forvaltningen er bekendt med andre kommuner, der har ændret i aftalen og nedsat tilskudsprocenten; for eksempel har Hvidovre Kommune med budget 2018 sænket administrationstilskuddet til de selvejende daginstitutioner i kommunen til netop 1,5 pct. Det er derfor forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommune kan ændre aftalen med de selvejende daginstitutioner, så tilskudsprocenten bliver nedsat.

Til sammenligning oplyser Københavns Kommune, at de yder en tilskudsprocent på 2,1% til deres selvejende daginstitutioner.

Skaleringsmuligheder

Det vil være muligt at nedsætte tilskudsprocenten til andre satser end 1,5 pct.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Besparelse på adm.tilskud selvejende daginstitutioner ved tilskudsprocent på 1,7	-298	-298	-298	-298
Besparelse på adm.tilskud selvejende daginstitutioner ved tilskudsprocent på 1,25	-1.641	-1.641	-1.641	-1.641
Besparelse på adm.tilskud selvejende daginstitutioner ved tilskudsprocent på 1,0	-2.386	-2.386	-2.386	-2.386

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	0	0	0	0

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU04: Nedsætte tilskud til privat børnepasning og pasning af egne børn

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 Dagtilbud

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilskud til privat børnepasning 71pct.	SER	-361	-361	-361	-361
Tilskud til pasning af egne børn 71pct.	SER	-793	-793	-793	-793
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.154	-1.154	-1.154	-1.154
Samlet økonomisk påvirkning		-1.154	-1.154	-1.154	-1.154
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Dette forslag handler om at nedsætte Frederiksberg Kommunes tilskud til enten den ene eller de to ordninger:

- tilskud til privat børnepasning, som er lovpligtig
- tilskud til pasning af egne børn hjemme, som de enkelte kommuner kan beslutte skal indgå i kommunens tilbud. I Frederiksberg Kommune har kommunalbestyrelsen i 2014 besluttet, at forældre skal have mulighed for at kunne benytte dette tilbud.

De to forslag er selvstændige forslag, som kan besluttes uafhængigt af hinanden.

Tilskud til privat børnepasning (Dagtilbudslovens § 80)

På nuværende tidspunkt skal tilskuddet til privat børnepasning, ifølge dagtilbudsloven, udgøre minimum 75 pct. af den billigste, budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive støtteudgifter i et tilbud til samme aldersgruppe. En lovændring fra den 28. december 2021 betyder, at tilskuddet fra 1. januar 2024 kan sænkes fra minimum 75 pct. til minimum 71 pct.

1. januar 2024 er kommunerne også forpligtet på at overholde kravet om minimumsnormeringerne, men da private pasningsordninger ikke er omfattet kravet om minimumsnormeringerne, bliver lovkravet til det procentvise tilskud altså mindre.

I Frederiksberg Kommune har det procentvise tilskud til privat pasning i mange år været 85 pct., men i april måned 2022 besluttede kommunalbestyrelsen en tilskuds-nedsættelse på 80 pct., som har haft virkning fra august 2022.

Hvis Frederiksberg Kommune nedsætter det procentvise tilskud fra 80 pct. til 71 pct. vil det medføre en årlig besparelse på 0,361 mio. kr., og et fald i forældrenes månedlige tilskud på 899 kr. for børn i alderen 0-2 år, og 454 kr. for børn i alderen 3-6 år.

Det er også muligt at vælge at nedsætte det procentvise tilskud til en anden procentandel end 71 pct.

I tabellen nedenfor fremgår det, hvad besparelsen vil være ved den enkelt tilskudsprocent, og hvad det vil betyde for det månedlige tilskud for forældrene.

Tabel 1. Tilskud til privat børnepasning ved forskellige tilskudsprocenter, og mulig besparelse

Tilskudsprocent	80pct.	79pct.	78pct.	77pct.	76pct.	75pct.	74pct.	73pct.	72pct.	71pct.
Tilskud 0-2 år (kr.)	7.986	7.886	7.786	7.686	7.586	7.487	7.387	7.287	7.187	7.087
Forskel fra 80 pct. (kr.)		-100	-200	-300	-400	-499	-599	-699	-799	-899
Tilskud 3-6 år (kr.)	4.041	3.991	3.940	3.890	3.839	3.789	3.738	3.688	3.637	3.587
Forskel fra 80 pct. (kr.)		-50	-101	-151	-202	-252	-303	-353	-404	-454
Besparelse (1.000 kr.)	0	-40	-80	-120	-161	-201	-241	-281	-321	-361

Selv om det procentvise tilskud til privat børnepasning blev ændret fra 85 pct. til 80 pct. i august måned 2022, er tilskuddet i 2022 fortsat højere end året før. Det skyldes, at det beløb tilskuddet bliver beregnet på baggrund af, er blevet større på grund af det statslige og kommunale afsatte beløb til minimumsnormeringer fra 2020 og frem.

I nedenstående tabel ses udviklingen i tilskudsbeløbene i perioden fra 2016 til 2023.

Tabel 2. Sats for tilskud til privat børnepasning i 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Før august 2022	Fra august 2022	2023
0-2 år	6.985	7.121	7.349	7.416	7.594	7.655	8.141	7.662	7.986
3-6 år	3.591	3.680	3.807	3.830	3.917	3.949	4.198	3.951	4.041

* I 2022 blev tilskudsprocenten ændret fra 85 pct. til 80 pct. med virkning fra august 2022

Frederiksberg Kommune havde i 2022 32 børn i alderen 0-2 år og 3 børn i alderen 3-6 år, der benyttede ordningen "tilskud til privat børnepasning". De private pasningsordninger kan drives i private hjem, eller som daginstitution. Foregår pasning i et privat hjem, kan der maksimalt være indskrevet 5 børn, men er der flere personer i ordningen, kan der maksimalt være indskrevet 10 børn. Er den private pasningsordning etableret som daginstitution, er der ikke fastsat et maksimum for antallet af børn. Kommunen skal føre tilsyn med de private pasningsordninger.

Ved en nedsættelse af tilskuddet er det forvaltningens vurdering, at forældrene fortsat vil benytte ordningen.

På dialogmødet med børneudvalget, dagtilbudsledere og forældrebestyrelser onsdag den 3. maj 2023 blev det foreslået, at det kun var tilskuddet til de 3-6 årige, der blev nedsat. Der er dog så lille et antal i den aldersgruppe (i 2022 var det 3 børn), der benytter ordningen, at besparelsen ville blive mindre end 0,01 mio. kr.

Tilskud til pasning af egne børn (Dagtilbudslovens § 86)

Ordningen, hvor forældre kan få tilskud til at passe egne børn i stedet for en plads i et dagtilbud, er ikke lovpligtig, men Frederiksberg Kommune har tilbudt forældre denne mulighed siden 2014. Der er ikke et minimum for, hvor stort et tilskud kommunen skal yde; dog kan det højest være 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift for et dagtilbud i samme aldersgruppe. Frederiksberg Kommune har siden indførslen i 2014 valgt, at tilskuddet til pasning af eget barn skal følge samme sats som tilskud til privat børnepasning, hvilket betyder, at det i dag er 80 pct. af en billigste nettodriftsudgift.

Frederiksberg Kommune havde i 2022 70 forældre til børn i alderen 0-2 år, og 7 forældre til børn i alderen 3-6 år, der benyttede ordningen med tilskud til pasning af eget barn.

Hvis Frederiksberg Kommune nedsætter det procentvise tilskud fra 80 pct. til 71 pct., vil det medføre en årlig besparelse på 0,793 mio.kr.

Det er også muligt at vælge at nedsætte det procentvise tilskud til en anden procentandel end 71 pct.

I tabellen nedenfor fremgår den mulige besparelse ved de samme procentsatser, som vist ovenfor ved Tilskud til privat børnepasning. Ændringen i tilskuddet for forældrene vil være de samme som i tabel 1.

Da der ikke er noget minimum for tilskudsprocenten ved denne ordning, er det også muligt at tilskudsprocenten er lavere end de 71 pct., som er kravet ved tilskud til privat pasning.

Tabel 3. Mulig besparelse på Tilskud til pasning af egne børn ved forskellige tilskudsprocenter

Tilskudsprocent	80pct.	79pct.	78pct.	77pct.	76pct.	75pct.	74pct.	73pct.	72pct.	71pct.
Besparelse (1.000 kr.)	0	-88	-176	-264	-353	-441	-529	-617	-705	-793

Da ordningen ikke er lovpligtig, er det også muligt helt at nedlægge ordningen. Det kan dog være svært at beregne den præcise besparelse, da der kun vil være en besparelse for de forældre, der fortsat vælger at passe deres børn hjemme bare uden tilskud. For de familier, der i stedet vælger en institutionsplads til deres barn, vil det blive dyrere for kommunen. Ved en nedsættelse af tilskuddet er det forvaltningens vurdering, at forældrene fortsat vil benytte ordningen.

På dialogmødet med børneudvalget, dagtilbudsledere og forældrebestyrelser onsdag den 3. maj 2023 blev det foreslået, at det kun var tilskuddet til de 3-6 årige, der blev nedsat. Der er dog også her så lille et antal i den aldersgruppe (i 2022 var det 7 børn), der benytter ordningen, at besparelsen ligeledes vil blive mindre end 0,01 mio.kr.

Skaleringsmuligheder

Som nævnt, vil der være mulighed for at ændre tilskudsprocenten for begge ordninger til andre satser end 71 pct., dette fremgår også af tabel 2 og 3 ovenfor.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Tilskudsprocent i begge ordninger 77pct.	-384	-384	-384	-384
Tilskudsprocent i begge ordninger 75pct.	-642	-642	-642	-642
Tilskudsprocent i begge ordninger 73pct.	-952	-952	-952	-952

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	0	0	0	0

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU05: Omstilling af familiebehandlingsindsatsen

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 61 Børn, unge og familier i udsatte positioner

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Øget brug af gruppeforløb samt omlægning til standardforløb (§11 og § 52)	SER	-75	-300	-300	-300
Tilpasning af budget til overvåget samvær på Bülowsvej	SER	-300	-300	-300	-300
Omlægge indsatser mellem FUR og Bülowsvej for børn	SER	0	-90	-90	-90
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-375	-690	-690	-690
Samlet økonomisk påvirkning		-375	-690	-690	-690
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Det foreslås, at der foretages en omstilling af *familiebehandlingsindsatsen* således, at der i højere grad gøres brug af gruppeforløb og at færre familier dermed tilbydes mere ressourcekrævende individuelle forløb. Det foreslås endvidere, at det generelle serviceniveau nedsættes. Dette vil blive implementeret gennem større styring af leveredøren, med henblik på afkortede forløbslængder og reduceret timeomfang i behandlingsindsatsen. Generelt set vil familierne således få kortere forløb, selvom forløbslængden stadig vil variere.

Det foreslås at *budgettildelingen til Bülowsvej* for børn og familier reduceres. Baggrunden for denne budgetreduktion er forbruget i regnskab 2022.

Endvidere foreslås det, at dele af de familiebehandlingsrettede aktiviteter der i dag foregår i *FUR omlægges* således at den selvejende institution Bülowsvej for børn og familier fremadrettet varetager behandlingen. Da enhedsprisen for behandlingsindsatserne på Bülowsvej er lavere end i FUR bl.a. fordi behandlerne ikke er psykologer, men familiebehandlere

Omlægning af familiebehandlingsindsatsen på Bülowsvej for børn og familier

Frederiksberg Kommune køber en række forebyggende støtteforanstaltninger i form af råd- og vejledningsforløb, praktisk pædagogisk støtte og familiebehandling ved den selvejende institution Bülowsvej for børn og familier, som har driftsoverenskomst med Frederiksberg Kommune.

Ud over Bülowsvej leverer Familie og Ungerådgivningen (FUR) under Fællesrådgivningen ligeledes familiebehandlingsforløb.

Ud over de to ovenstående leverandører anvendes der på baggrund af en konkret vurdering forskellige private leverandører.

Samlet er der i 2022 anvendt 10,2 mio. kroner til familiebehandling fordelt med 4,9 mio.kr. i rammebevilling til Bülowsvej, 1,6 mio. kr. af rammebevillingen til FUR og 3,7 mio.kr. til eksternt privat køb.

På Bülowsvej er kapaciteten aftalt til at skulle justeres mellem §11 og §52 indsatserne alt efter hvilken efterspørgsel der er. Der medgår budget svarende til 11,6 årsværk i budgetmodellen til de borgerrettede indsatser. En reduktion af budgettildelingen til Bülowsvej kan derfor realiseres på flere måder f.eks. ved afkorting af forløbslængden og/eller ved øget brug af gruppeforløb.

Registreringerne i sagssystemet DUBU er ikke fuldstændige på området for familiebehandling, hvilket betyder, at der er flere i familiebehandling, end der er registreret i DUBU. I 2022 er der i DUBU registreret at 157 børn og unge har været visiteret til et familiebehandlingsforløb på Bülowsvej, men det faktiske tal er altså højere. Registreringer i journalsystemet i FUR viser, at 159 familier har været henvist til familiebehandling i FUR.

Gruppeforløb og Aftale om fastsatte standardforløb/indsatsniveauer

Det foreslås, at der indgås aftale med Familieinstitutionen Bülowsvej om, at der skal ske en faglig omstilling af indsatserne således at flere familier skal tilbydes behandlingsstøtte i form af gruppeforløb frem for individuel baseret behandling. Det kan eksempelvis ske ved at implementere brug af programbaserede indsatser og/eller ved at udvikle gruppeforløb i familiebehandlingen som retter sig imod familier med enslydende problemstillinger.

Når Frederiksberg Kommune i dag visiterer en familie til et behandlingsforløb på Bülowsvej er det leverandøren, der med udgangspunkt i handleplanen vælger den konkrete faglige behandlingstilgang/metode og i nogen grad også afstemmer omfanget af støtte med den enkelte familie. Der er ikke som udgangspunkt fastsat et serviceniveau for omfanget og forløbslængden af behandlingen. Derfor varierer enhedspriserne på de leverede ydelser relativt meget.

Det foreslås, at der indgås en aftale med Familieinstitutionen Bülowsvej om, at der fastsættes 2-3 standard pakkeydelser som afspejler forskellige indsatsniveauer for familiebehandlingen, og at der ved visitationen tages stilling til, hvilket indsatsniveau, der vurderes at være relevant for den konkrete familie i relation til de afdækkede problemstillinger.

Med en fastsættelse af mere standardiserede indsatsniveauer er det vurderingen, at der, vil kunne opnås et mere ensartet serviceniveau – og at der allerede fra opstart/iværksættelsen af støtte vil være mere fokus på hvordan og hvornår de beskrevne mål er opnået.

Aftale om en højere grad af standardisering af de leverede ydelser skal aftales nærmere i dialog med Bülowsvej.

De ovenfor beskrevne tiltag forudsætter, at der etableres en mere detaljeret styringsdialog mellem Frederiksberg Kommune og Bülowsvej, som giver bedre indsigt i hvilke aktivitetsdata, der ligger til grund for ressourceanvendelsen.

En højere anvendelse af gruppeforløb i familiebehandlingen vil kunne give en effektivisering på 0,3 mio. kr., hvis 10 pct. af den samlede kapacitet omlægges til gruppeforløb. Det svarer til, at der gives driftstilskud til Familieinstitutionen på ½ stilling mindre end i 2023.

Omlægningen af indsatserne på Bülowsvej for børn og familier skal skabe plads til, at de eksisterende ressourcer udnyttes bedre, således at en omlægning af familiebehandling fra FUR til Bülowsvej for børn og familier kan ske delvist indenfor den eksisterende ramme. Der kan være behov for at tilføre ressourcer, hvis der samtidig flyttes behandlingsforløb fra FUR til Bülowsvej.

Tilpasning af budgettet til overvåget samvær på Bülowsvej for børn og familier

På baggrund af regnskabet for 2022 kan budgettet til overvåget samvær på Bülowsvej for børn og familier nedjusteres med 0,3 mio. kr. årligt.

Omlægning af familiebehandling fra FUR til Bülowsvej for børn og familier

Familie- og Ungerådgivningen (FUR) under Fællesrådgivningen varetager psykologiske undersøgelses- og behandlingsopgaver efter henvisning fra familieafdelingen – herunder også familiebehandling.

Det foreslås, at der foretages en omlægning af dele af familiebehandlingen fra FUR til Bülowsvej for børn og familier, hvor timeprisen for indsatsen er lavere end i FUR, da opgaverne på Bülowsvej for børn og familier løses af familiebehandlere og ikke af psykologer som i FUR.

I FUR er der en timepulje som benyttes fleksibelt til en række opgaver bestilt af familieafdelingen. Den realiserede tyngde af de enkelte ydelser i FUR afhænger af bestillingerne fra familieafdelingen. FUR foretager indenfor denne ramme også forældrekompetenceundersøgelser. Forældrekompetenceundersøgelser udgør en særlig opgave, som dels er omfattende i timeforbrug, men også har en karakter, så de enkelte medarbejderes opgaveportefølje ikke udelukkende kan bestå af forældrekompetenceundersøgelser. Det er derfor også af faglige hensyn nødvendigt, at der kun omlægges dele af den samlede øvrige opgaveportefølje.

Det foreslås at ydelser på §11.3 og §11.7 flyttes fra FUR til Bülowsvej. Volumen af disse ydelser udgjorde i 2022 timer svarende til 0,33 årsværk på begge paragraffer i alt 0,67 årsværk. Den forventede mindredgift på dette er 0,09 mio. kr.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres således at der kun vælges delelementer af forslaget. De enkelte delelementer kan ikke skaleres, idet der ikke kan gøres forskel på borgerne.

Det kan overvejes at omlægge yderligere 1,1 årsværk fra FUR til Bülowsvej for børn og familier vedrørende §52.3.3 psykologisk familiebehandling, svarende til 148.000 kr., dog under opmærksomhed på at der i Serviceniveauer for området for børn og unge med særlige behov er beskrevet at denne ydelse leveres af psykologer.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Øget brug af gruppeforløb samt omlægning til standardforløb (§11 og § 52)	-75	-300	-300	-300
Tilpasning af budget til overvåget samvær på Bülowsvej	-300	-300	-300	-300
Omlægge §11.3 § 11.7 indsatser mellem FUR og Bülowsvej for børn	0	-90	-90	-90
Omlægge §52.3.3 indsatser mellem FUR og Bülowsvej for børn	0	-148	-148	-148

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget om at omlægge køb af familiebehandling fra FUR til Familieinstitutionen Bülowsvej vil betyde en reduktion i psykologårsværk i FUR på 0,67 årsværk, som i dag anvendes til de ydelser som foreslås omlagt.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)		-0,67	-0,67	-0,67

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU06: Omstilling af kontaktpersonindsatsen

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 61 Børn, unge og familier i udsatte positioner

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Omlægning til øget brug af gruppeforløb	SER	-75	-300	-300	-300
Mere målrettede kontaktpersonforløb	SER	-75	-300	-300	-300
Hjemtagelse af eksternt købte forløb til Allégården	SER	-150	-600	-600	-600
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-300	-1.200	-1.200	-1200
Samlet økonomisk påvirkning		-300	-1.200	-1.200	-1200
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Det foreslås, at der sker en omstilling af kontaktpersonindsatsen, således at der i højere grad gøres brug af gruppeforløb, og at færre dermed tilbydes mere ressourcekrævende individuelle forløb. Det foreslås endvidere, at det generelle serviceniveau nedsættes via strammere styring med henblik på afkortede forløbslængder og reduceret timeomfang i kontaktpersonsforløbene. Endeligt foreslås, at kontaktpersonforløb hjemtages fra eksternt købte forløb til forløb på Allégården,

Frederiksberg Kommune har indgået driftsoverenskomst med Allégården om bl.a. kontaktpersonsordninger. Når Frederiksberg Kommune tildeler en kontaktperson til et barn eller en ung er det således fortrinsvist Allégården, der udfører opgaven.

Forslaget lægger således op til, at kapaciteten på Allégården skal udnyttes mere effektivt, således at der både reduceres i det beløb Allégården tildeles, samtidig med at Allégården skal hjælpe flere børn og unge.

I 2022 var det samlede budget til kontaktpersonsforløb for hhv. barnet/den unge samt for hele familien på 17,0 mio. kr., heraf udgør budgetrammen for Allégården (som både indeholder hybelanbringelser og kontaktpersonsindsatser) 11,3 mio.kr. Der købes kontaktpersonsforløb hos eksterne leverandører for ca. 5,7 mio.kr. årligt (2022).

I den nuværende budgetmodel for Allégården er der 11,7 stilling til de ambulante ydelser som kontaktperson for den unge eller kontaktperson for den unge og familien inklusive familiebehandling. Det er aftalen, at ressourcerne flyttes til den aktivitet, hvor behovet er. I den nuværende budgetmodel er det lagt til grund, at

ressourcetrækket for et gennemsnitligt kontaktpersonforløb er på 3 timer ugentligt, mens et kontaktpersonforløb inklusive familiebehandling gennemsnitligt er på 6 timer ugentligt.

Registreringerne i fagsystemet DUBU for så vidt angår kontaktpersonforløb vurderes ikke at være fuldstændige, men udgør det bedste datagrundlag til rådighed. I DUBU er der i 2022 registreret 75 visiterede børn og unge til kontaktpersonforløb på Allégården. I gennemsnit har forløbene haft en varighed af 268 dage. Af de 75 børn og unge har 4 været visiteret siden 2019, 15 siden 2020 og 39 siden 2021.

Gruppeforløb

Det foreslås, at der indgås aftale med Allégården om, at der skal ske en faglig omstilling af indsatserne således at flere kontaktpersonforløb skal tilbydes i form af gruppeforløb frem for individuel baseret behandling. Det kan eksempelvis ske ved at implementere brug af programbaserede indsatser og/eller ved at udvikle gruppeforløb som retter sig imod børn og unge med lignende problemstillinger.

En højere anvendelse af gruppeforløb, hvor flere unge deles om de samme medarbejdertimer frem for at have individuelle forløb med én medarbejder vil kunne give en effektivisering på 0,3 mio. kr., svarende til ½ stilling. Effektiviseringen på 0,3 mio. kr. svarer til, at 15 pct. af de individuelle forløb omlægges til gruppeforløb.

Aftale om målrettede standardforløb

Når Frederiksberg Kommune visiterer et barn eller en ung til et kontaktpersonforløb hos Allégården er det leverandøren, der med udgangspunkt i handleplanen, vælger den konkrete faglige behandlingstilgang/metode og i nogen grad også afstemmer omfanget af støtte med den enkelte unge.

Der er ikke som udgangspunkt fastsat et serviceniveau for omfanget og forløbslængden af kontaktpersonforløbet. Derfor varierer enhedspriserne på de leverede ydelser relativt meget.

Det foreslås, at der indgås en aftale med leverandøren om, at der fastsættes 2-3 standardforløb, som afspejler forskellige indsatsniveauer i kontaktpersonindsatsen, og at der ved visitationen tages stilling til, hvilket indsatsniveau, der vurderes at være relevant i relation til de afdækkede problemstillinger.

Aftale om et standardforløb for et kontaktpersonforløb kræver forudgående dialog med kommunens leverandører.

Standardydelse vil kunne frigøre kapacitet i form af kortere og mindre omfattende forløb for den enkelte. Her forventes en effekt på 0,3 mio. kr. svarende til ½ stilling, ved at nedsætte det gennemsnitlige ugentlige ressourceforbrug fra 3 til 2,75 timer.

Hjemtagelse

Det foreslås, at en del af kapaciteten som frigøres ved omstilling af indsatserne på Allégården, anvendes til at hjemtage nogle af de eksterne køb af kontaktperson.

Der vil være tilfælde, hvor borgeren bor langt væk, eksempelvis hvis den unge er anbragt udenfor hjemmet, eller hvor der er behov for en meget særlig kompetence hos kontaktpersonen, hvor det ikke vil være muligt at hjemtage ydelsen.

Udgiften til eksternt købte kontaktpersonforløb var i 2022 på 5,1 mio.kr., og det forventes, at det er muligt at hjemtage ca. 10 pct. af de eksternt købte forløb til Allégården. Det vil give en effektivisering på 0,5 mio. kr. årligt. I lighed med forslaget om mere målrettede standardforløb hos egne udbydere, skal også bestillingen af eksternt købte forløb målrettes, hvilket vurderes at kunne give en yderligere udgiftsreduktion på eksternt købte forløb på 0,1 mio.kr.

De ovenfor beskrevne tiltag forudsætter, at der etableres en mere detaljeret styringsdialog mellem Frederiksberg Kommune og leverandørerne af kontaktpersonforløb, som giver indsigt i hvilke aktivitetsdata, der ligger til grund for priserne.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres således at der kun vælges delelementer af forslaget. På det samlede udgiftsområde for kontaktpersoner vurderes det ikke, at der kan realiseres større besparelser end det angivne.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Omlægning til øget brug af gruppeforløb	-75	-300	-300	-300
Mere målrettede kontaktpersonforløb	-75	-300	-300	-300
Hjemtagelse af eksternt købte forløb til Allégården	-150	-600	-600	-600

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser under forudsætning af, at Allégården kan omstille indsatserne med deraf følgende frigjort kapacitet til hjemtagelse af eksternt køb.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	0	0	0	0

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU07: Reduktion af Åben Anonym Rådgivning

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 062 Fællesrådgivningen for børn og unge

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion af Åben Anonym Rådgivning	SER	-558	-558	-558	-558
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-558	-558	-558	-558
Samlet økonomisk påvirkning					
		-558	-558	-558	-558
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med dette forslag reduceres Åben Anonym Rådgivning med 50 pct., hvilket giver en besparelse på 0,558 mio. kr. årligt.

Kommunalbestyrelsen har efter Servicelovens § 11, stk. 2 pligt til at tilbyde åben anonym rådgivning for børn og unge og deres forældre. Frederiksberg Kommune lever op til denne forpligtelse via Åben Anonym Rådgivning, der er en del af Fællesrådgivningen.

Åben Anonym Rådgivning består dels af en telefonrådgivning, som unge og forældre anonymt kan ringe til, og som har åbent seks timer ugentligt, og dels af et tilbud om op til fem psykologsamtaler, som efter behov kan tilbydes i forlængelse af telefonrådgivningen i åben anonym rådgivning. Det er erfarne psykologer, som besvarer alle opkald og varetager de opfølgende samtaleforløb.

Målgruppen for den åbne anonyme rådgivning er forældre til børn under 18 år og unge i aldersgruppen 15-25 år. Forældre henvender sig typisk, hvis de oplever, at deres barn udvikler sig på en bekymrende måde og har brug for rådgivning omkring, hvordan de bedst hjælper barnet. Barnet kan f.eks. vise tegn på angst, tristhed, tvangstanker eller –handlinger. Det kan også være, at barnet har en adfærd, som er vanskelig at håndtere for omgivelserne. De unge henvender sig typisk, hvis de oplever behov for råd og vejledning eksempelvis i relation til psykiske problemer, der påvirker deres mulighed for at fungere i dagligdagen.

Der er stor efterspørgsel på åben anonym rådgivning. Antallet af henvendelser i telefonrådgivningen har over de seneste 5 år ligget relativt stabilt på et niveau mellem ca. 250 og 350 unikke henvendelser pr. år. De fleste dage er der samtaler i den fulde åbningstid. Der kan opstå kø på linjen, hvilket har givet anledning til, at et nyt telefonsystem er blevet implementeret i 2023, hvor henvender får oplyst, hvilket nummer de er i køen.

Fællesrådgivningen har i dag afsat 1½ årsværk til at varetage telefonrådgivning og psykologforløb på op til 5 samtaler.

Budgetforbedringsidéen består i at reducere ressourceallokeringen til Åben Anonym Rådgivning fra 1½ årsværk til 0,75 årsværk.

Konkret kan det ske ved, at åbningstiden i telefonrådgivningen fastholdes, mens antallet af samtaleforløb på op til 5 psykologsamtaler reduceres. Som konsekvens vil Åben Anonym Rådgivning gå fra at have kapacitet til at tilbyde samtaleforløb med en psykolog til ca. 165 unge og forældre årligt til at kunne tilbyde samtaleforløb til ca. 70 unge og forældre.

Forslaget vil være en serviceforringelse, idet færre børn og unge og deres forældre vil få tilbudt et opfølgende samtaleforløb. I de tilfælde, hvor telefonrådgivning i sig selv ikke er tilstrækkelig, vil flere familier skulle vejledes over telefonen og evt. blive henvist til at kontakte familieafdelingen med henblik på en afklaring af, om de er i målgruppen for en forebyggende indsats efter servicelovens øvrige bestemmelser. Det vil i højere grad end i dag være behov for at henvise til andre tilbud, når det er relevant, herunder bl.a. Headspace og Ventilen.

Forslaget kan implementeres med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skales, så der reduceres mindre i åbningstiden i Åben Anonym Rådgivning.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Reduktion af åbningstid i Den Åbne Anonym Rådgivning med 1/3	-372	-372	-372	-372
Reduktion af åbningstid i Den Åbne Anonym Rådgivning med 1/4	-279	-279	-279	-279

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har personalemæssige konsekvenser i form af 0,75 psykologårsværk.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,75	-0,75	-0,75	-0,75

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU08: Forældre medbringer bleer hjemmefra

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 dagtilbud

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Regulering i daginstitutionernes rådighedsbeløb	SER	-438	-438	-438	-438
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-438	-438	-438	-438
Samlet økonomisk påvirkning					
		-438	-438	-438	-438
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Daginstitutionernes budgetter består primært af lønbudget til pædagogisk personale, ledelse og køkkenpersonale. På grund af indførelsen af minimumsnormeringer, så er det ikke muligt at reducere i budgetterne til pædagogisk personale.

Derudover gives budget til udgifter som husleje, forbrugsudgifter, IT, forsikringer, ind- og udvendigt vedligehold samt til udgifter som råvareindkøb til frokostordning og transportudgifter til skov og minibus.

Herudover tildeles budget til rådighedsbeløb, beregnet som et fast beløb pr. barn. Af dette budget skal institutionen kunne finansiere udgifter til bleer, legetøj, udskiftninger af inventar og andre løbende udgifter, der kan være forbundet med drift af en daginstitution. Pga. lovgivningen om minimumsnormeringer, så er budgettet til rådighedsbeløb et af de få steder, hvor det er muligt at reducere i daginstitutionernes budgetter.

En mulighed vil være, at forældre selv skal medbringe bleer til deres eget barn. Man vil således kunne spare den del af rådighedsbeløbet, der på nuværende tidspunkt benyttes til indkøb af bleer.

Dette vil medføre en meropgave til medarbejderne, der vil skulle holde styr på hvilke bleer, der tilhører hvilke børn, samt en opgave med at huske forældre på at medbringe bleer, hvis et barn er ved at løbe tør. Det vil også give en ny opgave til forældrene.

En opgørelse af de indkøb af bleer, der er foretaget i 2022 viser et samlet forbrug på tværs af daginstitutionerne på 0,6 mio.kr. Det foreslås, at institutionerne samlet reguleres i deres rådighedsbeløb med 0,5 mio.kr., så der fortsat er budget til et mindre lager af bleer i hver enkelt institution til situationer, hvor forældre ikke har fået medbragt nye bleer i tide, eller institutionen på anden vis løber tør.

En reducereing af daginstitutionernes rådighedsbeløb vil betyde en besparelse på 0,5 mio. kr. Efter fratæk af forældrebetaling mv. er besparelsen 0,4 mio.kr.

En nedsættelse af rådighedsbeløbet med 0,5 mio. kr. vil betyde, at det nuværende budget til rådighedsbeløb vil falde fra 17,4 mio.kr. til 16,9 mio.kr. Institutionen med det mindste budget vil falde 3 t. kr. i årligt rådighedsbeløb, mens institutionen med det største budget vil falde 22 t. kr. i årligt rådighedsbeløb.

Det er desuden en mulighed at friholde de børn, der modtager økonomisk fripladstilskud fra forslaget, så denne gruppe børn, ikke behøver at medbringe egne bleer. Dette vil medføre medarbejderne en yderligere meropgave, da de også vil skulle holde styr på hvilke børn, der skal bruge institutionens indkøbte bleer. Det vil også medføre en administrativ opgave til pladsanvisningen, der hver måned vil skulle informere institutionerne om, hvilke børn, der modtager økonomisk fripladstilskud.

Det er ca. 22 pct. af alle indmeldte børn i de kommunale og selvejende daginstitutioner, der modtager enten helt eller delvist økonomisk fripladstilskud. Skulle alle disse børn friholdes helt for at medbringe egne bleer, så vil besparelsen i stedet være 0,39 mio.kr. Efter fratæk af forældrebetaling mv. er besparelsen 0,34 mio.kr.

Børn fra andre kommuner, der har plads i en daginstitution i Frederiksberg Kommune vil skulle medbringe egne bleer, uagtet om de modtager økonomisk fripladstilskud, da Frederiksberg Kommunes pladsanvisning og den enkelte institution ikke har kendskab til hvilke børn fra andre kommuner, der modtager fripladstilskud.

Skaleringsmuligheder

Det er en skaleringsmulighed at friholde børn, der modtager helt eller delvist fripladstilskud, så disse fortsat ikke selv skal medbringe bleer.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
22 pct. af forældre skal ikke medbringe egne bleer (friplads)	-341	-341	-341	-341

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	0	0	0	0

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU09: Regulering af køkkentimer til vuggestuebørn

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 65 Dagtilbud

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedsættelse af køkkentimer fra 0,75 timer til 0,65 timer pr. uge pr. vuggestuebarn	SER	-1.829	-1.829	-1.829	-1.829
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.829	-1.829	-1.829	-1.829
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.829	-1.829	-1.829	-1.829
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Daginstitutionernes budgetter til køkkenpersonale består af køkkentimer pr. plads fordelt på vuggestuepladser og børnehavepladser. Daginstitutionerne bestemmer selv om de vil tilbyde mad ved egenproduktion eller ved levering af mad udefra. Herudover kan forældrebestyrelsen i institutionen fravælge madordningen. Fire daginstitutioner har fravalgt madordning til deres børnehavebørn, mens alle daginstitutioner har egenproduktion af mad til deres vuggestuebørn.

I opgørelsen af minimumsnormeringer tælles kun pædagogisk personale, og en ændring af budgettet til køkkentimer påvirker derfor ikke normeringerne.

Ved egenproduktion af mad til børnehavepladser tildeles institutionen 0,42 køkkentimer pr. børnehaveplads pr. uge. Køkkentimer til børnehavebørn er 100 pct. forældrebetalt, hvorfor der ikke kan indhentes en besparelse for denne gruppe.

Daginstitutionerne tildeles 0,75 køkkentimer pr. vuggestueplads pr. uge, dog med en minimumstildeling på 20 timer om ugen. Af de 0,75 køkkentimer er de 0,42 køkkentimer 100 pct. forældrebetalt. De resterende 0,33 køkkentimer pr. vuggestueplads er en del af bruttodriftsudgiften.

En nedsættelse af køkkentimer pr. vuggestueplads fra 0,75 timer til 0,65 timer pr. uge, vil betyde en besparelse på 2,092 mio. kr. Efter fratæk af forældrebetaling mv. er besparelsen 1,829 mio. kr. Ved nedsættelsen til 0,65 køkkentimer vil de 0,42 køkkentimer fortsat være 100 pct. forældrebetalt, mens de 0,23 køkkentimer op til de 0,65 køkkentimer vil være en del af bruttodriftsudgiften.

I budgetudmeldingen til de kommunale og selvejende daginstitutioner for 2023, er der samlet udmeldt 16,8 mio. kr. til køkkentimer til vuggestuepladser. Ved en nedsættelse til 0,65 køkkentimer vil det betyde, at

budgettet til køkkentimer til vuggestuepladser vil være 14,8 mio. kr. Heraf vil det aflede konsekvenser på budgetterne til vikarer, forsikringer og administrationsbidrag på -82 t.kr. Daginstitutionen med det største budget til køkkentimer til vuggestuepladser vil falde med 115 t.kr. til 748 t.kr. årligt. Syv daginstitutioner vil have uændret budget, da de stadig vil have minimumstildelingen på 20 timer om ugen.

En reduktion af køkkentimer til vuggestuepladser vil i udgangspunktet ikke have indflydelse på frokostmåltidet i institutionen, da dette er dækket af de 0,42 køkkentimer per vuggestueplads, der er forældrebetalt. Det vil derimod have indflydelse på mellemmåltiderne i vuggestuerne, som køkkenpersonalet vil have mindre tid til at forberede. De 41 daginstitutioner med vuggestuepladser vil med denne reduktion gennemsnitligt miste 4,7 køkkentimer om ugen til forberedelse og tilberedning af mellemmåltider.

Forvaltningen har bedt en gruppe dagtilbudsledere vurdere, hvordan en reduktion i køkkentimer vil påvirke mellemmåltiderne i institutionen. Her er vurderingen at køkkenpersonalet vil skulle erstatte hjemmebagte og hjemmelavede madvarer med færdigproducerede madvarer. Dagtilbudslederne nævnte blandt andet rugbrød, leverpostej, boller, smøreoste og mayonnaise som eksempler på ting, deres køkkenmedarbejdere laver fra bunden, men som de formentlig vil skulle købe færdiglavede. Herudover vurderede de også, at køkkenpersonalet ville skulle erstatte mellemmåltider, der kræver forberedelse, med eksempelvis frugt eller knækbrød.

Herudover påpeger dagtilbudslederne, at det kan påvirke muligheden for at rekruttere køkkenpersonale, hvis køkkenpersonalet skal have en kortere ugentlig arbejdstid, og at det i nogle institutioner kan betyde at det pædagogiske personale i højere grad vil skulle bruge tid på at anrette mellemmåltider.

Man skal være opmærksom på, at dette kan betyde, at nogle børn vil spise mindre eller mindre sund mad, samt være opmærksom på, at forslaget vil betyde, at det pædagogiske personale ville skulle løse nogle af opgaverne tilknyttet til mellemmåltiderne.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Nedsættelse af køkkentimer til 0,72 timer	-558	-558	-558	-558
Nedsættelse af køkkentimer til 0,67 timer	-1.393	-1.393	-1.393	-1.393
Nedsættelse af køkkentimer til 0,62 timer	-2.379	-2.379	-2.379	-2.379

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har personalemæssige konsekvenser for daginstitutionernes køkkenpersonale. Det pædagogiske personale bliver ikke påvirket af forslaget.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-5,3	-5,3	-5,3	-5,3

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

BU10: Ophør af Frederiksberg Kommunes særtilskud til ”Børn, Unge og Sorg – Det nationale sorgcenter”

Udvalg: Børneudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 61 Børn, unge og familier i udsatte positioner

Type: Effektivisering

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ophør af løbende tilskud til Unge og Sorg	SER	-236	-236	-236	-236
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-236	-236	-236	-236
Samlet økonomisk påvirkning					
		-236	-236	-236	-236
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

I forbindelse med budgetforliget for 2008 blev det vedtaget at afsætte midler til yderligere hjælp for unge, som enten har mistet en eller begge forældre, eller hvor en af forældrene er alvorligt syg. Midlerne på dengang 175.000 kr. er udmøntet som et årligt tilskud til rådgivningen ”Børn, Unge og Sorg”. Med løbende pristilskrivning udgør beløbet på budgettet nu 236.000 kr. Beløbet udbetales til Det Nationale Sorgcenter.

Ifølge Det Nationale Sorgcenters årsrapport for 2022 har to andre kommuner ydet tilskud til centeret i 2022. Det drejer sig om henholdsvis Aarhus Kommune med et tilskud på 509.350 kr. og Helsingør Kommune med et tilskud på 200.000 kr.

”Børn, Unge og Sorg” har afdelinger i København, Aarhus, Odense og Helsingør og tilbyder gratis vejledning og behandling til børn og unge i alderen 13-19år, hvis forældre er alvorligt syge. Frederiksberg Kommune er ikke lovgivningsmæssigt forpligtet til at yde tilskud til det Nationale Sorgcenter.

Med dette forslag foreslås det, at tilskuddet bortfalder med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Det kan vælges at mindske tilskuddet i stedet for at lade det bortfalde helt.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

SOCIALUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Socialudvalget		-8.340	-12.300	-13.700	-13.700	0	0	0	0
SU01	Reducere den tværgående sundhedsindsats (sociallæge og socialsygeplejerske)	-350	-1.400	-1.400	-1.400				
SU02	Nedlæggelse af puljen for boligsociale indsatser (tidligere "Integrationspuljen")	0	-700	-700	-700				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, socialudvalgets tildeling	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, halvere løbende pulje	-100	-100	-100	-100				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, handicap og frivillighedspris	-100	-100	-100	-100				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, spisebilletter	-100	-100	-100	-100				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Bakspejlet	-750	-1.000	-1.000	-1.000				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Thorvaldsen	-800	-500	-500	-500				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Flinten og Roskildevej	-500	-1.800	-1.800	-1.800				
SU05	Reducere gadeplansindsatsen	-140	-500	-500	-500				
SU06	Nedlæggelse af den boligsociale indsats	-2.200	-2.800	-4.200	-4.200				

SU01: Reducere den tværgående sundhedsindsats (sociallæge og socialsygeplejerske)

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 073 Tilbud til voksne med særlige behov

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reducere den tværgående sundhedsindsats	SER	-350	-1.400	-1.400	-1.400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-350	-1.400	-1.400	-1.400
Samlet økonomisk påvirkning					
		-350	-1.400	-1.400	-1.400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget reduceres udgifterne til den tværgående sundhedsindsats i Socialafdelingen, dvs. sociallægefunktionen og socialsygeplejerskefunktionen. Forslaget reducerer kommunens udgifter til ekstraydelser, som kommunen ikke er lovgivningsmæssigt forpligtet til at levere.

Sociallægen og socialsygeplejersken har en forebyggende funktion i forhold til at sikre, at socialt udsatte borgere med en dårlig sundhedstilstand hjælpes så tidligt som muligt til den rette behandling, og de er med til at brobygge til praktiserende læger og det regionale sundhedsvæsen, således at socialt udsatte, der har en betydelig overdødelighed, i højere grad oplever lighed i sundhed. Desuden bidrager den lægelige ressource til en sundhedsfaglig opkvalificering af personalet på de sociale tilbud og herberger, hvilket understøtter de enkelte tilbud i at leve op til krav fra Styrelsen for Patientsikkerhed i forbindelse med det risikobaserede tilsyn.

En reduktion af den tværgående sundhedsindsats i Socialafdelingen vil betyde, at en række sundheds- og sygdomsproblematikker, der opstår i hverdagen, ikke længere kan håndteres lokalt, og for nogle borgere vil der gå længere tid, før deres sundhedsproblematikker bliver håndteret i sundhedssystemet. Det er vanskeligt at komme med et konkret bud på, hvad det vil have af konsekvenser ift. ventetid. For psykiatriske patienter er gældende, at de i højere grad kan have svært ved at opsøge sundhedssystemet, og at vejen til behandling derfor bliver længere. Sociallægen og socialsygeplejersken spotter en række forskellige sygdomme og ubalancer i sundhedstilstanden hos borgere, der ellers ikke benytter det etablerede system. Det kan f.eks. være sukkersyge, betændelsestilstand, symptomer på kræft, livstruende misbrug, psykoser mv. Hvis disse ikke behandles, vil der komme både psykisk og somatisk tunge borgere på botilbud, som det vil blive sværere

at hjælpe videre. Derudover forværres disse borgeres helbredssituation, hvis de ikke får den rette behandling til rette tid.

En reduktion af indsatsen vil desuden påvirke Frederiksberg Kommunes Rusmiddelcenters (FKRC) mulighed for at tilbyde lovpligtige lægesamtaler i forbindelse med ansøgning om rusmiddelbehandling, hvilket vil påvirke og udfordre behandlingsgarantien på 14 dage fra borgers henvendelse til iværksættelse af behandling. Derudover betyder forslaget, at håndtering af det risikobaserede tilsyn, herunder den nødvendige instruksamling, overgår fuldt ud til det pædagogiske og botilbuddets øvrige personale.

Endvidere trækker også Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (FKD) på sociallægen og socialsygeplejersken, i de tilfælde hvor Socialafdelingens borgere er indlagt på FKD, som dermed bliver en ressource, der ikke længere er til rådighed.

Forslaget har mindre økonomisk effekt i 2024 pga. opsigelsesvarsel.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres, således at det enten er indsatsen i regi af sociallægen eller socialsygeplejersken, som tilpasses

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
1: Tilpasning af sociallæge	-220	-880	-880	-880
2: Tilpasning af socialsygeplejerske	-130	-520	-520	-520

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget betyder afskedigelse af 2 årsværk. Pga. opsigelsesvarsel er effekten mindre i 2024.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,25	-2	-2	-2

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer
*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SU02: Nedlæggelse af puljen for boligsociale indsatser (tidligere Integrationspuljen)

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 070 Integrationsindsats mv

Type: Andet

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedlægge puljen for boligsociale indsatser	SER		-700	-700	-700
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
			-700	-700	-700
Samlet økonomisk påvirkning					
			-700	-700	-700
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget afskaffes eller reduceres puljen for boligsociale indsatser (tidligere "Integrationspuljen"). Forslaget vil reducere kommunens udgifter til ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere.

Puljen for boligsociale indsatser er på 0,7 mio. kr. årligt og fordeles af Socialudvalget til indsatser, som bidrager til at opbygge borgernes ressourcer og forebygge sociale problemer for borgere i sociale boligområder, herunder indvandrere og flygtninge. Projekter støttet af puljen skal være med til at udvikle den kommunale drift uden for de ordinære bevillinger og ud over, hvad der stilles lovgivningsmæssige krav om, og puljen går dermed til enkeltstående ekstrainsatser.

Puljen har igennem de senere år især været anvendt til at supplere den ordinære integrationsindsats, som er forankret i Arbejdsmarkedsafdelingen, men som også foregår i Skoleafdelingen, Kultur- og Fritidsafdelingen og Socialafdelingen.

Det vurderes, at en afskaffelse eller reduktion af puljen for boligsociale indsatser kan ske uden væsentligt tab af de positive effekter af integrationsindsatsen og de boligsociale indsatser.

Seneste fordeling af puljen skete af Socialudvalget den 13. marts 2023, punkt 12. Alle midler blev fordelt for 2023 og 2024. Derfor er der ingen økonomisk effekt i 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres, således at puljen reduceres til f.eks. det halve niveau.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Tilpasning til halvt niveau	0	-350	-350	-350

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

SU03: Reduktion af § 18-puljen til frivilligt socialt arbejde med mere

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 079 Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.

Type: Andet

Tema: Puljer og tilskud

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Fjerne socialudvalgets tildeling fra §18-puljen	SER	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300
Halvere den løbende pulje	SER	-100	-100	-100	-100
Fjerne pengegaver og reducere arrangement ved uddeling af Handicap- og Frivillighedspris	SER	-100	-100	-100	-100
Reducere budgettet til spisebilletter til forventet forbrug	SER	-100	-100	-100	-100
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
Samlet økonomisk påvirkning		-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget beskæres §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, evt. til minimumsniveau, og der sker en begrænsning af udgifterne til arrangementer og lignende på det frivillige sociale område. Forslaget vil reducere kommunens udgifter til ekstraindsatser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere.

Efter servicelovens §18 skal kommunen årligt afsætte et beløb til støtte af det frivillige sociale arbejde. Den enkelte kommune bestemmer selv, hvor stort et beløb der afsættes. I Frederiksberg Kommune er den frivillige indsats et væsentligt supplement til de lovpligtige opgaver på socialområdet.

Frederiksberg Kommune støtter det frivillige sociale arbejde med en samlet bevilling under §18-puljen på ca. 4,4 mio. kr. i 2023 og ca. 4,5 mio. kr. årligt derefter.

I forvaltningens oplæg til fordeling af §18-puljen for 2024 (SU 22/5-2023, pkt. 48) lægges der op til en fordeling til følgende aktiviteter:

- Netværksstedet Thorvaldsen: Med budgetaftalen for 2021 er der varigt afsat 0,5 mio. kr. årligt til driftstilskud til Netværksstedet Thorvaldsen.
- Socialudvalgets direkte tildeling: Ca. 3,3 mio. kr. fordeles af Socialudvalget direkte til de frivillige sociale organisationer og foreningers arbejde på Frederiksberg.
- Den løbende pulje: 0,2 mio. kr. afsættes til løbende uddeling.
- Understøttelse af den frivillige indsats, fx understøttelse af Frivillighedsforum og andre netværks- og kommunikationsaktiviteter: Ca. 0,4 mio. kr.

- Handicapprisen og Frivillighedsprisen: Ca. 0,1 mio. kr.

Ved siden af §18-puljen afsættes årligt et beløb på 185.000 kr. til spisebilletter. Frederiksberg Kommune uddeler hvert år 1.500 spisebilletter. Menighedsplejen i Danmark, som er en landsorganisation der støtter menighedsdiakonien i de danske sogne, får 700 stk. som bliver fordelt til kirkerne på Frederiksberg. De resterende 800 stk. uddeles til Støttekontaktpersonordningen, gadeplansmedarbejdere, FKRC (kommunens rusmiddelcenter) og sagsbehandlere i Socialafdelingen. Målgruppen er udsatte borgere der er i akut pengeneød, f.eks. hvis der er problemer med deres Nemkonto, hvis de er blevet bestjålet, eller hvis deres kontanthjælp ikke er gået i orden.

Budgetrammen for spisebilletter er på 185.000 kr. om året. Forbruget for spisebilletter i år 2022 lå dog kun på ca. 40.000 kr. og samme niveau forventes fremover. Det foreslås derfor at reducere budgettet til spisebilletter med 100.000 kr., hvilket efterlader en årlig budgetramme på 85.000 kr. som vurderes til at være et passende niveau fremadrettet.

Med dette budgetforbedringsforslag foreslås følgende:

1. Socialudvalgets direkte tildeling af §18-puljen på ca. 3,3 mio. kr. afskaffes helt eller delvist.
2. Den løbende §18-pulje på ca. 0,2 mio. kr. årligt reduceres til 0,1 mio. kr. årligt
3. Handicapprisen og Frivillighedsprisen gøres til symbolske priser, som uddeles ved mindre formelle og lukkede arrangementer. Dette forslagsmoment vil medføre, at der ikke følger et pengebeløb med modtagelse af priserne, og at der ikke længere holdes formelle, offentlige arrangementer i forbindelse med uddelingen.
4. Budgettet til uddeling af spisebilletter nedjusteres med 0,1 mio. kr.

Med den mest vidtgående gennemførelse af forslaget ville støtten til det frivillige sociale arbejde, som kommunen er forpligtet til at give, fremover ske gennem den løbende pulje (som er reduceret til 0,1 mio. kr.), den permanente bevilling til Netværksstedet Thorvaldsen (0,5 mio. kr.) (se dog selvstændig budgetforbedringsidé SU04) samt understøttelsen af det sociale frivillige arbejde (ca. 0,4 mio. kr.).

Såfremt forslaget vedtages, vil en mulig konsekvens være, at frivillige foreningers tilbud bliver på et lavere niveau eller evt. bortfalder, og at udbuddet af frivillige tilbud i kommunen bliver mindre.

Skaleringsmuligheder

Der kan overvejes en alternativ model for den fremtidige håndtering af §18 midlerne. Denne svarer til ovenstående, men puljen reduceres med 2,0 mio. kr. De øvrige elementer indgår fortsat. Det vil give en model med et økonomisk potentiale på 2,3 mio. kr.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Mindre reduktion af §18-puljen	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

SU04: Reduktion i aktivitets- og samværstilbudsindsatsen

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 073 Tilbud til voksne med særlige behov

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Lukning af Bakspejlet	SER	-750	-1.000	-1.000	-1.000
Stop for tilskud til Thorvaldsen	SER	-800	-500	-500	-500
Lukning af Flinten og Roskildevej	SER	-500	-1.800	-1.800	-1.800
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-2.050	-3.300	-3.300	-3.300
Samlet økonomisk påvirkning		-2.050	-3.300	-3.300	-3.300
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Der findes i dag flere støtte-, aktivitets- og samværstilbud på socialområdet, som udbydes af dels civilsamfundsorganisationer med driftsoverenskomst eller anden økonomisk støtte fra kommunen (Café Paraplyen og Netværkstedet Thorvaldsen), dels kommunen selv (Flinten, Roskildevej og Bakspejlet).

Frederiksberg er en tæt bykommune, hvor tilbuddene til forskellige målgrupper er lokaliseret forholdsvis tæt på hinanden. Tilbuddene er som udgangspunkt ikke lovpligtige, men er en service til kommunens borgere, for at sikre den bedst mulige hjælp, herunder bidrage til at skabe både struktur og indhold i en hverdag for mennesker med f.eks. autisme, rusmiddelproblematikker eller psykisk sygdom, hvor aktiviteter er en del af borgernes rehabilitering.

Med dette forslag reduceres de samlede udgifter til støtte-, aktivitets- og samværstilbud på socialområdet ved lukning af udvalgte tilbud samt fjernelse af tilskud.

Forslaget reducerer kommunens udgifter til ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere, men som for nogle borgeres vedkommende fungerer som et billigere alternativ til et aktivitets- og samværstilbud, de ellers ville have retskrav på.

Nedenfor præsenteres de tilbud, som foreslås lukket eller hvor tilskuddet foreslås fjernet.

1. Bakspejlet

Bakspejlet er Frederiksberg Kommunes værested for voksne med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og borgere med autismespektrumforstyrrelse. Bakspejlets målgruppe er karakteriseret ved høj grad af selvhjulpenhed. Det er et socialpædagogisk værested med fokus på livskvalitet og socialt samvær.

Tilbuddet leverer uvisiteret aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens §104 og har ca. 30 pladser.

Hvis Bakspejlet lukkes, vil nogle af borgerne være berettiget til et andet tilbud, fordi de har en bevilling, ligesom nogle borgere vil skulle vurderes ift. om de er berettiget til et tilbud et andet sted, da der ikke længere findes et uvisiteret tilbud, der kan rumme dem. Dette betyder at Frederiksberg Kommune er nødsaget til at tilbyde nogle borgere et andet af kommunens tilbud eller købe nye tilbud. Det er usikkert hvor mange borgere, der vil være berettiget til et andet tilbud og om de ville ønske at tage imod et sådant tilbud.

Den økonomiske effekt forventes at være på ca. 0,8 mio. kr. i 2024 stigende til 1,0 mio. kr. årligt fra 2025 og frem.

2. Thorvaldsen

Netværksstedet Thorvaldsen er et brugerstyret og medlemsbaseret værested, som arbejder med udvikling af recovery og empowerment inden for det psykosociale område. Målgruppen er psykisk sårbare borgere fra Frederiksberg og Københavns kommune. Der er ikke terapeutisk eller pædagogisk personale ansat på Netværksstedet Thorvaldsen. Det er således stedets filosofi, at brugerne selv står for at arbejde hen mod en bedre tilværelse. For at blive medlem af Netværksstedet Thorvaldsen skal man, udover at være psykisk sårbar, betale 300 kr. i kontingent om året. I år 2020 var der 120 medlemmer. Tilbuddet har en varig bevilling på 0,5 mio. kr. årligt, som finansieres af §18-puljen. Desuden har tilbuddet med budget 2023 fået en midlertidig bevilling på 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024. Den forventede budgetforbedring er 0,8 mio. kr. i år 2024 og 0,5 mio. kr. årligt derefter.

3. Flinten og Roskildevej

Flinten er et værested for psykisk sårbare voksne borgere. Tilbuddet leverer uvisiteret og anonymt aktivitets- og samværstilbud iht. SEL §104 – der er desuden drift af fællessociale grupper, som er visiteret iht. SEL §85. Flinten har omkring 15-25 daglige brugere.

Roskildevej (hører under FKRC) er et behandlingstilbud til indskrevne i FKRC for voksne borgere med alkohol- og stofmisbrug. Roskildevej har ca. 35 pladser iht. SEL §101/ SUL §141.

Tilbuddene støtter borgerne i at have et meningsfuldt indhold i hverdagen, som kan medvirke til at reducere problemstillinger som misbrug, katastrofetanker mv.

En evt. lukning af de to tilbud vil gå mod den hidtidige praksis i *Den Sociale Masterplan* om, at løse den rehabiliterende indsats ved at give tilbud efter §104 (og §103), frem for at give tilbud efter andre og mere omfattende paragraffer. Hvis borgerne ikke har et tilbud om aktivitet i løbet af dagen, vil nogle have brug for hjælp på anden vis f.eks. i form af støtte-kontaktperson eller mere støtte i deres botilbud.

Overordnet set kan en lukning af aktivitets- og samværstilbuddene betyde, at der vil være enkelte borgere, som efterfølgende vil have et retskrav på et tilbud. Borgere som vurderes til fortsat at have behov for, eller ret til, et aktivitets- og samværstilbud kan henvises til Café Paraplyen som er et socialt tilbud efter §104, der drives af KFUM's sociale arbejde. Tilbuddet henvender sig til udsatte voksne borgere med fysiske, psykiske og sociale problematikker og tilbyder uvisiteret aktivitets- og samværstilbud. Café Paraplyen har 49 pladser. Alternativt kan der opsøges aktivitets- og samværstilbud i nærliggende kommuner.

Den økonomiske effekt forventes at være 0,5 mio. kr. i 2024 og 1,8 mio. kr. årligt derefter.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages vil det kommunale personale blive opsagt eller flyttet til andre opgaver, hvis der er ledige stillinger.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SU05: Reduktion af gadeplansindsatsen

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 073 Tilbud til voksne med særlige behov

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion af opsøgende gadeplansindsats	SER	-140	-550	-550	-550
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-140	-550	-550	-550
Samlet økonomisk påvirkning					
		-140	-550	-550	-550
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget reduceres udgifterne til gadeplansindsatsen. Forslaget reducerer kommunens udgifter til ekstraindele, som kommunen ikke er forpligtet til at levere.

Gadeplansindsatsen udfører en tidlig opsøgende indsats overfor gadehjemløse samt frederiksbergborgere på herberger, akutboliger og krisecentre. Gadeplansindsatsens primære formål er at få en tæt og tidlig kontakt til gadehjemløse som sover og opholder sig i det offentlige rum som kirkegårde, parkeringspladser, opgange mv. for at hjælpe borgerne videre i herberg og i sidste ende ud i egen bolig.

Ved en reduktion af gadeplansindsatsen reduceres den direkte indsats på gaden, mens budget til akutboliger mv. opretholdes. Med forslaget vil der gå længere tid, før borgere, der tager ophold på gaden, kan modtage hjælp, idet opgaven overgår til et myndighedsområde, hvor målgruppen vil blive behandlet i en samlet rækkefølge af henvendelser fra borgere, der er i stand til selv at tage kontakt til Socialafdelingen. Herunder vil det ikke være muligt at reagere, når borgere henvender sig, fordi en hjemløs har taget ophold i en gård, parkeringsplads mv. som Socialafdelingen gør nu.

For nogle borgere kan det betyde, at der vil gå længere tid, før deres akutte sociale problematikker bliver håndteret. Disse konsekvenser vil kunne medføre afledte udgifter på sigt, idet håndtering af mere komplekse sociale problemstillinger erfaringsmæssigt kræver en mere intensiv/længerevarende og dermed dyrere indsats. Der er imellem 30-40 borgere om året, som bliver hjulpet i egen bolig eller botilbud og dermed væk fra gaden. Derudover arbejder støtteindsatsen med at bibeholde udsatte borgere i deres bolig, så de ikke søger mod gaden igen. Heraf er der ca. 10 borgere om året, som tager ophold på gaden, selvom de har fået anvist egen bolig eller botilbud.

For 2023 er det samlede budget til gadeplansindsatsen på ca. 1,6 mio. kr.

Skaleringsmuligheder

Budgetforbedringsforslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Personalemæssigt vil der ske en reduktion med 1 årsværk. Dette vil blive fundet ved at vakante stillinger ikke genbesættes. Er dette ikke muligt vil der blive foretaget en opsigelse. Forslaget har mindre effekt i 2024 pga. opsigelsesvarsel.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,25	-1	-1	-1

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SU06: Nedlæggelse af den boligsociale indsats

Udvalg: Socialudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 071 Boligsocialt arbejde mv.

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedlæggelse af den boligsociale indsats	SER	-2.200	-2.800	-4.200	-4.200
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-2.200	-2.800	-4.200	-4.200
Samlet økonomisk påvirkning					
		-2.200	-2.800	-4.200	-4.200
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget nedlægges den boligsociale indsats. Forslaget vil reducere kommunens udgifter til ekstraydelser, som kommunen ikke er forpligtet til at levere.

Den boligsociale indsats på Frederiksberg er en helhedsorienteret social indsats målrettet udvalgte geografiske boligområder, hvor der er en høj koncentration af udsatte beboere. Udsatheden kommer til udtryk ved, at der bor en stor forekomst af personer med lavere indkomst, lavere uddannelsesnivea, højere kriminalitetsrate og ringere beskæftigelsesgrad end i det øvrige samfund. Indsatsen er lokalt forankret i de seks boligafdelinger:

- Stjernen (på Indenrigs- og Boligministeriets liste over forebyggelsesområder)
- Finsens Have (en særlig socialpædagogisk indsats)
- Lindevangsparken (bemandet legeplads)
- Søndermarkkvarteret (boligsocial helhedsplan 19 pct. kommunal medfinansiering)
- Flintholm Allé og Pomonagården (100 pct. kommunalanvisning)
- Solbjerg Have (skæv social demografi jf. parallelsamfundsliste)

Indsatserne i boligområderne har igennem de senere år udviklet sig fra at have fokus på trivsel og løsning af konkrete konflikter for beboerne i boligområderne til i højere grad at understøtte kommunale kerneopgaver og medvirke til tryghed i hele byen, fx via indsatser mod bandekriminalitet, radikaliserings og social kontrol.

Konsekvensen ved at nedlægge den boligsociale indsats og derved den primære forbyggende indsats er, at der kan være problemstillinger, som ikke kan adresseres på samme tidlige tidspunkt, hvilket f.eks. vil gælde for Finsens Have, hvor behovet for en indsats vurderes at være særligt stort. Det er desuden forventeligt, at det vil blive sværere at anskaffe lejligheder til udsatte borgere, herunder også ukrainske flygtninge, hvis samarbejdet med boligforeningerne kommer på afstand. Derudover kan en konsekvens blive, at der i højere

grad vil ses tomgangsleje i og med at den specialiserede støtteindsats forventeligt vil henvise færre borgere og understøtte udsatte borgere i at blive i deres bolig og holde sig fra gaden.

Det samlede budget til det boligsociale område udgør i 2024 6,2 mio. kr., inklusiv en midlertidig bevilling, og 5,2 mio. kr. fra 2025 og frem. Heraf er afsat 1 mio. kr. til koordination og forebyggende indsatser. Dette dækker blandt over samarbejde med boligorganisationerne om de forebyggende indsatser og at skaffe boliger til borgerne, herunder også til ukrainske flygtninge. I det fremlagte forslag fastholdes denne indsats, således at det er den rene boligsociale indsats, som nedlægges.

Jf. Tabel 1 er der indført en gradvis reduktion for årene 2024 og 2025 for at sikre en hensigtsmæssig overgang til et fuldt indfaset niveau på 4,2 mio. kr. fra år 2026 og frem.

Skaleringsmuligheder

Et alternativ til en fuld nedlæggelse af den boligsociale indsats, kunne være fx en halvering af budgettet, hvor de tilbageværende ressourcer samles på tværs af de sociale boligområder. Det vil give en model med et økonomisk potentiale på 2,1 mio. kr. ved fuld indfasning.

Konsekvensen ved at halvere udgifterne i den boligsociale indsats vil være, at indsatsen sænkes til et absolut minimumsniveau. Derfor vil man blive nødsaget til at koncentrere indsatsen i de boligområder, hvor konsekvenserne for manglende indsatser er størst, herunder Finsens Have. Et lignende tiltag kan være, at den specialiserede støtteindsats bliver bydelsdækkende, og derved rykker ud, hvor problemerne opstår, og hvor det derfor ikke er muligt at udføre opsøgende indsatser og håndtere problemerne i opløbet.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Tilpasning i den boligsociale indsats	-1.100	-1.400	-2.100	-2.100

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget medfører at alle de boligsociale medarbejdere opsiges.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-8	-8	-8	-8

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MILJØ- OG TRAFIKUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Miljø- og Trafikudvalget		-2.946	-6.072	-6.276	-6.041	542	300	0	0
MTU01	Omlægning af byens blomster	-111	-106	-106	-106	192			
MTU02	Frederiksbergbusserne – tilpasning af køreplaner i ydertimerne (hverdage)	-450	-900	-900	-900				
MTU02	Frederiksbergbusserne – tilpasning af køreplaner i ydertimerne (weekend)	-200	-400	-400	-400				
MTU03	Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, alternativt færre afgange	-2.000	-4.100	-4.100	-4.100				
MTU03	Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, etablering af parkeringspladser	50	50	50	50	350	300		
MTU04	Betaling for ladestandere opsat i byrummet	-235	-470	-470	-235				
MTU04	Betaling for ladestandere opsat i byrummet, lynladestation bag rådhuset		-146	-350	-350				

MTU01: Omlægning af byens blomster

Udvalg: Miljø- og Trafikudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Grønne områder

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Omlægning af byens blomster	SER	-111	-106	-106	-106
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-111	-106	-106	-106
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Investering, anlæg	Anlæg	192	0	0	0
Samlet økonomisk påvirkning					
		81	-106	-106	-106
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	2,8				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Budgetforbedringsforslaget omhandler to initiativer vedr. omlægning af byens blomster. Med budgetforbedringsforslaget opnås en effektivisering på 0,08 mio. kr. i 2024 voksende til 0,1 mio. kr. årligt fra 2025. Initiativerne beskrives nedenfor.

Udskiftning af bede med sommerblomster til stauder

Hvert år i maj måned udplanter forvaltningen sommerblomster i 192 m² af kommunens bede i henholdsvis Lindevangsparken, pariseranlægget og to steder ved Femte Juni Plads. Sommerblomsterne fjernes igen efter efterårsferien. Udgiften til sommerblomster er ca. 140.000 kr. årligt.

Det foreslås, at der i stedet for sommerblomster udplantes blivende vækster som stauder og løg. Således vil bedene se tilplantede ud hele året. En omlægning vil give en besparelse på 95.000 kr. årligt. Der vil dog skulle afsættes 5.000 kr. årligt til løbende udskiftning og efterplantning. Herudover vil der være en engangsudgift til indkøb og planlægning af stauder og løg samt etableringspleje på i alt ca. 192.000 kr.

Nedtagning af Versailles-kummer ved indgangen til Frederiksberg Have

Kommunen har hidtil haft 6 versailleskummer med laurbærbuske stående ved indgangen til Frederiksberg Have. Slots- og Kulturstyrelsen har imidlertid bedt om, at disse ikke opstilles, da de ikke passer ind til havens romantiske udtryk. Hertil kommer, at kummerne ikke kan stå ude om vinteren, og derfor køres til vinteropbevaring årligt. Udgiften til vinteropbevaring er 16.000 kr. årligt. Endelig har kummerne nået en alder, hvor de løbende skal repareres. Det foreslås derfor at kummerne og planterne ikke længere opstilles ved indgangen til Frederiksberg Have. De stilles i stedet ved urnehallen ved Frederiksberg Ældrekirkegård, hvor de også kan vinteropbevares. Når kummerne er udtjente vil de blive kasseret. Dette kan afholdes inden for den nuværende drift Frederiksberg Ældrekirkegård.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

MTU02: Omlægning af Frederiksbergbusserne

Udvalg: Miljø- og Trafikudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Kollektiv trafik

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
De sidste fire afgange i hverdagen nedlægges	SER	-450	-900	-900	-900
De sidste fire afgange i weekenden nedlægges	SER	-200	-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-650	-1.300	-1.300	-1.300
Samlet økonomisk påvirkning		-650	-1.300	-1.300	-1.300
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Alle forslagene er beregnet ud fra passagertal i 2022 og den forventede udgift i 2023 og skal tages som cirkabesparelser.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg kommunes udgifter til indkøb af kollektiv trafikbetjening med bus var i 2022 77 mio. kr. De fleste buslinjer er aftalt og afstemt med en række andre kommuner, herunder særligt Københavns Kommune, og eventuelle ændringer i driften kræver derfor aftaler med de øvrige kommuner. Den eneste undtagelse herfra er Frederiksbergbusserne - linje 71, 72 og 74 - der er de eneste buslinjer, der kun betjener Frederiksberg.

I 2022 var Frederiksberg Kommunes udgift til de tre Frederiksbergbusser omkring 5,8 mio. kr. Den forventede udgift til Frederiksbergbusserne i Movias budget 2023 er 5,5 mio. kr.

Påstigningerne på Frederiksbergbusserne fordelte sig inden corona i runde tal med knap 50.000 årlige påstigere på linje 71, 70.000 årlige påstigere på linje 74 og 90.000 årlige påstigere på linje 72. Med den nuværende drift er det forhåbningen at nå disse passagertal igen i 2023.

Frederiksbergbusserne er sammen med linje 37 de buslinjer på Frederiksberg, der modtager det højeste tilskud per passager, idet de kører med en lav belægning.

Dette budgetforbedringsforslag omhandler tilpasningsmodeller af Frederiksbergbusserne og deres køreplaner.

Tilpasning af køreplaner i ydertimerne

Antallet af afgang på Frederiksbergbusserne kan tilpasses efterspørgsel og behov ved at tilpasse kørsel i ydertimer og weekender. Der er nemlig stor forskel på, hvor mange passagerer der benytter Frederiksbergbusserne både på tværs af linjerne og fordelt på de forskellige afgang (se appendix). Generelt er der færrest passagerer på de to sidste afgang i hverdagen. En mulig tilpasning af køreplanerne kunne derfor være, at skære nogle af afgangene i ydertimerne eller alternativt i weekenderne, hhv:

- At nedlægge op til de fire sidste afgang på alle tre busser i hverdagen, så busserne kører til kl. 17 eller 18 i stedet for til kl. 19.
- At nedlægge op til de fire sidste afgang i weekenden, så busserne kører til kl. 14 eller 15 i stedet for til kl. 16.

De to muligheder ovenfor kan også besluttes samtidig.

Ved at nedlægge afgang på Frederiksbergbusserne i ydertimerne i hverdage og weekenden forventes en besparelse på op til 1,3 mio. kr. årligt i form af en ændring af serviceniveauet fra 2025 og frem. I 2024 kan der udelukkende opnås halvårseffekt.

Beregningerne for budgetforbedringsforslaget er lavet med udgangspunkt i budgettet forbundet med busserne i 2022 sammenholdt med antallet af kørte timer.

Forudsætning for effektiviseringen - Sammenhæng til udbud af emissionsfrie busser

Frederiksberg Kommune har truffet beslutning om, at alle busserne, der kører i kommunen, skal være emissionsfri inden udgangen af 2025. Frederiksbergbusserne er på nuværende tidspunkt i udbud for at blive omstillet til emissionsfri busser fra december 2024.

I den nuværende kontrakt, der løber indtil december 2024, er det muligt at skære en tredjedel af bustimerne på Frederiksbergbusserne svarende til at lave timedrift på to linjer. Dette kan ske fra slutningen af juni 2024.

Fra december 2024 træder den nye kontrakt med emissionsfri busser i kraft. Der er anderledes bindinger i kontrakterne med emissionsfri busser. De nye kontrakter indgås endeligt i september 2023, for at der skal være tid for operatøren til at reservere el, indkøbe elbusser og oplære chauffører til disse. Hvis Frederiksberg Kommune ønsker en besparelse i 2024 er det derfor nødvendigt at melde justeringen til Movia straks efter budgetweekenden i september. Dette gælder for alle justeringer på Frederiksbergbusserne med budgetvirkning for 2024.

Skaleringsmuligheder

Nedenfor beskrives alternative forslag til nedbringelse af udgifterne til Frederiksbergbusserne

Timedrift på to linjer

En måde at spare på Frederiksbergbusserne, men hvor der fortsat vil være betjening af alle de nuværende stoppesteder, er at tilpasse Frederiksbergbusserne, så to af linjerne kører med timedrift i stedet for halvtimes drift.

Ud fra bussernes passagertal kunne en konkret model bestå i at tilpasse køreplanen til timedrift på linje 71 og 74. Dette er med udgangspunkt i, at Linje 72 er den af Frederiksbergbusserne, der kører med flest passagerer,

Timedrift på to af buslinjerne vil betyde en forringelse af det servicetilbud som Frederiksbergbusserne giver, men samtidig kan der argumenteres for, at den nuværende køreplan med halvtimesdrift også kræver planlægning af rejsen for brugeren, hvorfor timedrift fortsat vil give mange borgere mulighed for at benytte sig af bussen.

Nedlæggelse af en af Frederiksbergbuslinjerne og indføre timedrift på de to andre

Det mest vidtgående forslag er at nedlægge en af Frederiksbergbuslinjerne (f.eks. linje 71, som har færrest passagerer) og indføre timedrift på de to andre. Det vil betyde, at nogle af de destinationer, som Frederiksbergbusserne betjener i dag, ikke længere vil blive betjent af Frederiksbergbusserne, men at brugerne skal benytte de øvrige buslinjer. Herved bortfalder den service Frederiksbergbusserne giver til særligt de dårligt gående, men den samlede busbetjening på Frederiksberg vil stadig være af høj kvalitet.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Timedrift på to af Frederiksbergbuslinjerne	-800	-1.700	-1.700	-1.700
Nedlæggelse af en linje og timedrift på de to andre	-800	-3.500	-3.500	-3.500

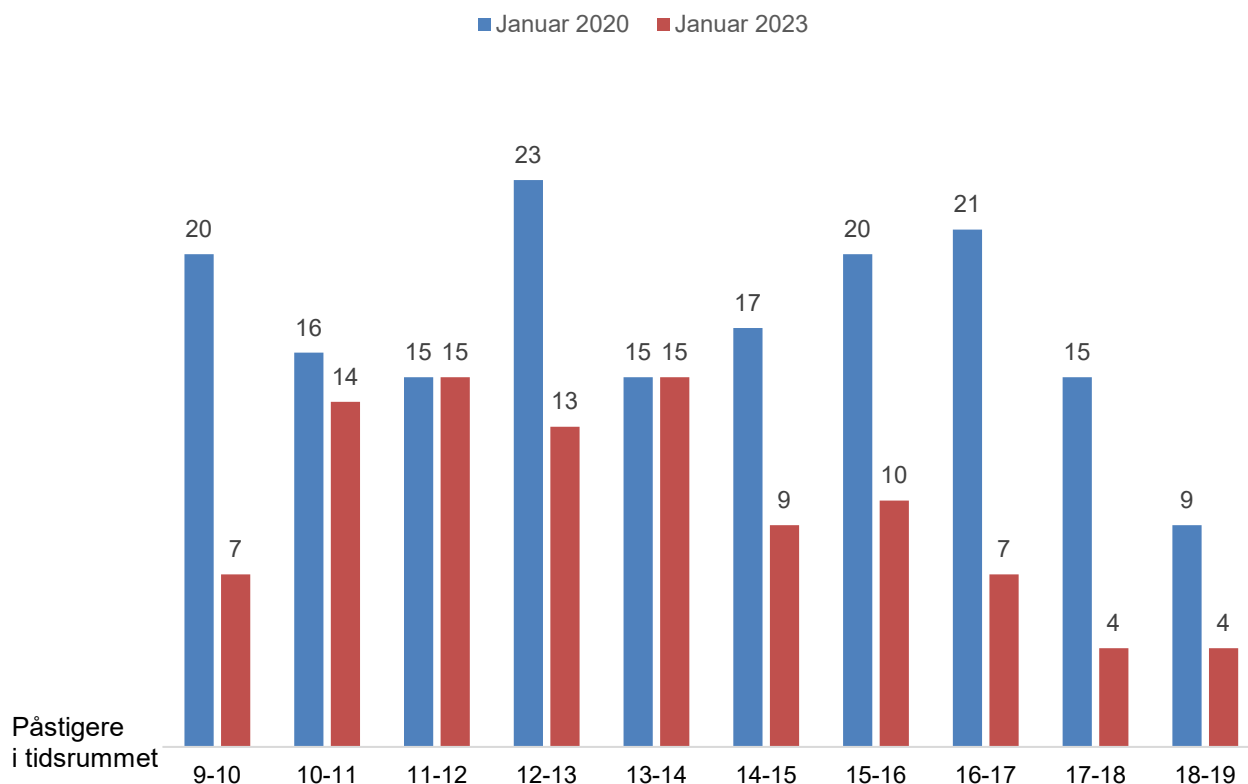
Alle forslagene er beregnet ud fra udgifter og passagertal i 2022 og skal tages som cirkabesparelser. Der er stor usikkerhed i prognoserne om antal fremtidige passagerer.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

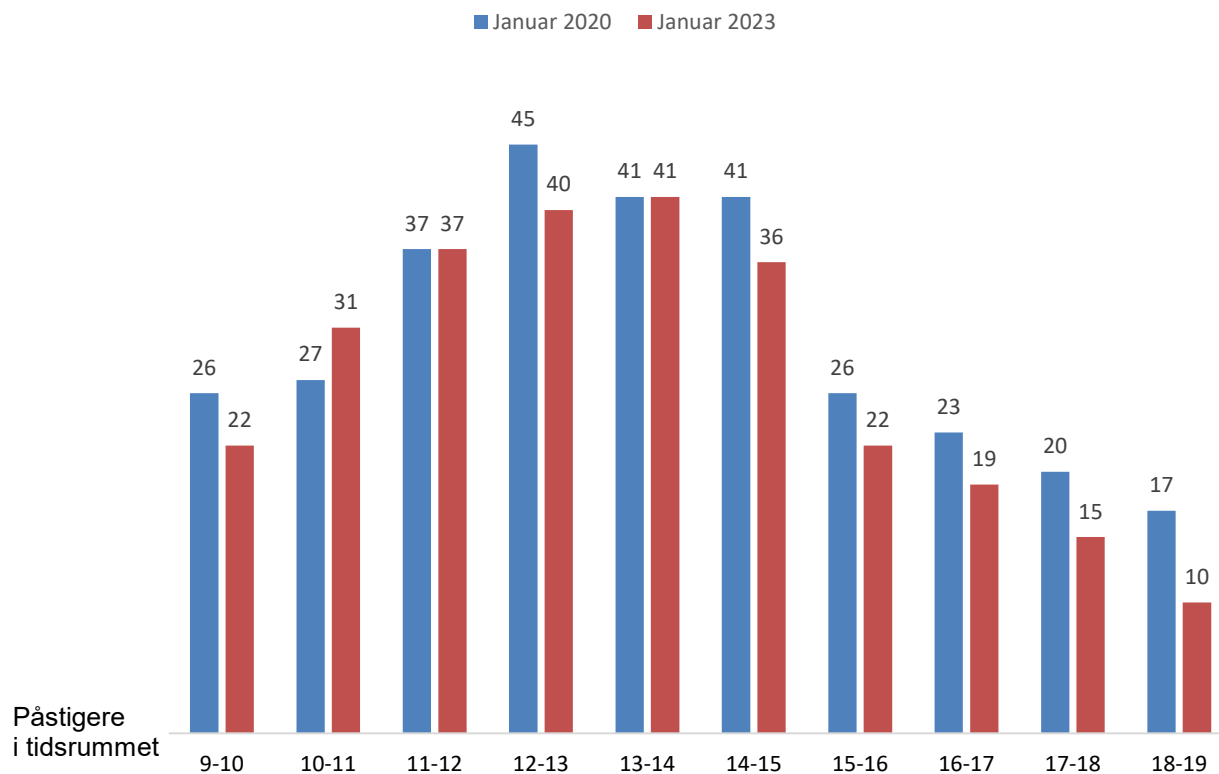
Appendix: Passagertal Frederiksbergbusserne

Linje 71: Påstigere i gennemsnit på en hverdag

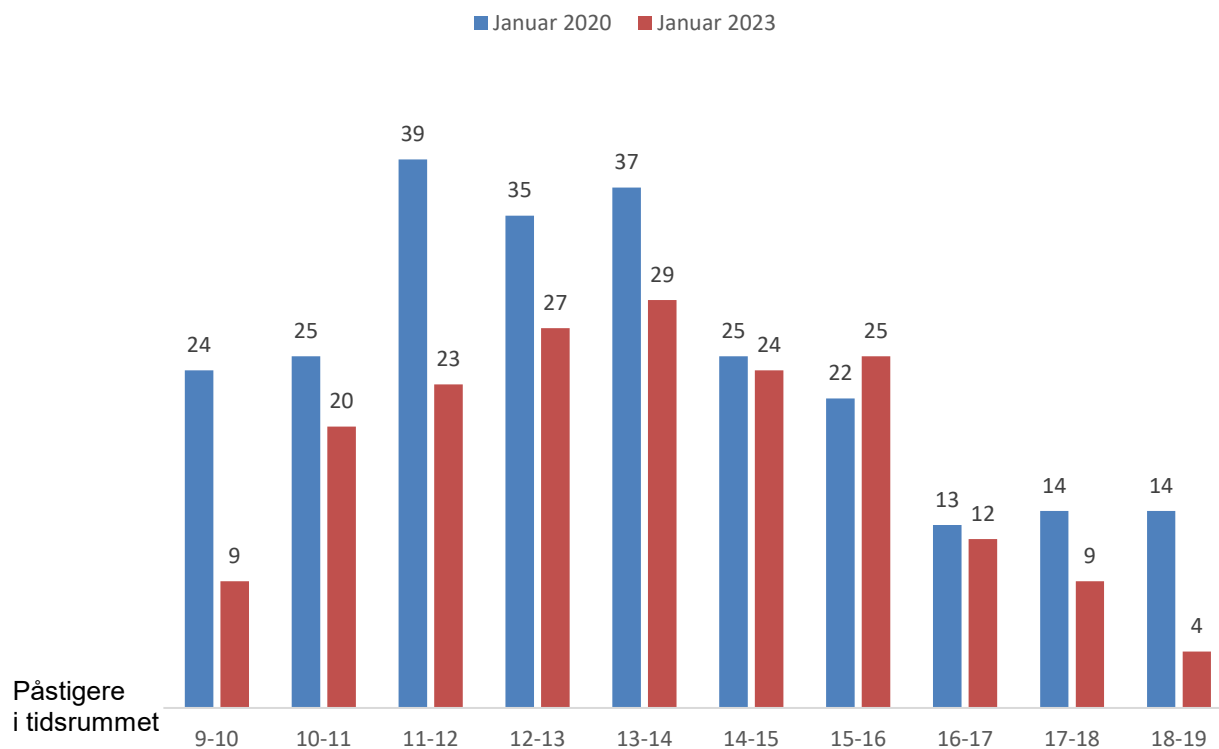

Linje 72: Påstigere i gennemsnit på en hverdag

Linje 74: Påstigere i gennemsnit på en hverdag

MTU03: Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, alternativt færre afgang

Udvalg: Miljø- og Trafikudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Kollektiv trafik

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser ved nedlæggelse af linje 37

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Nedlæggelse af linje 37	SER	-2.000	-4.100	-4.100	-4.100
Afledt drift af bilparkering, cykelparkering og træer		50	50	50	50
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.950	-4.050	-4.050	-4.050
Implementeringsomkostninger (anlæg)					
Pulje til etablering af bilparkeringspladser, cykelparkering og træer	Anlæg	350	300		
Samlet økonomisk påvirkning		-1.600	-3.750	-4.050	-4.050
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	2				

Alle forslagene er beregnet ud fra passagertal i 2022 og den forventede udgift i 2023 og skal tages som cirkabesparelser.

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med budgetaftalen for 2023 aftalte partierne, at der skal gennemføres dialog med Københavns Kommune om fremtiden for buslinje 37 med henblik på senere beslutning herom. Frederiksberg Kommunes udgift til Linje 37 var i 2022 omkring 4,4 mio. kr. Det er Movias forventning, at Frederiksberg Kommunes udgift til Linje 37 vil udgøre omkring 4,1 mio. kr. i 2023.

Forvaltningen har været i dialogen med Københavns Kommune, der på forvaltningsniveau har tilkendegivet, at kommunen ikke har interesse i at nedlægge linje 37 eller ændre i driften på den del af linjen, der kører i Københavns Kommune. Der er dog mulighed for, at linje 37 nedlægges helt på Frederiksberg. Dette vil kræve, at der skabes enighed med Københavns Kommune, og at de accepterer, at linjen ikke længere betjener Flintholm Station og at linjen starter sin rute fra Vesterport Station. Alt efter hvad der beslutes på Frederiksberg, skal det derfor fortsat drøftes og tilpasses til Københavns Kommunes ønsker.

En mulig nedlæggelse vil - ligesom en ændring af driften - først kunne træde i kraft i slutningen af juni 2024, hvorfor besparelsen først slår fuldt igennem i 2025. Det skal bemærkes, at en eventuel nedlæggelse af linje 37 på Frederiksberg vil betyde, at linjen bliver dyrere for Københavns Kommune.

Linje 37s køreplan

Linje 37 kører på Frederiksberg med halvtimesdrift fra kl. 4:45 i hverdagene, fra kl. 6.15 om lørdagen og kl. 6.45 om søndagen. Alle dage til kl. 00.00

Alle afgangene kører fra Flintholm Station til Vesterport Station. I Københavns Kommune kører linjen med halvtimesdrift i myldretiden og midt på dagen. I de øvrige timer og i weekender kører linjen med timedrift. En mulighed er derfor også en tilpasning af linjen på Frederiksberg således at timedriften også indføres på Frederiksberg i samme perioder som København (se skaleringsforslag).

Konsekvenser ved nedlæggelse af linje 37 på Frederiksberg

Da buslinje 37 primært går parallelt med metroen, har de borgere, som benytter linje 37, mulighed for at benytte sig af denne og andre tilbud i den kollektive trafik på Frederiksberg, hvilket passagertallet viser, at borgerne allerede gør.

På hverdage har linjen 39 afgangene på Frederiksberg. Der er mellem 2 og 35 på- og afstignere ved stoppestederne på Frederiksberg om dagen.

De mest benyttede stoppesteder på Frederiksberg er Dalgas Boulevard ved Lindevang Station, Finsensvej ved Eversvej, Fasanvej Station og Nyelandsvej ved Frederiksberg Hospital. Passagertal på hele linjen (København og Frederiksberg) fremgår af appendix nedenfor (se figur 3).

Eksisterende alternativer til linje 37

Der er flere alternativer med den kollektive trafik på Frederiksberg (se figur 1 og 2). Med antallet af brugere på linje 37 må det konkluderes, at mange i forvejen benytter sig af disse mere højfrekvente tilbud. En nedlæggelse af linjen vil dog betyde at borgerne på Hostrupsvej, Thorvaldsensvej og Danasvej vil få længere til den kollektive trafik. De vil skulle gå til Falkoner Allé for at benytte linje 18 til H. C. Ørsteds Vej for at benytte linje 1A, til Forum Station for at benytte metroen eller linje 2A eller til Gammel Kongevej for at benytte linje 31.

Figur 1: Udsnit af Frederiksborgdelen af ruten for linje 37. Linjen fortsætter i Københavns Kommune via Vesterport Station, Hovedbanegården, Christianshavns Station forbi Christmas Møllers Plads og ad Holmbladsgade til Amagerværket.

Figur 2: Illustration af kollektiv trafik på Frederiksberg. Linje 37 er markeret med blå.

Frederiksberg Kommune

Store skiftesteder

Kilde: MOVIA

Sammenhæng til udbud af emissionsfrie busser

Frederiksberg Kommune har truffet beslutning om, at alle busserne, der kører i kommunen, skal være emissionsfri inden udgangen af 2025. Det betyder, at de sidste linjer der kører på diesel skal i udbud i indværende år således, at der er tid til at gennemføre udbud og til at den vindende operatør har mulighed for at reservere el, indkøbe elbusser og oplære chauffører i kørsel med disse.

Elbusser koster omkring det dobbelte af en dieselbus. Investeringen opvejes af lavere driftsudgifter på elbusser sammenlignet med dieselbusser. Der er dog særlige betingelser i kontrakter med elbusser, der betyder, at der vil være en større engangskompensation, hvis Frederiksberg Kommune ønsker at reducere markant i driften med elbusser i den første årrække efter kontraktindgåelse. For at undgå, at der skal betales et engangsbetrag i forbindelse med en eventuel reduktion eller nedlæggelse af linje 37, skal den tages ved de nuværende budgetforhandlinger.

Udnyttelse af areal ved stoppestederne

På meget af linje 37's rute kører der ikke andre busser. Det er derfor muligt at benytte arealet ved stoppestederne til andre formål, såfremt linjen nedlægges. De fleste steder vil der kunne etableres bilparkeringspladser. Andre steder kan der opstilles cykelparkeringspladser eller plantes træer. En umiddelbar vurdering vil være, at der kan etableres op mod 25 – 27 bilparkeringspladser, omkring 40 cykelparkeringspladser og plantes 3 til 5 træer. Budgetforbedringsforslaget indebærer, at der afsættes en pulje til etablering samt drift.

På baggrund af erfaringspriser vurderes det, at etablering af bilparkeringspladser, cykelparkeringspladser og træer ekskl. drift vil koste ca. 650.000 kr.

Hvis linje 37 nedlægges, foreslås det derfor, at der afsættes en pulje på knap 0,7 mio. kr. til etablering samt 0,05 mio. kr. årligt til løbende afledt drift, idet disponeringen kun vil ske efter en eventuel vedtagelse af nedlæggelse af linje 37. Ligeledes vil den konkrete disponering ift. fysiske tiltag afhænge af de konkrete forhold og fysiske rammer.

Det bemærkes også, at en nedlæggelse af linje 37 og dermed stoppestederne vil betyde, at 9 læskærme (reklamebærende byudstyr) skal omplaceres. Det kan blive en udfordring at finde en alternativ placering til disse læskærme i bybilledet og det kan betyde, at det bliver nødvendigt at nedlægge træer eller cykelparkeringspladser andre steder. Såfremt der ikke kan findes alternative placeringer til de nedlagte læskærme, skal der opstilles et alternativ for at overholde forpligtelsen i aftalen omkring reklamebærende byudstyr.

Skaleringsmuligheder

Et alternativt scenarie er at ensarte driften med Københavns Kommune så linjen kører med timesdrift på Frederiksberg uden for myldretiden og i weekenden. Der kan argumenteres for, at en bus med halvtimesdrift i forvejen er en bus, hvor brugerne tjekker køreplanen og planlægger deres rejse. Linje 37 er den bus på Frederiksberg med den laveste selvfinansieringsgrad ud over Frederiksbergbussernes linje 71.

Ved en tilpasning af driften, vil kommunen kunne spare 0,5 mio. kr. i 2024 og 1 mio. kr. fra 2025. Grundet kontrakten vil en mulig ændring af driften først kunne træde i kraft i slutningen af juni 2024, hvorfor besparelsen først slår fuldt igennem i 2025.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder – timesdrift uden for myldretiden

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Timesdrift uden for myldretiden	-500	-1.000	-1.000	-1.000

Forslagets personalemæssige konsekvenser

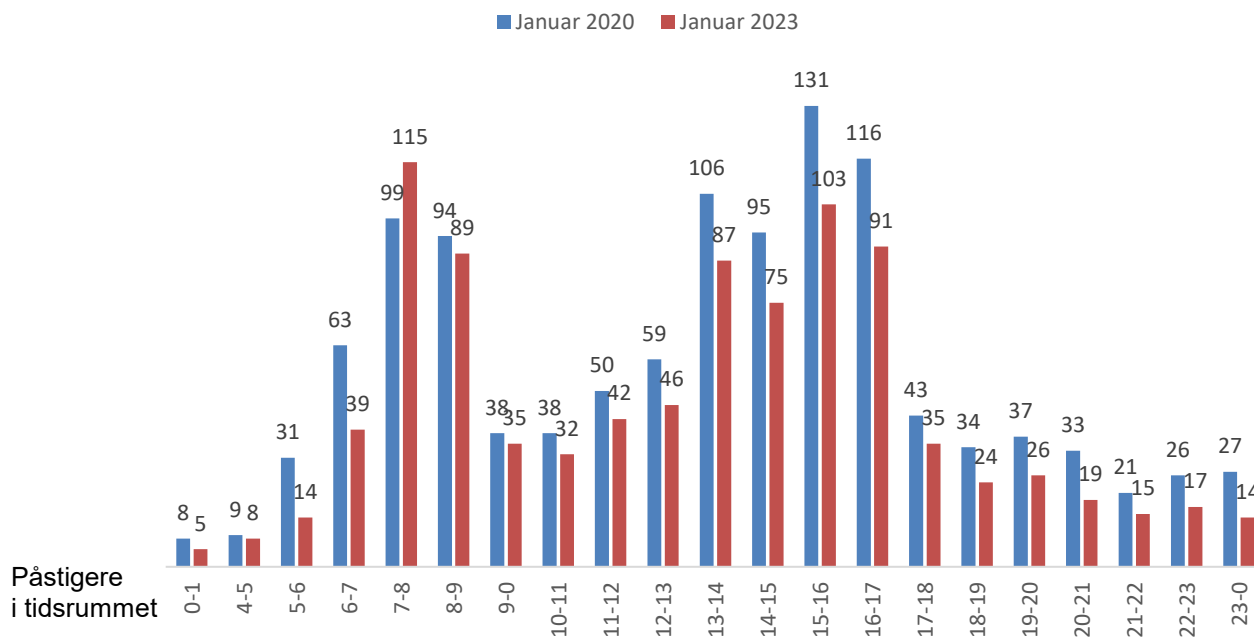
Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

Appendix: Passagertal, Linje 37 (hele linjen – København og Frederiksberg)

Figur 3: Passagertal, Linje 37 (hele linjen – København og Frederiksberg)

Påstigere i gennemsnit på en hverdag

Kilde: MOVIA

MTU04: Betaling for ladestandere opsat i byrummet

Udvalg: Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Ladestandere

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Betaling for almindelige ladestandere i byrummet	SER	-235	-470	-470	-235
Betaling for lynladestation bag rådhuset	SER		-146	-350	-350
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-235	-616	-820	-585
Samlet økonomisk påvirkning		-235	-616	-820	-585
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Vejlovens §80 (råden over vej) giver vejmyndigheden (kommunen) mulighed for at opkræve betaling, hvis råden over vej sker i forretningsmæssig øjemed, det gælder f.eks. ved kommerciel opsætning af ladestandere i byrummet. Betalingen skal dække kommunens direkte og indirekte omkostninger forbundet hermed. Dette budgetforbedringsforslag omhandler opkrævning af betaling for de ladestandere, der er opsat i byrummet med tilladelse efter vejlovens §80.

Betaling for almindelige ladestandere i byrummet

Med dette budgetforbedringsforslag opkræves betaling for de ladestandere, der er opsat i byrummet med tilladelse efter vejlovens §80. Opkrævningen svarer til forvaltningens direkte og indirekte omkostninger forbundet med ordningen.

Forvaltningen bruger i dag lidt over et kvart årsværk til behandling af ansøgninger, lokationsplaceringer af kantstens-ladestandere og hurtigladere, dialog med operatører, behandling af data og borgerhenvendelser svarende til ca. 0,2 mio. kr. Hertil kommer udgifter til skiltning, afmærkning og ekstra renhold omkring ladestanderne, svarende til ca. 0,3 mio. kr. I alt er der således udgifter for kommunen for 0,5 mio. kr. årligt ifm. administration og drift af ordningen. Fordeles kommunens omkostninger ud på de 271 ladestandere, der er opsat i byrummet, opkræves der med budgetforbedringsforslaget ca. 1.700 kr. årligt pr. stander til at dække kommunens omkostninger indtil tilladelsernes udløb. Det første år vil forslaget have halvårseffekt, da et betalingskrav ifølge vilkårene skal varsles med 6 måneder. Efter tilladelsernes udløb i 2027 vil effektiviseringen bortfalde idet lokationerne blive udbudt i koncession jf. gældende regler på området (se skaleringsafsnit).

Betaling for lynladestation bag rådhuset

Den. 1. august 2023 idriftsatte Clever en lynladestation på pladsen bag rådhuset med i alt 4 udtag. Fra august 2024 vil kommunen ifølge vilkårene i Clevers tilladelse kunne opkræve betaling for lejen af det areal, der bruges til lynladestationen bag rådhuset. Kommunen fastsætter i forbindelse med varsling af lejeopkrævning en leje, som maksimalt kan beløbe sig til 4 pct. af omsætningen. For en ladestation med 4 udtag fastsættes en maksimal leje på 350.000 kr. årligt. Forvaltningen antager, at der vil kunne opkræves den maksimale leje på grund af den hyppige brug af ladestationen. Lejen vil i 2025 udgøre 145.833 kr., svarende til 5 måneders leje fra august til december. Effektiviseringen udløber først, når aftalen med Clever udløber i 2036.

Skaleringsmuligheder

Det er ikke muligt at skalere forslaget, da det ikke længere er muligt at give tilladelse efter vejlovens § 80. Der er dog planlagt udbud af yderligere en række almindelige ladestanderer - og tre lynladestanderer i 2023, herunder en lynladestation ved Skellet. I udbuddet indgår en såkaldt koncessionsafgift fra leverandøren, som er en årlig afgift til kommunen, der afspejler, at værdien af den tildelte ret til at opstille ladestanderer overstiger leverandørens omkostninger ved løbende drift af disse. Koncessionsafgift i forbindelse med ovenstående udbud forventes at være i omegnen af 1 til 3 mio. kr. I budgetforbedringsforslaget forudsættes koncessionsafgiften at udgøre 1,0 mio. kr. Det endelige beløb afhænger af udbuddet.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

ARBEJDSMARKEDS-, VÆKST- OG UDDANNELSESUDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Arbejdsmarkeds-, Vækst og uddannelsesudvalget		-600	-600	-600	-600	0	0	0	0
AVUU01	Tilpasning af Forberedende Grunduddannelse (FGU)	-600	-600	-600	-600				

AVUU01: Tilpasning af Forberedende Grunduddannelse

Udvalg: Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 093 Ungdomsuddannelse og vejledning

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrets- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilpasning af FGU	SER	-600	-600	-600	-600
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-600	-600	-600	-600
Samlet økonomisk påvirkning		-600	-600	-600	-600
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med forslaget foreslås det, at der justeres på den budgetterede kapacitet til den Forberedende Grunduddannelse (FGU) fra 2024. FGU har til formål at forberede unge på at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. FGU tilbydes til unge under 25 år med faglige, personlige eller sociale udfordringer, som har behov for ét samlet uddannelses tilbud.

Budgetforbedringsforslaget skal blandt andet ses i lyset af, at der har været et fald i antallet af unge i enten uddannelse eller med tilknytning til arbejdsmarkedet i Frederiksberg Kommune, som udgør bruttomålgruppen for FGU. I 2016 havde 624 unge ikke tilknytning, svarende til 5,5 pct. af samtlige unge. I 2018 var 549 uden tilknytning, svarende til 4,7 pct., og i 2021 var 496 unge uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, svarende til 4 pct. (Uddannelsesstatistik.dk).

FGU blev etableret lige inden COVID-pandemien brød ud, hvorunder undervisningen blev suspenderet. Der var oprindeligt dimensioneret med ca. 110 årselever i Frederiksberg Kommune. I perioden med COVID-pandemien, var der en lavere tilgang til uddannelsen end budgetlagt. Under de nuværende gunstige konjunkturer er 66 årselever indskrevet på FGU. Dette skyldes, at mange unge indtræder direkte på arbejdsmarkedet fremfor i uddannelse.

Dette lave niveau forventes ikke at fortsætte, hvorfor et realistisk bud på antallet af elever fremadrettet vil være 95, med forbehold for løbende udvikling. Det foreslås således, at den budgetlagte dimensionering af FGU reduceres fra 110 års elever til 95 årselever. Ved fremskrivning til 2024 priser, forventes en FGU-plads at koste ca. 80.000 kr. pr. helårselev.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, da det er beregnet ud fra den forventede tilgang til FGU, og idet Frederiksberg Kommune er forpligtet til at betale for de elever der er berettiget til FGU.

Det skal bemærkes, at udviklingen er konjunktur- og behovsafhængig, hvorfor budgettet vil skulle opjusteres, hvis flere elever end de estimerede søger FGU fremadrettet. Eventuelle ændringer vil indgå i de vanlige budgetprocesser.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

SUNDHEDS- OG FOREBYGGELSESDVALGET

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget		-2.350	-2.690	-2.758	-2.827	0	0	0	0
SFU01	Barselsbesøg på hverdage	-80	-80	-80	-80				
SFU02	Sundhedsplejens 1½ års besøg til førstegangsfamilier	-109	-109	-109	-109				
SFU03	Sundhedsplejens graviditetsbesøg kun for mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4	-114	-114	-114	-114				
SFU04	Besøg hos sundhedsplejerske i 1. klasse kun for behovsbørn	-218	-218	-218	-218				
SFU05	Øgede ventetider i børne- og ungdomstandplejen	-469	-729	-797	-866				
SFU06	Øget undersøgelsesinterval fra 6 til 8 mdr. i omsorgstandplejen	-80	-160	-160	-160				
SFU07	Kapacitetstilpasning af socialtandplejen til nuværende brugerniveau	-200	-200	-200	-200				
SFU08	Reduktion af pensionistrejser	-530	-530	-530	-530				
SFU09	Sundhedstilbud på Mændenes Hjem	-550	-550	-550	-550				

SFU01: Barselsbesøg på hverdage

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 101 Sundhedstjenesten

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Ophør af sundhedsplejens barselsvagt på lørdage	SER	-80	-80	-80	-80
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-80	-80	-80	-80
Samlet økonomisk påvirkning					
		-80	-80	-80	-80
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommunes sundhedspleje afvikler det første besøg hos familier på 4. til 5.-dagen efter barnets fødsel. Der afvikles besøg på lørdage, hvis det falder indenfor intervallet af 4. til 5.-dagen.

Med dette forslag ophører sundhedsplejens barselsbesøg på lørdage, således at besøget foretages på 4. til 6.-dagen efter barnets fødsel. Helligdagsvagter ved jul, påske, pinse etc. fastholdes.

Formålet med barselsbesøget er at observere mors og barns tilstand, understøtte etablering af amning eller anden ernæring, og følge barnets vækst. Derudover også at styrke og støtte forældrene i omsorgen for deres barn i de første dage og uger efter fødslen. Derudover er barselsbesøget med til at forebygge, at der opstår problemer med amning af barnet.

Det følger af Sundhedsstyrelsens "Anbefalinger for svangreomsorgen", at det "som udgangspunkt er (...) sundhedsplejerskens opgave at aflægge et tidligt hjemmebesøg på 4. til 5.-dagen, hvis familien er udskrevet inden for 72 timer efter fødslen samt efter hjemmefødsler og fødsler på fødeklinik."

Langt de fleste kommuner i Region Hovedstaden tilbyder barselsbesøg på 4. til 6.-dagen, herunder Københavns Kommune. Høje-Taastrup Kommune, Helsingør Kommune mens Glostrup Kommune tilbyder graviditetsbesøg på 4. til 5.-dagen, og Gribskov Kommune og Hørsholm Kommune tilbyder graviditetsbesøg på 3. til 6.-dagen og Gladsaxe Kommune tilbyder graviditetsbesøg på 3. til 5.-dagen.

Effekten af forslaget vil udgøre 0,08 mio. kr. Dette svarer til bortfald af lørdags-vagt-tillæg på 771 kr. samt bortfald af tre timers afspadsring til en timeløn på 272 kr. på 52 lørdage om året.

Forslaget kan implementeres med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, da der ikke er målgrupper, der fortsat vil have behov for barselsbesøg om lørdagen.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Den personalemæssige konsekvens af forslaget vil betyde en reduktion af antallet af fuldtidsansatte sundhedsplejersker svarende til 0,1 årsværk.

Table 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU02: Sundhedsplejens 1½ års besøg til førstegangsfamilier

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 101 Sundhedstjenesten

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
1½ års besøg til førstegangsfamilier	SER	-109	-109	-109	-109
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-109	-109	-109	-109
Samlet økonomisk påvirkning					
		-109	-109	-109	-109
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Dette forslag indebærer at lade Frederiksberg Kommunes sundhedsplejes 1½ års besøg hos førstegangsfødende bortfalde for alle undtagen for familier med særlige behov. De 10 pct. behovsfamilier er familier, hvor barn eller forældre er i sårbare eller udsatte positioner, herunder hvor barnet har medfødt handicap eller sygdom.

Alle familier tilbydes i dag en række besøg i hjemmet i barnets første leveår. Besøgene følger Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger til sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg. Herudover tilbyder Frederiksberg Kommunes sundhedspleje et besøg i hjemmet hos førstegangsfødende, når barnet bliver 1½ år. Besøget har fokus på overvægt, sprog, motorik, grænsesætning, måltider og vaccination. Besøget er med til at understøtte en sammenhængende indsats i småbørnsalderen.

1½ års besøget vil fortsat blive gennemført hos familier, hvor barn eller forældre er i sårbare eller udsatte positioner, hvilket er i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes fokus på en tidligt forebyggende indsats, der skal medvirke til, at der sættes tidligt ind med en tværfaglig indsats, så det sikres, at børn og familier får den støtte, der er behov for.

Ved at fjerne samtlige 1½-årsbesøg med undtagelse af besøg til de 10 pct. behovsfamilier, vil der kunne opnås en besparelse på 0,1 mio. kr. Dette svarer til en besparelse på 230 besøg á 1 time og 30 minutter samt 15 minutters transport med en timeløn på 272 kr.

I 2022 blev der foretaget 1½-årsbesøg hos 256 af de 1.071 førstegangsfødende. I Københavns Kommune gennemføres ikke 1½ års besøg hos førstegangsfødende. I Region Hovedstaden er det kun Bornholms Regionskommune, Rødovre Kommune og Glostrup Kommune, der tilbyder 1½ års besøg.

Hvis forslaget vedtages vil barnet ikke blive set af en sundhedsplejerske fra det er 8 måneder til det er 6 år, hvor barnet ses af skolesundhedsplejen i 0. klasse i forbindelse med indskolingsundersøgelsen. De fleste børn vil dog blive tilset af den alment praktiserende læge, når barnet er 5 uger, 5 og 12 måneder, samt 2, 4 og 5 år, jf. § 2 i bekendtgørelse om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge.

Forslaget kan implementeres med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, idet det ikke er muligt at inddele målgruppen for 1½ års besøg på anden vis end ved at enten alle eller kun de ca. 10 pct. behovsfamilier får besøget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Den personalemæssige konsekvens af forslaget betyder en reduktion svarende til 0,25 fuldtidsansatte sundhedsplejersker årligt

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU03: Sundhedsplejens graviditetsbesøg kun for mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 101 Sundhedstjenesten

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Sundhedsplejens graviditetsbesøg kun for mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4	SER	-114	-114	-114	-114
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-114	-114	-114	-114
Samlet økonomisk påvirkning					
		-114	-114	-114	-114
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Sundhedsplejen tilbyder i dag alle kommende forældre i Frederiksberg Kommune et graviditetsbesøg. På et graviditetsbesøg er der mulighed for at drøfte spørgsmål om graviditeten og tiden efter fødslen. Det kan fx dreje sig om forventninger til forælderrollen, hjemmets praktiske indretning, forventning til amning med mere.

Med dette forslag ændres dette, så der fremover kun tilbydes graviditetsbesøg til mødre med øget behov, dvs. mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4.

Svangreomsorg inddeles i fire niveauer, som knytter an til ydelser til den gravide og involvering af fagpersoner i forhold til de risici, der identificeres hos den gravide, barnet og familiens samlede situation. Alle gravide indplaceres på et svangreomsorgsniveau.

Svangreomsorgsniveau 1 omfatter gravide, som ikke er i risiko for komplikationer.

Svangreomsorgsniveau 2 omfatter gravide, der fx er overvægtige eller rygere, kvinder med tidligere dårlig fødselsoplevelse, mislykket ammeforløb eller risiko for graviditetsbetinget sukkersyge.

Svangreomsorgsniveau 3 omfatter gravide med fx psykologiske/psykiatriske problemstillinger, nyopståede eller kroniske somatiske lidelser eller kvinder med svære sociale problemstillinger.

Svangreomsorgsniveau 4 omfatter gravide med fx særligt komplicerede problemstillinger som rusmiddelskader, svære psykiske/psykiatriske lidelser eller alvorlig social belastning.

Der blev i 2022 tilbudt i alt 951 graviditetsbesøg. 414 takkede ja til at modtage et graviditetsbesøg. Heraf udgjorde gravide i svangreomsorgsniveau 3 og 4 i alt 78 besøg, svarende til 19 pct. af besøgene. Mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4 udgjorde i 2022 9 pct. af det samlede antal fødsler i 2022.

Der er i de seneste år sket en stigning i antallet af gravide, der tager imod tilbuddet om graviditetsbesøg, og der er en forventning om, at denne stigning vil fortsætte.

Hvis forslaget gennemføres ved at afskaffe graviditetsbesøg hos gravide i svangreomsorgsniveau 1 og 2, vil besparelsen udgøre 0,114 mio. kr. Dette svarer til en effektivisering på 336 besøg á 1 time samt 15 minutters transport med en timeløn på 272 kr.

Som led i udmøntningen af mønsterbryderpuljen for børn i alderen 0-6 år gennemførte Sundhedsplejen i Frederiksberg Kommune projektet "Parat til Start" i perioden 2019-2021. Projektets formål var at tilbyde en tidlig opsporende indsats til gravide, som af kommunens fødesteder blev vurderet til at være i en udsat position. Evalueringen af projektet, som blev behandlet på møde i børneudvalget den 30. januar (punkt. 8) og på møde i sundheds- og forebyggelsesudvalget den 6. februar (punkt 14) viser, at der er positive effekter af graviditetsbesøget hos mødre i svangerskabsniveau 3 og 4.

Hvis forslaget vedtages vil der være tale om en serviceforringelse for mødre i svangreomsorgsniveau 1 og 2.

Alle gravide ses af jordemoder fem til syv gange under graviditeten. Her har jordemødrene også mulighed for at rådgive og opspore eventuelle problemer i familien.

Forslaget kan implementeres med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, da gravide i 1 og 2 ikke har kendte problemer eller yderligere udfordringer i forhold til deres graviditet, som tilsiger at de har stort behov for besøg. Der er begrænset yderligere besparelse ved yderligere at undlade besøgene i svangreomsorgsniveau 3 og samtidigt har disse person alvorlige problemstillinger, og dette kan derfor ikke foreslås.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslagets personalemæssige konsekvens vil betyde en reduktion svarende til 0,26 fuldtidsansatte sundhedsplejersker årligt

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	-0,26	-0,26	-0,26
Ændring i årsværk* (netto)	-0,26	-0,26	-0,26	-0,26

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU04: Besøg hos sundhedsplejerske i 1. klasse kun for behovsbørn

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 101 Sundhedstjeneste

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Sundhedsplejerske i 4. klasse kun for behovsbørn	SER	-218	-218	-218	-218
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-218	-218	-218	-218
Samlet økonomisk påvirkning					
		-218	-218	-218	-218
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommunes sundhedspleje er over for alle børn i den undervisningspligtige alder forpligtet af bekendtgørelsen om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge til at gennemføre funktionsundersøgelser og gennem regelmæssig kontakt med børnene afdække eventuelle almene sundhedsmæssige problemer samt ved kontakt med det enkelte barn afdække eventuelle individuelle sundhedsmæssige problemer.

Sundhedsplejen lever op til denne forpligtelse ved at tilbyde samtaler med alle elever på kommunens skoler i 0. klasse, 1. klasse, 4. klasse, 7. klasse og 9. klasse, hvilket svarer til Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger.

Dertil kommer undervisning på øvrige klassetrin omkring f.eks. hygiejne, venskab, kost osv. Forslaget går ud på at udelade sundhedsplejerskens samtale med børn på 1. klassetrin med undtagelse af de ca. 10 pct. børn på et klassetrin, der har særligt behov for en samtale.

Samtalerne i 1. klasse vil fortsat blive gennemført hos de ca. 10 pct. behovsbørn.

Forslaget vil medføre en besparelse, idet ca. 800 skolebørn ikke længere skal ses til samtale hos sundhedsplejersken i skoleregion i 1. klasse.

Eleverne og deres forældre vil fortsat kunne modtage rådgivning fra Sundhedsplejersken efter behov.

Forslaget kan implementeres med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, idet målgruppen for besøg hos sundhedsplejersken i 1. klasse ikke kan indsnævres yderligere.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslagets personalemæssige konsekvens vil være en reduktion på 0,49 fuldtidsansatte sundhedsplejersker årligt.

Tablet 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,49	-0,49	-0,49	-0,49

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU05: Øgede ventetider i børne- og ungdomstandplejen

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 102 Børnetandpleje

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Øgede ventetider i børne- og ungdomstandplejen	SER	-469	-729	-797	-866
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-469	-729	-797	-866
Samlet økonomisk påvirkning					
		-469	-729	-797	-866
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

I dag indkaldes børn og unge til undersøgelse, kontroller og behandling i børne- og ungdomstandplejen efter et individuelt behov, og ud fra de nationale kliniske retningslinjer der fastlægger intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i børne- og ungdomstandplejen.

Ventetiden i børne- og ungdomstandplejen er i dag 2-3 måneder fra man får en indkaldelse til det er muligt at få en tid. Med forslaget øges ventetiden yderligere.

Ved at øge ventetiden på besøg i børne- og ungdomstandplejen reduceres antallet af årsværk i børne- og ungdomstandplejen med 0,9 årsværk i 2024 stigende til 1,66 årsværk i 2027. Herved opnås en besparelse på 0,469 mio. kr. i 2024 stigende til 0,866 i 2027.

Med forslaget vil den enkelte bruger af børne- og ungdomstandplejen ikke nødvendigvis komme til undersøgelse, kontrol eller behandling på det fagligt mest hensigtsmæssige tidspunkt, men vil skulle vente i lidt længere tid end i dag, før de kan få en tid. Det kan for nogle brugere have den konsekvens, at de må gå med huller i tænderne eller andre problemer i længere tid, end de ellers ville skulle. I nogle tilfælde vil det kunne betyde, at problemet kan nå vokse sig større frem mod behandlingstidspunktet.

Ved akut behov vil børn og unge dog altid blive tilbudt en tid til behandling hurtigt.

Det øgede tidsrum mellem besøg i børne- og ungdomstandplejen kan betyde, at børne- og ungdomstandplejen ikke i lige så høj grad som hidtil vil kunne følge sundhedsstyrelsens nationale kliniske retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser, der anbefaler, at intervallet for undersøgelser fastsættes individuelt for hver patient med henblik på at imødekomme den enkeltes behov.

Med budget 2021/2022 blev der afsat 2,8 mio. kr. til nedbringelse af ventelister i børne- og ungdomstandplejen. De tilførte midler har betydet, at det har været muligt at ansætte flere medarbejdere i børne- og ungdomstandplejen, og dermed også at nedbringe ventelisterne og fjerne den pukkel af behandlinger, der var oparbejdet.

Med dette forslag er der risiko for at der igen oparbejdes en pukkel i børne- og ungdomstandplejen.

Forslaget kan implementeres med virkning fra januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har ingen skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har personalemæssige konsekvenser og vil betyde en reduktion i antallet af årsværk i børne- og ungdomstandplejen med 0,45 årsværk på tandlæger og 0,45 årsværk på klinikassistenter i 2024 stigende til 0,83 årsværk på tandlæger og 0,83 årsværk på klinikassistenter i 2027.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,9	-1,39	-1,53	-1,66

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU06: Øget undersøgelsesinterval fra 6 til 8 mdr. i omsorgstandplejen

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 103 Omsorgs, special- og socialtandpleje

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Øget kontrolinterval i omsorgstandplejen	SER	-80	-160	-160	-160
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-80	-160	-160	-160
Samlet økonomisk påvirkning					
		-80	-160	-160	-160
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med dette forslag øges intervallet mellem undersøgelser i omsorgstandplejen for de fleste brugere fra i gennemsnit ca. 6 måneder til i gennemsnit ca. 8 måneder.

Omsorgstandplejen er for voksne, der af fysiske eller psykiske årsager ikke kan benytte de almindelige tandplejeordninger. Man visiteres til omsorgstandplejen og eksempelvis har alle beboere på plejehjem ret til at benytte omsorgstandplejen.

Omsorgstandplejen benyttes i dag af ca. 660 borgere, hvoraf ca. 600 bor på kommunens plejecentre, mens de resterende bor i egen bolig.

Med udgangspunkt i borgernes individuelle behov ses de fleste i dag med ca. 6 mdr. interval. Intervallet vurderes ud fra aktuelt sygdomsniveau samt risiko for udvikling af sygdomme jf. anbefalingerne i de nationale kliniske retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i tandplejen.

Ved at øge intervallet for nogle til ca. 8 måneder efter konkret individuel vurdering, vil der kunne opnås en besparelse på 0,16 mio. kr. årligt. Dette sker ved en reduktion af ca. 0,16 årsværk tandplejer og ca. 0,17 årsværk tandklinikassistent.

Forslaget har en delårseffekt på 0,08 mio. kr. i 2024, idet hver enkelt borger skal vurderes individuelt, før intervallet evt. kan øges. Dette vil foregå efterhånden som den enkelte ses af omsorgstandplejens behandlere.

Et øget undersøgelsesinterval fra ca. 6 måneder til ca. 8 måneder vil betyde at færre brugerne bliver indkaldt som anbefalet i de nationale kliniske retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i tandplejen.

Det længere undersøgelsesinterval vil øge risikoen for, at nogle patienter går med ubehandlede huller og andre problemer relateret til mundhygiejne i længere tid end før. Det skal bemærkes, at udfordringer med tænder og mundhygiejne kan være særligt udfordrende for ældre personer, herunder for deres generelle sundhedstilstand.

Forslaget kan træde i kraft med virkning fra 1. juli 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslagets personalemæssige konsekvens vil være en reduktion af tandplejere med 0,16 årsværk og en reduktion af tandklinikassistenter med 0,17 årsværk.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU07: Kapacitetstilpasning af socialtandplejen til nuværende brugerniveau

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Børne- og Ungeområdet

Aktivitet: 103 Omsorgs, special- og socialtandpleje

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Kapacitetstilpasning i socialtandplejen	SER	-200	-200	-200	-200
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-200	-200	-200	-200
Samlet økonomisk påvirkning					
		-200	-200	-200	-200
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med dette forslag foretages en kapacitetstilpasning af socialtandplejen til faktisk brugerantal. Det vil betyde en effektivisering på 0,2 mio. kr. årligt.

Kommuner skal tilbyde vederlagsfri tandpleje til borgere med særlige sociale problemer i form af gadehjemløse og borgere, der kan benytte herberger, varmestuer, væresteder på grund af hjemløshed, herunder borgere, som ikke kan opholde sig i egen bolig, jf. §§ 104 og 110 i lov om social service, og som ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud, jf. sundhedslovens § 134 a, stk. 1. Rent tandmæssigt tilhører disse borgere en gruppe, som har et meget stort, komplekst og ubehandlet behov for tandpleje.

Erfaringerne indtil nu viser, at selv om der er arbejdet målrettet med at opspore brugere i målgruppen, er antallet af brugere i socialtandplejen lavere end forventet, da socialtandplejen trådte i kraft.

Det foreslås derfor, at reducere kapaciteten i socialtandplejen til faktisk antal brugere. Konkret reduceres budgettet til socialtandplejen med 0,2 mio. kr., svarende til en reduktion af socialtandplejens budget med 20 pct. Såfremt der i de kommende år opleves en stigning i antallet af brugere i socialtandplejen, vil der være behov for at øge budgettet igen.

Forslaget kan træde i kraft med virkning fra 1. januar 2024.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales, idet målgrupperne ikke kan inddrages yderligere.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vil have personalemæssige konsekvenser. Der vil blive reduceret 0,15 årsværk af tandlæge og 0,12 årsværk tandklinikassistent.

Table 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,27	-0,27	-0,27	-0,27

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU08: Nedlægge tilbud om pensionistrejser

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 1000 Forebyggelse

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer					
Scenarie 4: Reduktion af tre pensionistrejser og en pensionistrejse for demente (nettobevilling)	SER	-530	-530	-530	-530
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-530	-530	-530	-530
Samlet økonomisk påvirkning		-530	-530	-530	-530
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommunes pensionistrejser er et tilbud til ældre over 65 år, som ikke har mulighed for selv at arrangere en rejse uden hjælp fra andre f.eks. en pårørende. Der arrangeres tre pensionistrejser om året samt en rejse for borgere med demens og deres pårørende. På rejserne deltager fagpersoner og frivillige. Rejserne varer 4,5 dage og destinationerne er i år Svendborg, Fredericia, Middelfart og Ribe.

Målgruppen for ferierejserne er pensionister over 65 år, der bor i Frederiksberg Kommune, og som af helbredsmæssige eller sociale årsager ikke kan deltage i almindelige ferierejser.

I år er egenbetalingen 2.500 kr. for den billigste og 3.750 kr. for den dyreste rejse pr. borger. Frederiksberg Kommune yder tilskud på 1.000 kr. pr. borger pr. rejse. Tilskud pr. borger har været uændret de sidste 10 år.

Hver enkelt ansøger bliver vurderet med hensyn til borgerens behov for praktisk hjælp og støtte. De af kommunens medarbejdere, der udfører forebyggende hjemmebesøg, har desuden fokus på at opspore borgere med størst behov for at få gavn af at deltage på en rejse, både med de fysiske udfordringer borgeren måtte have, men i ligeså grad for at styrke borgerens mentale trivsel.

I 2021 deltog 69 borgere på pensionistrejserne og 7 par på rejsen for borgere med demens. I 2022 deltog 61 borgere på pensionistrejserne og 3 par på rejsen for borgere med demens. For 2023 har 67 borgere modtaget bevillingsbrev til de tre pensionistrejser og 6 par til rejsen for borgere med demens og deres pårørende.

Frederiksberg Kommune er ikke bekendt med andre kommuner, som har lignende tilbud.

Uddybelse af økonomien

Pensionistrejserne består af to typer af rejser, hvilket er generelle pensionistrejser og en pensionistrejse for borgere med demens samt deres pårørende. Nettoudgiften for pensionistrejser består primært af administrative udgifter, og derudover er der også nettoudgifter til tilskud samt diæter til fagpersoner og frivillige.

De administrative udgifter for pensionistrejserne består af planlægning af rejserne, udarbejdelse af pjecer, informationsmøder, spørgsmål fra borgere og vurdering af borgernes behov. En række af de administrative udgifter nedskales ikke i samme takt som ændringen i antallet af rejser, hvormed den marginale administrative besparelse ved reduktion af en af de fire rejser udgør mindre end 25 pct. Dermed opnås den primære administrative budgetforbedring ved nedlæggelse af alle pensionistrejser, da der i det tilfælde kan reduceres med ½ årsværk. F.eks. skal der stadig udarbejdes pjecer, selvom der er en eller to færre rejser, hvilket ikke giver en større nedskaling af opgaven. Det er først når alle rejser er nedlagt og der slet ikke skal udarbejdes en pjecer, at den totale nedskaling af opgaven sker.

Skaleringen af forslaget er nærmere uddybet af nedenstående afsnit.

Såfremt budgetforslaget vedtages, så vil det reducere nettoudgiften med 0,5 mio. kr årligt.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt at skalere budgetforslaget, da der kan reduceres med 1-4 pensionistrejser. En reduktion af en normal pensionistrejse medfører, at nettoudgifterne reduceres med 80 t.kr., hvoraf 30 t.kr. er administrative udgifter. Reduktion af demensrejsen medfører, at nettoudgifterne kan reduceres med 90 t.kr., hvoraf 40 t.kr. er administrative udgifter. Såfremt alle pensionistrejser nedlægges vil de administrative udgifter relateret til pensionistrejser helt bortfalde. Budgetforbedringen på 530 t.kr. består af administrative udgifter på 330 t.kr. og udgifter på 200 t.kr. der direkte kan henføres til pensionistrejserne.

Af tabel 2 fremgår fire scenarier for skalering af forslaget.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder (nettoudgifter)				
Scenarie 1: Reduktion af en pensionistrejse	-80	-80	-80	-80
Scenarie 2: Reduktion af to pensionistrejser	-160	-160	-160	-160
Scenarie 3: Reduktion af tre pensionistrejser	-240	-240	-240	-240
Scenarie 4: Reduktion af tre pensionistrejser og demenspensionistrejser samt administrative udgifter relateret til pensionistrejser	-530	-530	-530	-530

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Såfremt alle pensionistrejser nedlægges, så vil det medføre, at det administrative arbejde vil blive reduceret med ½ årsværk. Medarbejderen der foretager det administrative arbejde er ansat hos Forebyggelsen.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

SFU09: Sundhedstilbud på Mændenes hjem

Udvalg: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Område: Social-, Sundhed- og Arbejdsmarkedsområdet

Aktivitet: 1000 Forebyggelse

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Opsigelse af aftale med Københavns Kommunes vedr. Mændenes Hjem	SER	-550	-550	-550	-550
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-550	-550	-550	-550
Samlet økonomisk påvirkning		-550	-550	-550	-550
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget er, at Frederiksberg Kommune opsiger aftalen med Københavns Kommune angående sundhedstilbuddene på Mændenes Hjem. Frederiksberg Kommune har siden 2001 samarbejdet med Københavns Kommune om medfinansiering af sundhedstilbuddene på Mændenes Hjem på Istedgade i København, herunder udlevering af gratis sprøjter, kanyler og kondomer til stofmisbrugere.

Sundhedstilbuddene benyttes både af udsatte borgere i Frederiksberg Kommune og af borgere fra mange andre kommuner. Frederiksberg Kommune har et lignende tilbud i Natvarmestuen på Lærkehøj, hvor der udleveres sterilt injektionsudstyr til alle, der henvender sig. Det vurderes, at det både er borgere fra Frederiksberg og Københavns Kommune, der benytter sig af tilbuddet. Lærkehøj leverer også injektionsudstyr til Lioba og Frederiksberg Kommunes Rusmiddelcenter, der udleverer til borgere med misbrug.

Borgere, som benytter sundhedstilbuddene på Mændenes Hjem, bliver ikke registreret. Det er derfor ikke muligt at sige, i hvilket omfang udsatte borgere fra Frederiksberg Kommune anvender tilbuddet. Borgere fra Frederiksberg vil derfor fortsat have mulighed for at anvende tilbuddet.

Det er muligt for Frederiksberg Kommune at opsige aftalen med København Kommune med tre måneders varsel jævnfør kontrakten. Hvis forslaget tiltrædes skal kontrakten opsiges i 2023.

Den økonomiske effekt af budgetforslaget medfører en besparelse på 550 t.kr. hvert år.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser i Frederiksberg Kommune.

MAGISTRATEN

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Magistraten		-9.812	-16.992	-18.772	-18.972	600	390	0	0
MAG01	Ensretning af regler for udeservering på parkeringsarealer og pladser	-212	-212	-212	-212				
MAG02	Koncessionsafgift byudstyr	-1.140	-2.280	-2.280	-2.280				
MAG03	Tilpasning af budgettet til KB samt råd og nævn	-166	-166	-166	-166				
MAG04	Besparelse på ekstern juridisk bistand	-400	-400	-400	-400				
MAG05	Optimering af arbejdstidsanvendelse	-400	-400	-400	-400				
MAG06	Forenkling af budgetprocessen	-500	-500	-500	-500				
MAG07	Optimering af henvendelseskanaler, straksafklaring	-210	-420	-420	-420				
MAG07	Optimering af henvendelseskanaler, centralisering	-375	-750	-750	-750				
MAG08	Fortætning af administrative kvadratmeter	850	-110	-500	-500	600	390		
MAG09	Etablering af fælles driftsmodel på de administrative kvadratmeter	-175	-375	-375	-375				
MAG10	Styrkelse af indkøbsorganisering- og processer	-1.550	-3.500	-3.500	-3.500				
MAG11	Automatisering af manuelle arbejdsopgaver med softwareroboter og selvbetjeningsløsninger	300	-455	-455	-455				
MAG12	Effektivisering af opgaveløsning i Borgerservice	0	-400	-600	-800				
MAG13	Reducere fysiske åbningstider i borgerservice	-180	-180	-180	-180				
MAG13	Reducere telefoniske åbningstider i borgerservice	-290	-290	-290	-290				
MAG14	Klarere rammer og styrket prioritering af politisk betjening	-1.157	-1.157	-1.157	-1.157				
MAG15	Opsigelse af kutymefridage, juleaften	-1.218	-1.218	-1.218	-1.218				
MAG15	Opsigelse af kutymefridage, nytårsaften	-609	-609	-609	-609				
MAG16	Fastholdelse af rammebesparelse på 1,5 pct.	-2.380	-3.570	-4.760	-4.760				

MAG01: Ensretning af regler for udeservering og permanentliggørelse af midlertidig ordning for udeservering

Udvalg: Magistraten

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Udeservering

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Udeservering på p-pladser og pladser	SER	-332	-332	-332	-332
Administration af ordningen	SER	120	120	120	120
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-212	-212	-212	-212
Samlet økonomisk påvirkning		-212	-212	-212	-212
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)		0			

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med Budget 2023 blev det besluttet, at der ikke skal opkræves betaling for udeservering på Frederiksberg. Der er imidlertid nogle særlige forhold ift. udeservering, som giver anledning til at undersøge, om der skal indføres betaling for udeservering på parkeringspladser ud fra et rimelighedsprincip og på kommunale pladser ud fra et ligebehandlingsprincip.

Derudover besluttede Magistraten tilbage i april 2020 at give midlertidig mulighed for udvidede udeserverings-tilladelser som en håndsrækning til byens restauratører under coronarestriktionerne, herunder også udeservering på parkeringspladser. Miljø- og Trafikudvalget vedtog efterfølgende på møde den 27. marts, at der ekstraordinært skulle gives mulighed for udvidet udeservering fra 1. maj til 30. september 2023. Med forslaget foreslås en permanentliggørelse af denne ordning fra 2024 mod betaling af takst svarende til kommunens omkostninger.

Udeservering på parkeringspladser

Øget udeservering på p-pladser giver de restauranter og caféer, der har mulighed herfor, en øget fortjeneste. Denne praksis medfører samtidig, at der er færre p-pladser til rådighed for byens borgere og besøgende, og at kommunen mister parkeringsindtægter.

Der er i dag givet tilladelse til benyttelse af 4 parkeringspladser til udeservering hele året. Hertil kommer, at der er givet tilladelse til brug af yderligere 5 parkeringspladser til udeservering som en del af ordningen med midlertidig udvidet udeservering.

Med budgetforbedringsforslaget opkræves fremover betaling for brug af parkeringsarealer til udeservering. Denne del af budgetforbedringsforslaget forventes ved en takst på 1502 kr. pr. parkeringsplads pr. måned at

kunne give en indtægt svarende til 0,1 mio. kr. pr. år. Udgifterne svarer til de administrative omkostninger forbundet med ordningen. Der er i forslaget ikke taget højde for, at nogle restauratører vil fravælge udeservering på p-pladser og pladser, såfremt der indføres betaling.

Udeservering på pladser

I dag er det alene Café Den Blå Hund, der betaler for brug af pladser til udeservering. Dette skyldes, at pladsen ved Axel Møllers Have er meget attraktiv. Der betales 65.000 kr. om året for brug af pladsen. Der er imidlertid andre pladser på Frederiksberg, der også benyttes til udeservering. Blandt andet er der givet tilladelse til udeservering på Tommy Seebachs Plads og Kejserinde Dagmars Plads.

Ud fra et ligebehandlingsprincip bør der også opkræves for disse og øvrige pladser, hvor der er givet tilladelse til udeservering – i alt 756 m². Med en betaling på 33 kr. pr m² pr. måned vil dette svare til en indtægt på yderligere 0,2 mio. kr. pr. år. Der er i forslaget ikke taget højde for, at nogle restauratører vil fravælge udeservering på p-pladser og pladser, såfremt der indføres betaling.

Det er tidligere besluttet, at kommunale pladser på Frederiksberg udlægges som vejareal. Takstberegningen i dette forslag er derfor foretaget med udgangspunkt i, at de arealer, hvorpå der er udeservering, betragtes som vejareal.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan nedskaleres ved, at der kun vælges en betalingsmodel for udeservering på parkeringspladser.

Alternativt kan forslaget nedskaleres ved, at der kun vælges en betalingsmodel for udeservering på kommunale pladser.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Parkeringspladser	-99	-99	-99	-99
Pladser	-232	-232	-232	-232

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Hvis ordningen både skal dække parkeringspladser og pladser, skal der afsættes ressourcer til opkrævning og et øget tilsyn. Dette forventes, at kunne håndteres af en stilling svarende til en studentermedhjælper. Udgiften hertil er indarbejdet i taksten.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	+0,25	+0,25	+0,25	+0,25

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG02: Koncessionsafgift reklamebærende byudstyr, herunder besparelse på driftsudgifter til toilet ved Forum

Udvalg: Magistraten

Område: By-, Kultur- og Miljøområdet

Aktivitet: Indtægt

Type: Andet

Tema: Udbud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Koncessionsafgift reklamebærende byudstyr	SER	-1.005	-2.010	-2.010	-2.010
Sparede driftsudgifter til toilet ved Forum	SER	-135	-270	-270	-270
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.140	-2.280	-2.280	-2.280
Samlet økonomisk påvirkning		-1.140	-2.280	-2.280	-2.280
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Kommunen forventer i 2024 at indgå en ny kontrakt om reklamebærende byudstyr. Opgaven har været i udbud i 2023. I udbuddet indgik en såkaldt koncessionsafgift fra leverandøren, som er en årlig afgift til kommunen, der afspejler, at værdien af den tildelte reklameret overstiger leverandørens omkostninger ved produktion og drift af byudstyret. Koncessionsbetalingen udgør 2 mio. kr. om året de næste 15 år. Hertil kommer en ekstraintægt på 10.000 kr. årligt vedr. innovative reklamer. Koncessionsafgiften for 2024 fastsættes i forhold til kontraktstart pr. 1. juli. Der kan derfor kun forventes halvårseffekt i 2024.

I udbuddet indgik også drift og vedligehold af toilettet ved Forum i koncessionsaftalen, hvorfor denne udgift – som hidtil har været afholdt af kommunen – bortfalder, når kontrakten indgås medio 2024. I 2024 vil der således kun være halvårseffekt. De sparede driftsudgifter til toilettet v. Forum udgør ca. 270.000 kr. årligt fra 2025, og ligger under Miljø- og Trafikudvalget.

Magistraten blev den 1. maj 2023 forelagt indstilling til vinder af udbuddet og tiltrådte i den forbindelse, at de bevillingsmæssige konsekvenser af koncessionsaftalen indarbejdes i budget 2024 som en del af budgetforbedringskataloget.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser

MAG03: Tilpasning af budgetter for KB, råd og nævn

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: Nævn og Råd

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Reduktion af KB's eget budget	SER	-150	-150	-150	-150
Reduktion af budgetter for råd og nævn	SER	-16	-16	-16	-16
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-166	-166	-166	-166
Samlet økonomisk påvirkning		-166	-166	-166	-166
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Reduktion af Kommunalbestyrelsens budget

Kommunalbestyrelsens budget eksklusive vederlag udgør knap 1,5 mio. kr. og dækker kontorhold, abonnemeter, studieture, kurser, telefoni mv. Det foreslås at reducere budgettet med 0,15 mio. kr. Det er forvaltningens vurdering, at budgetreduktionerne ikke vil berøre planlagte og/eller forventede aktiviteter for Kommunalbestyrelsen.

Forslaget forudsætter, at Kommunalbestyrelsen fortsat følger de retningslinjer for forbrug som forvaltningen har fremlagt for Magistraten på deres møde den 6. februar 2023 – og generelt fortsat udviser mådeholdenhed.

Primo 2025 vil forvaltningen desuden vurdere, om der er behov for at justere i retningslinjerne for Kommunalbestyrelsens forbrug for valgperioden 2026-2029. Dette med henblik på at sikre budgetoverholdelse.

Reduktion af budgetter for råd og nævn

Budgetterne til Hegnssyn, Bevillingsnævn, Beboerklagenævnet, Ældre-, Integrations- og Handicaprådet udgør knap 1. mio. kr., og der foreslås en mindre tilpasning af budgetterne.

Det er forvaltningens vurdering, at budgetreduktionerne ikke vil berøre planlagte og/eller forventede aktiviteter for råd og nævn.

Skaleringsmuligheder

Ikke relevant.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Ingen personalemæssige konsekvenser.

MAG04: Besparelse på ekstern juridisk bistand

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: Udgifter ved retssager

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Besparelse på ekstern juridisk bistand	SER	400	400	400	400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		400	400	400	400
Samlet økonomisk påvirkning		400	400	400	400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommunen har i perioden 2020-2022 anvendt ca. 4,8 mio. kr. på advokatudgifter i forbindelse med rets- og voldgiftssager, heraf er der anvendt ca. 0,5 mio. kr. på huslejesager (som er stigende i antal).

Derudover har kommunen udgifter i forbindelse med, at der fra eksterne advokater indhentes vurderinger af juridiske spørgsmål i enkeltsager.

Forvaltningen vurderer, at der er et vist potentiale ved, at kommunen i nogle sager møder i retten uden bistand fra advokat og dermed sparer advokatudgifterne i disse sager ("selvmøde"). Der er tale om mindre sager, hvor forvaltningen i forvejen har et indgående kendskab til sagen og de juridiske spørgsmål, som sagen rejser.

Der kan især være tale om sager, hvor huslejenævnet er stævnet i sager om huslejeforhøjelser, og sager, hvor kommunen ikke er sagsøger eller sagsøgt, men inddraget som følge af kommunens rolle som myndighed i spørgsmål, som retssagen angår.

Implementering vil forudsætte oplæring i retssagsførelse, herunder procesregler og kravene til digital sagsbehandling ved domstolene. Der er eksterne kurser, der retter sig mod dette.

Retssagsførelse er i dag en specialiseret disciplin, og selvmøde i andre (mere komplicerede) sager end de nævnte vil forudsætte, at der anvendes uforholdsmæssigt meget tid på forberedelse.

Den nævnte besparelse på 0,4 mio. kr. vil forudsætte, at forvaltningen er selvmøder i 3-4 sager om året.

Herudover vil der kunne opnås besparelser, hvis kommunen i færre tilfælde indhenter eksterne juridiske advokatvurderinger i andre sager end retssager. Det vil f.eks. kunne være aktuelt i sager, hvor forvaltningen

ikke reelt er i tvivl om det spørgsmål, som advokaten anmodes om at vurdere, men hvor der indhentes en ekstern juridisk vurdering for en sikkerheds skyld.

Udgifter til en ekstern juridisk vurdering af et spørgsmål i en sag løber ofte op i 70.-100.000 kr.

Skaleringsmuligheder

Potentialet afhænger af omfanget af retssager og andre juridiske tvister, som kommunen bliver involveret i. Samtidig skal der være mulighed for at afsætte juridiske ressourcer til at behandle disse sager selv henset til de opgaver, som juristerne i øvrigt skal løse.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Ingen personalemæssige konsekvenser.

MAG05: Optimering af arbejdstidsanvendelse

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: 012 Administration

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Optimering af arbejdstidsanvendelse	SER		-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)			-400	-400	-400
Samlet økonomisk påvirkning			-400	-400	-400
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om, at optimere praksis og udmøntning af arbejdstidsanvendelse for AC'ere med rådighedstillæg (op til 35 timer i kvartalet), der pt. er omfattet af fleksaftalen. Forslaget bygger på en hypotese om, at opgørelse af arbejdstiden kan ske mere effektivt og overenskomstnært.

Fleksaftalen betyder, at der afspadsreses 1:1 for alle timer ud over ansættelsesbrøken. Ved pålæg af merarbejde vil betalingen være 1:1,5, men der vil typisk skulle være en betydelig merbelastning på mere end 6 uger, inden der indgås merarbejdsaftale herom.

Akademikere i generalist stillinger på basislønnrinnene 1-8, som påtager sig rådighedsforpligtelse på op til 35 timer pr. kvartal, oppebærer jf. overenskomsten, et rådighedstillæg på mellem 36.523 kr. og 68.743 kr. årligt, afhængig af anciennitet.

Der er således, jf. overenskomsten, afregnet for rådighedsforpligtelsen på op til 35 timer pr. kvartal. For at imødegå en dobbeltafregning, både via rådighedstillægget og fleksaftalen, foreslås det, at der hvert kvartal fratrækkes op til 35 timer fra en evt. flekssaldo. En eventuel restsaldo vil være det som den pågældende medarbejder har arbejdet ud over rådighedsforpligtelsen.

Der er på nuværende tidspunkt akademikere svarende til 111,3 fuldtidsstillinger der oppebærer rådighedstillæg. Det antages, at akademikere med rådighedstillæg som gennemsnit kan fratrækkes 3 timer i kvartalet svarende til en årlig budgetforbedring på 0,4 mio. kr.

Det skal nævnes, at det generelle billede af praktisering af rådighedsforpligtelsen i kommunerne er, at der ikke modregnes. Omvendt er der dog også mange kommuner, der ikke har fleksaftale og derfor ikke opgør tiden meget præcist.

Forudsætninger:

Der skal ske opsigelse af fleksaftalen i den form den har i dag. Herefter skal der indledes forhandlinger med de faglige organisationer om indgåelse af ny flekstidsaftale.

Der må forventes et længere forhandlingsforløb, idet nugældende fleksaftale har været gældende i Frederiksberg Kommune siden 2007, hvorfor det vil kunne opleves som en væsentlig forringelse af hidtidige arbejdsvilkår, og derfor et urimeligt ophør af mange års praksis, og der kan være elementer af rekrutteringsgrundlag, der vil forsvinde.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Den personalemæssige konsekvens udgør 0,8 stilling i det administrative personale.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)		-0,8	-0,8	-0,8

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG06: Forenkling af budgetprocessen

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: 012 Administration

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styingsområde	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Forsimpling af budgetprocessen	SER	- 500	- 500	- 500	- 500
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-500	-500	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning		-500	-500	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at forenkle de interne arbejdsgange i forbindelse med den årlige budgetproces, særligt processen for udarbejdelse af budgetforbedringer. Ved en forenkling estimeres det, at der vil kunne spares 0,5 mio. kr. årligt i administrationen på tværs af områder.

Det er i administrationsanalysen observeret, at den nuværende proces for budgetforbedringer er præget af ustrukturerede arbejdsgange og koordineringsvanskeligheder. Det betyder, at ressourcerne ikke altid udnyttes bedst muligt. Bl.a. har flere en oplevelse af, at de samme produkter revideres uhensigtsmæssigt mange gange, og at processen er omskiftelig og svær af gennemskue.

Gennem en mere struktureret og forudsigelig udarbejdelse af budgetmaterialet vurderes det, at der vil kunne opnås en effektivisering i administrationen. Konkret er der observeret et potentiale i at øge processtyringen og strømline arbejdsgangene med henblik på at skabe ensartede processer i organisationen. Forslaget vil bl.a. rumme følgende initiativer:

- Udpegning af én procesejer på tværs af områder med et klart mandat inden for alle dele af budgetprocessen. Formålet er at opnå en ensartet proces med mere optimerede arbejdsgange og færre tilbageløb.
- Udarbejdelse af en klar procesplan og optimering af skabeloner, der gælder for alle områder, og som rammesætter timing af inddragelse af politikere, decentrale institutioner og MED.

Implementeringen af forslaget vurderes at kunne ske inden for de eksisterende rammer.

Skaleringsmuligheder

Forslaget vil kunne skales yderligere ved at se på budgetprocessens inddragelsesmodel.

Administrationsanalysen viser, at den nuværende inddragelsesmodel driver en stigende mængde administrative ressourcer og sætter nogle klare begrænsninger for, hvor effektivt de interne processer kan tilrettelægges. Bl.a. betyder den nye praksis med tidlig inddragelse af MED, fagudvalg og decentrale institutioner, at der både skal udarbejdes et idekatalog og et budgetkatalog og gennemføres en række yderligere møder, både politisk, administrativt og i forhold til MED-systemet. Endelig medfører den nye praksis flere direktions- og udvalgssager. Det er i analysen observeret, at flere medarbejdere og decentrale ledere sætter pris på den større åbenhed i processen, men at der er et dilemma ift. hvor meget utryghed, det medfører hos medarbejderne, der er omfattet af besparelser, når budgetforslagene udarbejdes så tidligt på året. Analysen peger desuden på, at flere medarbejdere og ledere har oplevelsen af, at værdien af inddragelsen i sin nuværende form er begrænset, og at det har ført til en stigende efterspørgsel på produkter, orienteringer og inddragende aktiviteter, der koster ressourcer.

Der er ikke for nuværende regnet på en ændring af inddragelsesmodellen, da det vil kræve optegning af en konkret ny model for inddragelse. Forvaltningen vil kunne udarbejde et forslag til en ny model og en skalering såfremt det ønskes.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
En ny model for inddragelse	-	-	-	-

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Det vurderes, at en ny budgetproces kan føre til en reduktion på 1 administrativt årsværk afhængigt af skalering. Besparelsen udmøntes på tværs af områderne og vil omfatte de medarbejdere og ledere, der er direkte involveret i budgetarbejdet.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	- 1	-1	-1	-1

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer *Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG07: Optimering af henvendelseskanaler

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: 012 Administration

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
<i>Tiltag 1: Øge straksafklaring af telefoniske henvendelser i Hovedkontaktcentret</i>	SER	- 210	- 420	- 420	- 420
<i>Tiltag 2: Centralisere henvendelser til Hovedkontaktcentret og øget straksafklaring</i>	SER	- 375	- 750	- 750	- 750
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		- 585	- 1.170	- 1.170	- 1.170
Samlet økonomisk påvirkning		- 585	- 1.170	- 1.170	- 1.170
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at sikre en mere effektiv håndtering af telefoniske henvendelser fra borgere, virksomheder mv. og består af to tiltag:

Tiltag 1: Øge straksafklaring af telefoniske henvendelser i Hovedkontaktcentret

Administrationsanalysen peger på, at det er muligt at øge niveauet af straksafklaring i Hovedkontaktcentret. En straksafklaring er en henvendelse, der besvares ved første kontakt fremfor at blive viderestillet til anden medarbejder. Hovedkontaktcentret straksafklarer eksempelvis henvendelser vedr. affald, der ikke er blevet afhentet. Hvis en henvendelse straksafklares, frem for at blive viderestillet til medarbejdere i resten af organisationen, spares der ressourcer, da færre medarbejdere forstyrres.

Hovedkontaktcentret modtog i perioden fra 1. juni 2022 til 30. maj 2023 ca. 70.000 eksterne opkald, hvoraf de viderestillede ca. 57 pct. til medarbejdere i organisationen. Det estimeres, at ca. en tredjedel af de opkald, der aktuelt viderestilles, udgøres af såkaldte informationshenvendelser. Informationshenvendelser er typisk lette henvendelser, som kan straksafklares af medarbejdere i Hovedkontaktcentret, såfremt der indgås aftaler med relevante fagområder herom og de rette informationer stilles til rådighed. Hovedkontaktcentret har aktuelt indgået aftale om straksafklaring med fire områder. Ved at øge antallet af aftaler, kan niveauet af straksafklaringer i Hovedkontaktcentret øges.

Baseret på data fra administrationsanalysen vurderes det, at der kan realiseres en besparelse på ca. 0,8 ÅV svarende til 0,42 mio.kr. ved at indføre straksafklaring for 10 pct. af de opkald, som Hovedkontaktcentret i dag

viderestiller. Besparelsen følger af 1) reduceret omstillingstid (reduktion i dobbelte afklaringer af borgeres henvendelse) og 2) tabt koncentrationstid for den medarbejder, henvendelsen alternativt var omstillet til.

Desuden vil øget brug af straksafklaring øge serviceniveauet for borgere, der ringer med henvendelser til Hovedkontaktcentret, da de modtager svar ved første kontakt og ikke viderestilles.

I forbindelse med eventuel implementering af tiltaget, skal det besluttes, hvilke konkrete henvendelsestyper Hovedkontaktcentret fremadrettet skal straksafklare frem for at viderestille. Analysen peger på en bruttoliste af egnede områder, der vil skulle kvalificeres yderligere ved implementering.

Tiltag 2: Centralisere henvendelser til Hovedkontaktcentret

Administrationsanalysen viser, at der i tillæg til øget straksafklaring for henvendelser, der indkommer til Hovedkontaktcentret, kan opnås en yderligere besparelse ved at centralisere telefoniske henvendelser fra diverse fagområder til håndtering i Hovedkontaktcentret. Dette vil reducere antallet af forstyrrelser og deraf mængden af tabt koncentrationstid i fagkontorerne, ligesom at medarbejdere i Hovedkontaktcentret forventes at afvikle simple henvendelser mere effektivt.

Frederiksberg Kommune modtog i perioden fra 1. juni 2022 til 30. maj 2023 ca. 85.000 telefoniske henvendelser på hovednumre knyttet til diverse fagområderne (i alt 25 stk.). Administrationsanalysen viser, at der kan realiseres en besparelse på ca. 1,5 ÅV svarende til 0,75 mio.kr., såfremt 10 pct. af disse opkald, i stedet indkommer til Hovedkontaktcentret og straksafklares dér. Tiltaget ser bort fra de fem største kontaktcentre (fx Jobcenter og Hjemmeplejen), da der ikke forventes at være et besparelspotentiale forbundet med at forflytte henvendelser herfra til Hovedkontaktcentret grundet en høj opkaldsvolumen og specialiserede receptioner.

I forbindelse med eventuel implementering af tiltaget, skal det besluttes, hvilke konkrete henvendelsestyper, der skal centraliseres til Hovedkontaktcentret.

Det bemærkes, at de to tiltag ikke har indbyrdes overlap. Dog har tiltagene overlap til forslaget "MAG13" og "MAG18". Såfremt disse forslag vedtages, kan effekten af dette forslag (MAG07) reduceres med op til 20 pct.

Begge forslag skal ses i lyset af, at Administrationsanalysen generelt fremhæver et potentiale i at arbejde med en samlet strategi for henvendelseskanaler. Frederiksberg Kommune har i dag ikke en samlet og tydelig strategi for, hvordan henvendelser fra borgere, virksomheder mv. indkommer og håndteres på tværs af organisationen. Således er Frederiksberg Kommunes servicestrategi udarbejdet i 2017 og opstiller ikke konkret retning eller mål for, hvordan borgeren mest optimalt bør anvende kommunens henvendelseskanaler.

Analysen peger på, at det er muligt at optimere håndteringen af henvendelser på tværs af kanaler (skriftlig kontakt, fysisk fremmøde, telefonisk kontakt og selvbetjening), dog uden at et konkret potentiale er estimeret. Forslagene til optimering af telefonhenvendelser kan dog med fordel sættes i gang i sammenhæng med udarbejdelsen af en egentlig strategi for henvendelseskanaler.

Skaleringsmuligheder

Begge tiltag i forslaget kan skaleres.

Tiltag 1: Øge straksafklaring af telefoniske henvendelser i Hovedkontaktcentret

Såfremt ikke kun 10 pct., men 20 pct. af de telefoniske henvendelser, som Hovedkontaktcentret i dag omstiller, i stedet straksafklares i Hovedkontaktcentret forventes en besparelse på ca. 1,7 ÅV svarende til 0,85 mio.kr.

Tiltag 2: Centralisere henvendelser til Hovedkontaktcentret

Såfremt ikke kun 10 pct., men 20 pct. af de opkald, der indkommer på udvalgte hovednumre knyttet til diverse fagområder, i stedet indkommer til Hovedkontaktcentret og straksafklares dér, forventes en besparelse på ca. 3 ÅV svarende til 1,5 mio.kr.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Tiltag 1: Yderligere straksafklaring (20 pct.)	- 425	- 850	- 850	- 850
Tiltag 2: Yderligere centralisering (20 pct.)	- 750	- 1500	- 1500	- 1500

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Begge tiltag har personalemæssige konsekvenser.

Tiltag 1: Øge straksafklaring af telefoniske henvendelser i Hovedkontaktcentret

Den personalemæssige konsekvens af tiltaget er en personalemæssig reduktion på 0,85 - 1,7 ÅV afhængigt af hvordan tiltaget skaleres.

Tiltag 2: Centralisere henvendelser til Hovedkontaktcentret

Den personalemæssige konsekvens af tiltaget er en personalemæssig reduktion på 0,75 - 1,5 ÅV afhængigt af hvordan tiltaget skaleres.

Forslagets personalemæssige konsekvenser er i tabel 3 angivet med den forudsætning af begge tiltag vedtages ved laveste skalering.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto) – Tiltag 1	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

Foruden en reduktion i antallet af årsværk på tværs af de områder, hvor hhv. antallet af omstillinger reduceres (tiltag 1) og antallet af opkald centraliseres (tiltag 2), skal der forflyttes en række personalemæssige ressourcer fra de berørte områder til Hovedkontaktcentret. Dette for at imødegå, at antallet af opkald, der ekspederes i Hovedkontaktcentret, vil øges som følge af de to tiltag.

Tiltag 1: Det estimeres, at HKC skal opnormeres med 0,2 ÅV.

Tiltag 2: Det estimeres, at HKC skal opnormeres med 0,4 ÅV.

De overfor anførte estimater er angivet med den forudsætning, af begge tiltag vedtages ved laveste skalering.

MAG08: Fortætning af administrative kvadratmeter

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: Indkøb

Type: Effektivisering

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Opsigelse af lejemål på Lindevangs Alle 6 (Center for Integration)	SER	0	- 500	- 500	- 500
Implementeringsomkostninger					
Investering, administrationen (oplæg til rokadeplan og koordinering af flytning)	SER	250	.	.	.
Investering, drift i øvrigt (flytning, genetablering af lejemål og evt. renovering af rådhuset)	SER	600	390	.	.
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		850	-110	-500	-500
Samlet økonomisk påvirkning		850	-110	-500	-500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at udnytte de administrative kvadratmeter effektivt og opsiges overflødige lejemål.

Frederiksberg Kommune anvender i dag 12 forskellige bygninger/lokationer (cirka 46.500 kvadratmeter) til opgaveløsning af primært sagsbehandlings- eller administrativ karakter, som forudsætter kontorpladser, samtalelokaler, møderum og lignende. Af de 46.500 kvadratmeter ejes godt 38.500, mens de resterende cirka 8.000 kvadratmeter lejes. En oversigt over de 12 lokationer med antal kvadratmeter og ejerforhold fremgår af tabellen nedenfor.

Lokationer	Størrelse (bruttokvadratmeter)	Ejerforhold
Center for Integration (Lindevangs Alle 6)	297	Leje
Hjemmeplejen (Hospitalsgrunden)	858	Leje
Hjemmeplejen (Finsensvej 80)	642	Leje
Alkoholrådgivningen (Peter Bangs Vej 26, 3. sal)	858	Leje
Rådgivningscenter – stoffer (Peter Bangs Vej 32)	477	Leje
PPR (Falkoner Allé 7, 2. sal)	1.560	Leje

Sundhedsplejen (Peter Bangs Vej 24, 5. og 6. sal)	999	Leje
Akademikercenteret (Peter Bangs Vej 24, 4. sal)	719	Leje
Virksomhedsservice (Peter Bangs Vej 26., 1. sal)	795	Leje
Tandplejens adm. og Ejendomskontoret (Storm Petersens Vej 4)	220	Eje
Hjemmepleje og sygedagpenge (Howitzvej 5)	3.100	Eje
Rådhuset (Smallegade 1)	35.388	Eje

Det er undersøgt, om det er muligt at rykke flere medarbejdere ind på rådhuset mhp. at opsiges ét eller flere lejemål. En fysisk gennemgang af rådhuset viser, at:

- Rådhuset i dag rummer cirka 950 arbejdsstationer, hvoraf omkring 40 vurderes vakante på tidspunktet for optællingen.
- Enkelte lokaler står tomme og der er en vis variation i, hvor "tæt" afdelinger sidder samt i tilgængeligheden af mødefaciliteter afhængigt af de fysiske rammer.
- Nogle medarbejdere sidder i storrumskontorer, mens medarbejdere andre steder sidder i cellekontorer. Cellekontorer er sværere at udnytte pladsmæssigt end storum.
- I dag er der på rådhuset i udgangspunktet én arbejdsstation pr. medarbejder på tværs af afdelinger og funktioner.
- Medarbejderne har behov for adgang til samtalerum og mødelokaler alt efter jobfunktion, men behovene er forskellige afhængigt af jobfunktioner
- Frederiksberg Kommunalforening (FKF) anvender omkring 60 kvadratmeter, som de i dag ikke afregnes for.

Det vurderes på baggrund af gennemgangen af rådhuset, at rådhuset i dag ikke vil kunne rumme betydeligt flere medarbejdere, med mindre der ændres på skrivebords-ratioen (mindre end ét skrivebord pr. medarbejder). Ændring i skrivebordsratioen vil betyde, at hver medarbejder ikke længere har sit eget skrivebord. Analyser fra andre organisationer viser, at en medarbejder erfaringsmæssigt bruger deres arbejdsstation et sted mellem 40-60% af arbejdstiden (hjemmearbejde, møder, sygdom, mv.), og udvalgte organisationer i den offentlige sektor (f.eks. Københavns Kommune og Bygningsstyrelsen)¹ har valgt at nedjustere antallet af skriveborde pr. medarbejdere til mellem 0,7-0,85.

En skrivebordsratio på 0,7-0,85 vurderes dog at forudsætte en aktivitetsbaseret indretning i storum, som ikke er muligt at etablere i rådhusets eksisterende fysiske rammer. I nærværende budgetforslag regnes der derfor med en skrivebordsratio på 0,9 skriveborde pr. medarbejdere for de medarbejdere på rådhuset, som ikke har direkte borgerkontakt i egne lokaler. Det er forsigtigt skønnet at gælde 650 ud af 900 arbejdsstationer (ekskl. Socialtilsynet), hvilket estimeres at frigive 65 pladser.

Med en frigivelse af 65 pladser vil man i udgangspunktet kunne opsiges lejemål, der samlet rummer dette antal medarbejder. Det er dog ikke entydigt, at det i praksis faktisk er muligt at frigive tilstrækkelig sammenhængende plads på rådhuset i en intern rokade, og at ventilationen samt fællesarealerne (toiletter, kantine, mødelokaler) på rådhuset kan understøtte absorberingen af 65 ekstra medarbejdere. Forslaget rummer derfor udelukkende opsigelse af ét lejemål af 30 personer, som på nuværende tidspunkt som minimum vurderes praksis muligt at finde plads til på rådhuset under forudsætning af en skrivebordsratio på 0,9 for funktioner uden borgerkontakt. Da der alene flyttes 30 personer er det heller ikke givet, at det er nødvendigt at ændre skrivebordsrationen generelt, men der vil blive set på, om dette alene er nødvendigt i enkelte afdelinger eller om fortætningen eventuelt vil kunne løses alene ved placering af flere skriveborde i de nuværende arealer.

Ud fra en screening af alle ni lejemål (økonomiske hensyn, antal medarbejdere, behov ift. indretning, nærhed til samarbejdspartnere, mv.) foreslås det konkret at opsiges Lindevangs Alle 6 (Center for Integration). Lejemålet rummer i dag 30 medarbejdere, hvor der er faglige synergier i at flytte dem på rådhuset givet tæt samarbejde med bl.a. Borgerservice og Familieafdelingen, som allerede er placeret på rådhuset. Centret afholder i forvejen borgermøder på rådhuset, da lokationen på Lindevangs Alle ikke giver mulighed for dette. Besparelsen ved at opsiges dette lejemål er cirka 0,5 mio. dkk (husleje på 0,4 mio. dkk og estimeret driftsudgifter til facility management på cirka 0,1 mio. dkk.). Opsigelsesperioden på lejemålet er 12 måneder.

¹ Rapporten "Aktivitetsbaseret indretning" fra Bygningsstyrelsen samt rapporten "Hvordan indretter vi aktivitetsbaseret arbejdsplads i Københavns Kommune" fra Københavns Kommune.

Følgende opmærksomhedspunkter er værd at fremhæve ift. forslaget:

- Ændring i skrivebordsnorm vil være en kulturændring på rådhuset, hvor alle medarbejdere i dag har eget skrivebord.
- Lokalerne på rådhuset er af væsentligt forskellig stand og indretning, hvorfor en intern rokade kan være proceskrævende, både fordi lokalernes indretning skal passe til opgaveløsningen og fordi nogle medarbejdere vil opleve en forringet lokalestand (og andre bedre stand).
- Det er svært at estimere omkostningen ved forslaget, som dels rummer "reetablering" af lejemålet (sikre det er i den stand, som man overtog det i), interne lønomkostninger til udarbejdelse af beslutningsgrundlag til rokaden, flytning (både fra lejemål til rådhus og internt på rådhuset), evt. renovering på rådhuset og ensartning af arbejdspladser. Det er antaget, at der skal bruges omkring 2.000 dkk pr. kvadratmeter til istandsættelse af lejemål inden fraflytning (0,6 mio. dkk)², 0,5 årsværk til at lave rokadeplanen og koordinere flytningen, at der skal renoveres/flyttes til rådhuset for godt 0,25 mio. dkk, og at der skal købes 100 nye dockingstationer for at muliggøre tilstrækkelig deling af arbejdspladser (0,14 mio. dkk). Samlet er det altså antaget, at medarbejderne kan flytte ind mere eller mindre i eksisterende rammer på rådhuset.

Derudover bemærkes det, at såfremt man går videre med nærværende forslag og nedjusterer skrivebordsratioen, bør man overveje i samme ombæring at etablere en fælles driftsmodel på de administrative kvadratmeter. Det vil over tid gøre det nemmere at udvikle og ensarte rammerne på rådhuset, således de i højere grad også vil kunne understøtte en aktivitetsbaseret indretning og en lavere skrivebordsratio, der muliggør en øget fortætning og derved opsigelse af flere lejemål over tid med økonomiske gevinster til følge (se evt. *budgetforslag om fælles driftsmodel på administrative kvadratmeter*)

Skaleringsmuligheder

Der pågår undersøgelse af eventuelle skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Ingen antalmæssige personalekonsekvenser, men 30 medarbejdere vil flytte arbejdsplads til rådhuset, og nogle medarbejdere uden borgerrettede funktioner på rådhuset vil kunne opleve en kulturændring, hvor hver medarbejder ikke længere har sit eget skrivebord.

---

² Vi har aktuelt fået et fraflytningskrav på en daginstitution svarende til omkring 3.000 dkk pr. kvadratmeter, hvor der her er antaget en lavere takst grundet en anden type af slid på administrationslokaler.

MAG09: Etablering af fælles driftsmodel på de administrative kvadratmeter

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: Flere

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Afdelingernes tidsforbrug på servicering af lokaler samt løbende håndtering af renoveringsprojekter	SER	-1.050	-1.050	-1.050	-1.050
Opnormering af Rådhuservice ift. overdragelse af serviceopgaven på lokaler	SER	450	450	450	450
Besparelse på indkøb ifm. bygningsvedligehold	SER	-300	-300	-300	-300
Opnormering af BBE ift. overdragelsen af ansvar for indvendigt vedligehold af lokaler, herunder renoveringsplaner, løbende eftersyn og projektledelse af vedligeholdelsesopgaver.	SER	525	525	525	525
Beslutningsgrundlag om endelig ansvarsdeling i fælles driftsmiddel og evt. uforudsete omkostninger	SER	200	-	-	-
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-175	-375	-375	-375
Samlet økonomisk påvirkning		-175	-375	-375	-375
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at tilpasse ansvaret for servicering og vedligehold af lokaler mhp. at centralisere opgaverne i centrale funktioner hos hhv, Rådhuservice og BBE.

I dag er delt ansvar for driften på rådhuset mellem By, Byggeri og Ejendomme (BBE), Rådhuservice og de enkelte afdelinger. Rådhuservice står for servicering af fællesområderne (vedligehold af skilte, inventar, lyd/lys/scene, belysning på fællesarealer samt ansvar for borgmesterkontor, udvalgsværelser og kommunalbestyrelsens mødesal), BBE står for udvendigt vedligehold og vedligehold af fællesarealer (indvendige døre, gulve, lofter, elevatorer mv.) og afdelingerne står for egne lokaler (døre, gulve, belysning, lofter, inventar, kaffemaskiner etc.).

Den nuværende ansvarsdeling i driften af rådhuset rummer en række udfordringer, herunder:

- Fragmenteret indkøb på indvendigt vedligehold samt hårde hvidevare og servicering heraf (f.eks. kaffemaskiner).
- Manglende incitament for afdelingerne i at begrænse kvadratmeteranvendelse ved ændringer i antal medarbejdere
- Afdelingschefer og leder bruger tid på vedligehold og drift af egne lokaler, der stjæler tid fra kerneopgave
- Stor variation i lokalers stand samt tilgængelighed af mødelokaler.

For at imødekomme ovenstående udfordringer foreslås det, at der etableres en fælles driftsmodel på rådhuset. En fælles driftsmodel indebærer overordnet, at afdelingernes ansvar for servicering af lokaler overgår til Rådhuservice, mens ansvaret for vedligehold af lokalerne overgår til BBE. Forventningen er, at servicering og vedligehold af lokaler løses bedre og billigere i centrale funktioner, der har det som deres primære ansvarsområde. Foruden rådhuset foreslås det også, at det indvendige vedligehold af øvrige bygninger anvendt til opgaveløsning af administrativ karakter, ligeledes overgår til BBE, men at serviceringen på disse lokationer stadig forestås af de enkelte afdelinger, idet en samling heraf vurderes at have for lille et omfang til meningsfuldt at blive serviceret af Rådhuservice, som vil skulle transportere sig mellem bygninger i en samlet model.

Beslattes det at etablere en fælles driftsmodel, vil ansvarsfordelingen mellem Rådhuservice, BBE og afdelingerne skulle fastsættes endeligt i umiddelbar forlængelse heraf. I dette forslag er der regnet på en case, hvor Rådhuservice opnormeres med ét årsværk til håndtering af minimum alle rådhusets kaffemaskiner (drift og indkøb), men muligvis også opgaver som fx håndtering af danskvandsmaskiner, køleskabe og/eller opvaskemaskiner. Derudover opnormeres BBE med ét årsværk til håndtering af ansvar for alt det indvendige vedligehold, herunder vedligeholdelsesplaner, løbende eftersyn og projektledelse af vedligeholdelsesprojekter. Disse årsværk finansieres ved en reduktion i budgetterne hos de afdelinger, der er placeret på rådhuset. Samlet set flyttes to årsværk som følge af opgaveoverdragelsen.

En fælles driftsmodel forventes at give en positiv business case, da årsværk i Rådhuservice i gennemsnit er billigere end et gennemsnitligt årsværk i rådhusets afdelinger, og da det forventes, at der kan opnås en besparelse på 300.000 dkk på indkøb relateret til bygningsvedligehold (15% af omkostningen til indkøb relateret til bygningsvedligehold foretaget i administrationen ekskl. BBE) som følge af en overdragelse og konsolidering heraf i BBE. Bemærk hertil, at afdelingerne i dag ikke har et egentligt budget til vedligehold og servicering af lokaler. I dag finansieres opgaverne med midler fra overhead og/eller vakante stillinger. At flytte "budget" og ansvar fra afdelingerne til BBE/Rådhuservice er derfor ikke ligetil, men vil kræve at der beslattes en finansieringsmodel (f.eks. en pris pr. medarbejder eller kvadratmeter), så afdelingerne betaler proportionelt ift. deres nuværende størrelse/anvendelse af rådhuset.

Endelig skal det nævnes, at etablering af en fælles driftsmodel på administrative kvadratmeter vil gøre det nemmere at udvikle og ensarte rammerne/lokalerne på rådhuset, således der evt. over tid kan etableres flere storrums og/eller aktivitetsbaseret indretning på dele af rådhuset, som muliggør en øget fortætning (flere medarbejdere på rådhuset), således ét eller flere lejemål kan opsiges med økonomiske gevinster til følge (se evt. *budgetforslag om fortætning af administrative kvadratmeter*).

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Der er ikke anført skaleringsmuligheder i forbindelse med forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Der reduceres med samlet 2 årsværk i rådhusets afdelinger, mens Rådhuservice og BBE tilføres hhv. 1 årsværk hver.

MAG10: Styrkelse af indkøbsorganisering- og processer

Udvalg: Tværgående

Område: Flere

Aktivitet: Flere

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Løft af modenheden af indkøbsorganisering- og processer	SER	-1.050	-2.100	-2.100	-2.100
Styrkelse af kontrakt- og leverandørstyring på IT-området	SER	-650	-1.300	-1.300	-1.300
Strammere styring på indkøbet af eksterne konsulentydelse	SER	-250	-500	-500	-500
Implementeringsomkostninger					
Investering, administrationen (årsværk til IT-kontraktstyring)		400	400	400	400
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-1.550	-3.500	-3.500	-3.500
Samlet økonomisk påvirkning		-1.550	-3.500	-3.500	-3.500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget består af tre tiltag, der skal styrke indkøbsmodenheden på Frederiksberg og optimere indkøbet på udvalgte indkøbskategorier:

- 1) et generelt løft af indkøbsorganisering- og processer med fokus på koncernfælles processer for kontrakt- og leverandørstyring samt strammere styring af det operationelle indkøb
- 2) styrket kontrakt- og leverandørstyring på IT-området
- 3) strammere styring på indkøb af eksterne konsulentydelse.

Effekten opnås gennem bedre kontrakter og priser samt ved at reducere unødige transaktionsomkostninger forbundet med indkøbsprocessen. De tre tiltag gennemgås nedenfor:

Tiltag 1: Løft af modenheden for indkøbsorganisering- og processer

Administrationsanalysen viser, at indkøbsorganisering- og processer kan løftes gennem en række indsats rettet mod koncernfælles processer for kontrakt- og leverandørstyring samt styring af operationelt indkøb.

Indsatsene omfatter bl.a., at der skabes et fuldt overblik over kontrakter i Frederiksberg Kommune samt at der udarbejdes koncernfælles retningslinjer for kontrakt- og leverandørstyring. Derudover omfatter indsatsen,

at indkøbsopgaven samles hos få kompetente indkøbsmedarbejdere, og at der defineres et indkøbsrollehierarki.

Baseret på erfaringer fra andre organisationer vurderes det, at der vil kunne opnås en gevinst på ca. 2,1 mio. kr. Gevinsten er beregnet på indkøb af administrativ karakter (primært på hkt. 6). Da tiltagene først skal implementeres, er der indregnet halv effekt i 2024 og først fuld effekt af tiltagene fra 2025 og frem.

Tiltag 2: Styrkelse af kontrakt- og leverandørstyring på IT-området

Administrationsanalysen viser, at kontrakt- og leverandørstyringen på IT-området har begrænset modenhed. Tiltaget består i at ansætte ressourcer til dedikeret kontrakt- og leverandørstyring på it-området samt i højere grad at samle indkøbet af software og systemer.

Der forventes at være et samlet potentiale på ml. 2,4 - 4,8 mio. kr. ved forbedret IT-kontraktstyring. En del af potentialet er allerede indregnet ifm. håndtering af merudgifter på it-området (jf. 2.FO). Nærværende tiltag forventes derfor at indfri en gevinst på ca. 1,3 mio. kr. årligt. Hertil er forventningen, at der vil skulle tilføres yderligere ressourcer til kontraktstyringsopgaven på IT-området. Det er estimeret til et halvt årsværk svarende til ca. 0,4 mio. kr. Det er nødvendigt at give de nye tiltag tid til at virke, hvorfor der er indregnet halv effekt i 2024 og først fuld effekt fra 2025 og frem.

Tiltag 3: Strammere styring på indkøbet af eksterne konsulentydelse

Administrationsanalysen viser, at eksterne konsulentydelse har en samlet volumen på ca. 20,1 mio. kr.

Indsatsen omfatter, at der foretages efterspørgselsstyring af indkøbet af eksterne konsulentydelse mhp. at reducere forbruget. Det indbefatter bl.a. en definition af, hvilke trin, der skal gennemgås, før der indkøbes eksterne konsulentydelse, samt hvem der kan godkende indkøbet på bestemte beløbsniveauer.

I dette forslag er der taget udgangspunkt i, at strammere styring medfører en reduktion af konsulentforbruget på 2,5%. Det bemærkes, at forslaget har et mindre overlap til MAG04, hvormed den økonomiske gevinst kan være op til 130.000 kr. lavere såfremt juridiske ydelse udelades helt af tiltaget. Dertil er udgifterne til IT-konsulenter i IT-afdelingen allerede indregnet ifm. håndtering af merudgifter på IT-området (jf. 2.FO), hvorfor tiltaget ikke omfatter gevinster på disse udgifter. Det er nødvendigt at give de nye tiltag tid til at virke, hvorfor der er indregnet halv effekt i 2024 og først fuld effekt fra 2025 og frem.

Skaleringsmuligheder

Der er ikke anført skaleringsmuligheder i forbindelse med forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ikke personalemæssige konsekvenser.

MAG11: Automatisering af manuelle arbejdsopgaver med softwareroboter og selvbetjeningsløsninger

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: 012 Administration

Type: Effektivisering

Tema: Digitalisering, automatisering og data

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Automatisering af bogholderiopgaver	SER		-470	-470	-470
Automatisk journalisering (International House)	SER		-70	-70	-70
Selvbetjeningsløsning til screening af boligløse	SER		-50	-50	-50
Implementeringsomkostninger					
Investering, administrationen (udvikling af løsninger)	SER	300			
Investering, drift i øvrigt (løbende vedligehold af løsninger og kontrol)	SER		135	135	135
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		300	-455	-455	-455
Samlet økonomisk påvirkning		300	-455	-455	-455
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at automatisere en række manuelle arbejdsopgaver mhp. at reducere det administrative ressourceforbrug på området.

En stikprøve af arbejdsprocesser ifm. administrationsanalysen har identificeret tre processer med et automatiseringspotentiale. Der er tale om:

1. Bogholderiopgaver med betalinger tilknyttet ydelsesmodtagere. Arbejdsgangen er i grove træk: 1) Modtagelse af faktura, 2) Bevilling for ydelse kontrolleres i fagsystem, 3) Bogføring af faktura på korrekt kontostreng. Kontrol af bevillinger er en tidskrævende manuel arbejdsgang, og det vurderes, at en softwarerobot vil kunne bogføre de "simple" betalinger, hvor faktura er korrekt oplyst, og hvor bevillingen findes i fagsystemet.
2. Folkeregisteret modtager årligt sager fra International House, der er specialiseret i modtagelse af internationale borgere. Aktuelt håndteres sagerne herfra manuelt, hvor en softwarerobot vil kunne overtage og automatisere sagsoprettelse, tilføje journalnoter og placere sagen i styringsreolen.

3. Borgere, der ønsker at søge om kommunal bolig, viderestilles til telefonisk samtale med en medarbejder i Folkeregisteret, der forklarer om kriterierne for at blive taget i betragtning til en bolig. En selvbetjeningsløsning, der præsenterer borgerne for de relevante kriterier og borgernes muligheder, forventes at kunne reducere antallet af telefoniske samtaler. En softwarerobot vil hertil kunne tage informationerne fra selvbetjeningsløsningen og lave en automatisk sagsoprettelse.

Alle ovenstående løsninger kan udvikles og driftes af interne medarbejdere, der i dag arbejder med hhv. softwareroboter og selvbetjeningsløsninger.

Skaleringsmuligheder

Forslaget har ingen skaleringsmuligheder.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Samlet vil forslaget reducere arbejdstid tilsvarende tilnærmelsesvist ét årsværk. Det er ikke muligt på forhånd at opgøre hvilke personalegrupper, der vil blive berørt. De tre løsninger løftes forskellige steder i organisationen, hvorfor der konkret vil være tale om en nedjustering af lønmidler svarende til effektiviseringen for den givne opgave på tværs af organisationen.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1	-1	-1	-1

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer
Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG12: Effektivisering af opgaveløsning i Borgerservice

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: 012 Administration

Type: Effektivisering

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Øget effektivitet sfa. fokus på sagsstyring og produktionsledelse	SER	-200	-400	-600	-800
Implementeringsomkostninger					
Investering i opsætning af ledelsesinformation samt interne timer til øget fokus på sagsstyring	SER	200			
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		0	-400	-600	-800
Samlet økonomisk påvirkning					
		0	-400	-600	-800
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at effektivisere sagsstyringen i Borgerservice mhp. at spare administrative ressourcer på området.

Effekten skal indfries gennem tre løftestænger, der tilsammen skal bidrage til bedre sagsstyring og produktionsledelse i Borgerservice: 1) bedre ledelsesinformation og målstyring, 2) øget fokus på kapacitetsstyring og hensigtsmæssig opgavefordeling, og 3) bedre IT-understøttelse.

Forslaget tager afsæt i Administrationsanalysen, der bl.a. viser, at Frederiksbergs udgifter til Borgerservice ligger i den høje ende i en benchmark med 5 udvalgte kommuner. Analysen viser samtidig, at Borgerservice generelt har en høj grad af modenhed ift. at arbejde med lean og effektive arbejdsgange, men at der er forbedringspotentialer ift. bl.a. bedre ledelsesinformation. Bedre ledelsesinformation forventes at muliggøre en styrket kapacitetsstyring, mere effektiv håndtering af tværgående opgaver og øget grad af feedback til medarbejdere ift. effektivitet og løbende udvikling.

Foruden effekten af ledelsesinformation, mål- og kapacitetsstyring samt klarere definitioner af arbejdsopgaver som løftestænger til øget effektivitet, indregnes der i budgetforbedringsforslaget også en effekt af bedre IT-understøttelse. Herunder især afhjælpning af performanceproblemer på de centrale fagsystemer, der hvor det forventes muligt som led i den igangværende opprioritering af og investering i Frederiksberg Kommunes IT-setup.

Forslagets effekt er baseret på erfaring fra andre kommuner og offentlige organisationer, der har arbejdet med tilsvarende greb. Samlet set estimeres en forbedringseffekt på 3%, der vil skulle indføres gradvis for at give tid til kontinuerligt at arbejde med forbedringsforslagene.

Forslaget forudsætter, at der investeres i bedre ledelsesinformation til at understøtte arbejdet med øget brug af målstyring/produktionsledelse, hvor der løbende kan følges op på åbne sager ift. bl.a. volumen, behandlingstid og næste skridt. Ledelsesinformationen er tillige vigtig for løbende opgaveprioritering og kapacitetsstyring samt for at sikre et fælles grundlag for feedback og udvikling i form KPI'er på både kontor- og medarbejderniveau.

Der er indregnet en investeringsudgift på 200 t.kr. i det første år til dels udvikling/opsætning af relevante dashboards/KPI'er samt til forandringsledelse ift. implementering af øget fokus på sagsstyring/produktionsledelse. Der vurderes ikke varige implementeringsomkostninger, da ny ledelsesinformation vil kunne blive en del af det eksisterende ledelsesinformationssystem.

Forslaget har sammenhæng til forslag om reduktion af fysiske og telefoniske åbningstiderne i borgerservice. Såfremt bemanningen i borgerservice nedjusteres vil potentialet fra indeværende tiltag blive reduceret.

Skaleringsmuligheder

Der vurderes ikke at være skaleringsmuligheder knyttet til forslaget.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vil bevirke en reduktion i lønmidlerne til borgerservice. Givet forslagets implementeringstakt og personaleomsætningen i Borgerservice vil forslaget kunne indføres ved hjælp af naturlig afgang. Forslaget vurderes derfor ikke at medføre afskedigelser. Det er ikke muligt på forhånd af opgøre, hvilke personalegrupper, der vil blive påvirket, da forslaget indføres gradvist og beror på lederes skøn.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-0,4	-0,8	-1,2	-1,6

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG13: Reducere fysiske og telefoniske åbningstider i borgerservice

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: 012 Administration

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Tilpasset telefontid i Hovedkontaktcentret (reduktion med 9,5 time ugentligt)	SER	-290	-290	-290	-290
Tilpasset fysisk åbningstid i Borgerbetjeningen (reduktion med 2 timer ugentligt)	SER	-180	-180	-180	-180
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-470	-470	-470	-470
Samlet økonomisk påvirkning		-470	-470	-470	-470
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at nedjustere den fysiske og telefoniske åbningstid i borgerservice til niveau med andre kommuner i Hovedstadsområdet.

Forslaget består af 1) tilpasning af telefontid i Hovedkontaktcentret og 2) tilpasning af fysisk åbningstid i Borgerbetjeningen. Forslaget er baseret på Administrationsanalysen, der bl.a. viser, at Frederiksberg har hhv. den tredjehøjeste telefontid og femtehøjeste fysiske åbningstid ift. 15 udvalgte kommuner, heraf 11 hovedstadskommuner. Med forslaget vil Frederiksbergs serviceniveau tilpasses det gennemsnitlige niveau for de øvrige sammenligningskommuner. Det vil medføre en budgetforbedring, da behovet for bemanning falder.

Konkret foreslås det, at den ugentlige telefontid tilpasses fra 37 timer til 27,5 timer, mens den fysiske åbningstid tilpasses fra 28 timer til 26 timer. For begge områder gælder, at der med forslaget *ikke* flyttes medarbejderressourcer til øget bemanning i de øvrige åbne timer.

En konsekvens af forslaget kan derfor være længere telefonkø, og der må påregnes øget ventetid for fysiske henvendelser med/uden tidsbestilling samt behov for en strengere håndhævelse af obligatorisk tidsbestilling. Det forventes også, at en del af henvendelser flytter til andre kanaler (fx hjemmeside eller skriftlige henvendelser), andre tidsrum eller andre kommuner. Dertil bemærkes, at en række typiske Borgerservice-opgaver kan løses uafhængigt af borgers bopælskommune, fx MitID, pas og kørekort, hvorfor kommunens åbningstid og placering formodes at gøre Frederiksbergs borgerservice attraktiv for nabokommuners borgere.

Forslaget kan implementeres med fuld effekt fra årsskiftet. Det vil ikke være implementeringsomkostninger forbundet med forslaget. Det bemærkes dog, at Borgerservice besvarer borgerhenvendelser relateret til affald, hvortil der sker takstfinansiering. En reduktion i telefontider (og dermed afledt også antallet af

affaldsrelaterede henvendelser) vil betyde, at Borgerservice vil skulle tilbagelevere den tilsvarende indtægt til Vej, Park og Miljø.

Skaleringsmuligheder

Da der er tale om åbningstider, er det muligt både at justere forslaget og dets elementer op eller ned afhængig af det ønskede serviceniveau. Konkret er der også regnet på en skalering af den fysiske åbningstid i Borgerbetjeningen, hvori åbningstiden reduceres til en ugentlig åbningstid på i alt 21 timer, svarende til den korteste fysiske åbningstid blandt sammenligningskommunerne. Dette forslag fastholder ligeledes uændret personalebemanding i den øvrige åbningstid, hvorfor der må forventes væsentligt forøget ventetid ifm. tidsbestillinger.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Tilpasset fysisk åbningstid i Borgerbetjeningen (reduktion med 7 timer ugentligt)	-630	-630	-630	-630

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget vil bevirke en reduktion i lønmidler til bemanding i hhv. Hovedkontaktcentret og Borgerbetjeningen. Det vil hovedsageligt berøre ansatte under FKF. Givet personaleomsætningen i Borgerservice forventes forslaget dog at kunne indføres ved hjælp af naturlig afgang, og vurderes derfor ikke at medføre afskedigelser.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto) – Hovedkontaktcentret	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Ændring i årsværk* (netto) – Borgerbetjeningen	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG14: Klarere rammer og styrket prioritering af den politiske betjening

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: 012 Administration

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Rammer for politisk betjening	SER	-1.157	-1.157	-1.157	-1.157
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-1.157	-1.157	-1.157	-1.157
Samlet økonomisk påvirkning					
		-1.157	-1.157	-1.157	-1.157
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Forslaget handler om at reducere ressourceforbruget på politisk betjening. Frederiksberg Kommune bruger samlet 53 årsværk på politisk betjening og den politiske betjening er en helt central del af styringen og ledelsen af kommunen.

Forvaltningen arbejder ud fra det princip, at de politiske ønsker så vidt muligt altid efterkommes, og at politiske bestillinger tager forrang for øvrige opgaver. Det er direktionens vurdering, at ressourceforbruget til politisk betjening har været stigende i de senere år, og det bemærkes, at udvidelsen af Kommunalbestyrelsen fra 25 til 29 medlemmer ikke var ledsaget af øgede midler til politisk betjening, som i dag foregår i et højere tempo end tidligere.

Administrationsanalysen viser bl.a. at: a) der i gns. afholdes 15 udvalgmøder pr. udvalg årligt, b) der i flere tilfælde er to formøder med udvalgsformanden pr. udvalgmøde, c) forvaltningen bruger mange ressourcer på at besvare politiske spørgsmål, og d) Frederiksberg Kommune har flere faste udvalg og folkevalgte end sammenlignelige kommuner.

Det høje tempo koster både mange ressourcer i forvaltningen. Samtidig giver det mindre dedikeret tid til de politiske sager. Klarere rammer for omfanget af den politiske betjening kan i forlængelse heraf være med til at reducere udgifterne og styrke prioriteringen af ressourcerne til den politiske betjening.

Budgetforbedringsforslaget indeholder et bud på rammer for den politiske betjening, der vil kunne medføre en besparelse på 1,16 mio. kr. Tiltaget vil danne en ramme for den politiske betjening og dermed den service, som forvaltningen kan forventes at levere til en rimelig kvalitet. Samtidig bemærkes, at evt. konkrete ønsker om øget servicering af det politiske niveau ikke kan afholdes inden for forvaltningens eksisterende administrative ressourcer og således vil kræve, at der afsættes finansiering hertil.

Forslag til rammer for politisk betjening

Udvalg

Maks. 10 udvalgsmøder pr. år (ekskl. Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget og møder i Magistraten)

Maks. 1 formøde pr. udvalgsaften

Maks. 2 temamøder eller institutionsbesøg pr. år pr. udvalg

Medlemmer af kommunalbestyrelsen

Maks. 3 KBS-spørgsmål³ pr. medlem pr. år.

Maks. 5 budgetspørgsmål⁴ pr. medlem pr. år.

Ift. 2022 vil retningslinjerne ca. medføre 77 færre skrevne sager ifm. udvalgsmøder, 114 færre formøder, 46 færre KBS-spørgsmål og 214 færre budgetspørgsmål. Samlet set estimeres det at kræve 1,9 færre årsværk til politisk betjening ud af 53 svarende til en besparelse på 1,2 mio.kr.

Uddybet om reduktion af antal udvalgsmøder

En reduktion i af antallet af udvalgsmøder pr. udvalg vil medføre, at de tilbageværende udvalgsmøder kan udvides, så der bliver mere tid på møderne. Antallet af udvalgsmandage samt ressourcetrækket til deltagelse af direktører og øvrige chefer forventes således at være uændret.

Det foreslås, at den maksimale grænse gælder for alle udvalg undtagen Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget, da evt. udsættelser af sager indebærer væsentlige u hensigtsmæssige effekter⁵.

Det er antaget, at tiltaget vil reducere antallet af sager med ca. 13 pct. i kraft af, at farten i sagsbehandlingen sænkes, hvormed der forventes en frasortering af mindre værdiskabende sager⁶. Dette vil kræve en klarere prioriteringsmekanisme i forbindelse med sager, der bestilles af udvalg.

Det er desuden en forudsætning for forslaget, at øvrige udvalgsaktiviteter, herunder temamøder og besøgsrunder, ikke forøges i antal eller udvides til at omfatte sagsbehandling for at kompensere for færre udvalgsmøder.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan skaleres yderligere, fx ved nedlæggelse af antal udvalg eller reduktion i antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer. Der er ikke regnet på skaleringsmuligheder herfor, da det først vurderes implementerbart efter næste valg.

Vil man reducere sagstallet ifm. udvalgsmøder yderligere, kan der bl.a. ændres yderligere på delegationsplanen, således at det politiske niveau overlader større beslutningskompetence til forvaltningen i visse sager, fx dispensationssager på det tekniske område. Det kan ligeledes overvejes at indføre et loft på antal af sager pr. udvalgsmøde.

Såfremt sagstallet reduceres med 25 pct. i stedet for knap 13 pct., kan der hentes yderligere godt 0,2 mio. kr. Skaleringsmuligheden kræver dog nærmere undersøgelse af, hvilke sager der yderligere kan skæres fra.

³ Politikeres ret til at stille spørgsmål er givet ved styrelsesloven og kan derfor ikke begrænses. Til gengæld kan politikerne på Frederiksberg give en hensigtserklæring om at leve op til de i forslaget beskrevne rammer.

⁴ Hvis budgetforbedringsforlaget om forenkling af budgetprocessen (MAG06) tiltrædes, vil det have indflydelse på provenuet medregnet for loftet på budgetspørgsmål.

⁵ Fx behandling af byggesager, godkendelser mv., hvor udsættelser kan være til gene for borgeren eller virksomheden.

⁶ Andelen af sager, der vurderes mindre værdiskabende, er baseret på en vurdering fra stabene af ca. 680 udvalgs sager, hvoraf 12,6 procent af sagerne vurderes at kunne være undgået eller muligvis at kunne være undgået. Blandt sager, som forvaltningen vurderer kunne være undgået, tæller bl.a. bagudrettede sager (fx evalueringer), den digitale klagebog mfl.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Samlet økonomisk påvirkning ved en 25 pct. reduktion af skrevne sager ifm. udvalgsmøder	-1.391	-1.391	-1.391	-1.391

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget vil frigive 1,9 årsværk i den politiske betjening.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9

'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG15: Opsigelse af kutymefridage

Udvalg: Magistraten

Område: Kommunaldirektørområdet

Aktivitet: 012 Administration

Type: Andet

Tema: Strukturelle ændringer

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Opsige 1 kutymefridag juleaften		-1.218	-1.218	-1.218	-1.218
Opsige ½ kutymefridag nytårsaften		-609	-609	-609	-609
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		-2.320	-2.320	-2.320	-2.320
Samlet økonomisk påvirkning		-2.320	-2.320	-2.320	-2.320
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

I 2015 blev der foretaget benchmark til andre kommuners kutymefridage, og som følge herfra blev betalt frihed på ½ grundlovsdag varslet væk. Effekten var 0,6 mio. kr. i hele organisationen. Det blev samtidig besluttet, at der ikke skulle ske opsigelse af en betalt fridag juleaftensdag og ½ fridag nytårsaftensdag, som også en stor del af andre kommuner fortsat praktiserede.

HR har i april 2022 forespurgt udvalgte kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland hvorvidt der hos dem, fortsat er kommunalt finansierede fridage, som ligger ud over overenskomstens bestemmelser. Tilbagemeldinger på dette har været, at det generelt ikke længere er tilfældet.

I forhold til administrativt personale, både FKF'er og akademikere mv., er juleaftens- og nytårsaftensdag en normal arbejdsdag jf. overenskomsten. Det har dog været kutyme, at juleaftensdag var en betalt fridag og nytårsaftensdag var betalt fridag fra kl. 12.00, hvilket er politisk vedtaget af Magistraten i august 2010.

Det foreslås at fjerne den betalte fridag juleaftensdag, samt fjerne den halve fridag nytårsaftensdag for den administrative personale, således at medarbejdere i Frederiksberg Kommune har ensartede og lige vilkår, i det omfang de generelle overenskomster og aftaler ikke foreskriver andet.

Fremover skal medarbejdere i administrationen ligesom kommunens øvrige medarbejdergrupper, således selv skal betale timerne juleaftensdag og nytårsaftensdag med ferie eller afspadsring, idet Rådhuset og annekser holder lukket hele dagen.

Øvrige medarbejdergrupper

Frem mod budget 2025 undersøges det, om der er andre medarbejdergrupper i Frederiksberg Kommune, som har kutymefridage eller øvrige udgiftsdrivende kutyper ift. arbejdstid, som finansieres af Frederiksberg Kommune.

Opsigelsesbestemmelser

Hvis en kutyme fraviger overenskomsten, kan den som altovervejende hovedregel opsiges til bortfald med passende varsel på et hvilket som helst tidspunkt i en overenskomstperiode. Et passende varsel er normalt 3 måneder. Frihed med løn på specielle dage er omfattet af dette.

Forventet effekt

Forslaget er udarbejdet med udgangspunkt i, at samtlige medarbejdere i Frederiksberg Kommune udelukkende har betalte fridage, som følger de overenskomstmæssige bestemmelser i forhold til særlige fridage.

Det bemærkes dog, at personalepolitiske fridage i forbindelse med jubilæum, begravelser, bryllup, sølv- og guldbrillup, flytning og uddannelser er undtaget, dvs. der fortsat er frihed med løn på disse dage.

Øvrige fridage, heriblandt lukkedage, hvor friheden ikke er finansieret via overenskomsten, finansieres af medarbejderen via fx fleks, afspadsring, feriedage, 6. ferieuge, seniordage eller lignende.

Skaleringsmuligheder

Det er muligt kun at implementere dele af forslaget, jf. tabel 1.

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Den personalemæssige konsekvens af forslagets udgør 3,3 stilling for ansatte i administrationen.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

MAG16: Fastholdelse af rammebesparelse på 1,5 pct.

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: 012 Administrationen

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Fastholdelse af rammebesparelse på 1,5 pct.	SER	-2.200	-3.300	-4.500	-4.500
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
		-2.200	-3.300	-4.500	-4.500
Samlet økonomisk påvirkning					
		-2.200	-3.300	-4.500	-4.500
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Med budget 2023 vedtog Kommunalbestyrelsen en rammebesparelse for administration (1,5 pct.) og institutioner (1,0 pct.) i 2023. I 2024 er besparelsen for alle på 1,0 pct., hvorefter der er en faldende profil til 0,75 pct. i 2025 og til 0,5 pct. i 2026.

Med rammebesparelsen fik kommunens institutioner og afdelinger nedskrevet deres budgetter til løn og varekøb. Den enkelte leder og institution har derfor ansvar for at finde konkrete veje til overholdelse af budgettet.

I 2023 er der en rammebesparelse på administrationen på 1,5 pct., svarende til 6,7 mio. kr. Rammebesparelsen falder jf. ovenfor til 0,5 pct. i 2026.

Nærværende forslag er at fastholde rammebesparelsen på administrationen varigt på 1,5 pct., hvilket giver et yderligere provenu på 2,2 mio. kr. stigende til 4,5 mio. kr. årligt.

Rammebesparelsen på administrationen dækker blandt andet Borgerservicecenteret, myndighedsopgaver som familieafdelingen samt tværgående stabsfunktioner.

I forbindelse med 1. forventede regnskab 2023 blev gennemført en opfølgning på rammebesparelsen. Alle afdelinger har primært udmøntet rammebesparelsen på løn, blandt andet i forbindelse med vakancer og ved stillingsnedlæggelse. Det har medført stram prioritering af opgaveløsningen og på nogle områder har det medført ændret bemanning på borgerrettede aktiviteter.

Skaleringsmuligheder

Skaleringsmuligheder fremgår af det tværgående rammeforslag TVÆR02.

En mindre indgribende model på administrationen er at forhøje rammebesparelsen med 0,5 pct. i alle år. Det vil betyde at rammebesparelsen i 2024 bliver på 1,5 pct., 1,25 pct. i 2025 og på 1,0 pct. fra 2026 og frem

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
1: Nuværende rammebesparelse forhøjes med 0,5 pct.	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Det forventes at en permanentliggørelse af rammebesparelsen på 1,5 pct. vil medføre stillingsnedlæggelser på administrationen.

Tabel 3: Forslagets personalemæssige konsekvenser

	2024	2025	2026	2027
Ændring i årsværk* (netto)	-2,5	-5,3	-7,2	-7,2

*'+' angiver opjustering af medarbejderressourcer, mens '-' angiver nedjustering af medarbejderressourcer

*Der medtages kun medarbejdere, der er ansat hos Frederiksberg Kommune. Det angives under tabellen, hvis en reduktion vedrører personale i de selvejende institutioner.

TVÆRGÅENDE FORSLAG

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Tværgående		500	-1.300	-1.300	-1.300	0	0	0	0
Tvær01	Indkøb af måtter frem for leje	500	-1.300	-1.300	-1.300				
Tvær02	Tværgående rammebesparelse								

TVÆR01: Indkøb af måtter frem for leje

Udvalg: Magistraten

Område: Flere

Aktivitet: Køb af måtter

Type: Effektivisering

Tema: Udbud

Sammenhæng med andre forslag: Nej

Forslagets økonomiske konsekvenser

Table 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Opsigelse af måtteleje	SER	-1.200	-1.600	-1.600	-1.600
Implementeringsomkostninger					
Investering, drift i øvrigt, indkøb og rens	SER	1.700	300	300	300
Samlet økonomisk påvirkning (drift)		500	-1.300	-1.300	-1.300
Samlet økonomisk påvirkning		500	-1.300	-1.300	-1.300
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)	1,5				

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

Frederiksberg Kommunen har i dag en aftale på måttevask og leje, som udløber den 31. marts 2024. Kommunen lejer over 1.000 måtter, fordelt på mere end 80 lokationer. Måtterne vaskes efter en nærmere bestemt frekvens.

Frederiksberg Kommune anvendte i 2022 ca. 1,6 mio. kr. på denne ordning. Supplerende med at måtterne vaskes, støvsuges de regelmæssigt som en del af den lokale rengøring (offentlige og private).

Det foreslås, at kommunen fremadrettet køber måtterne frem for at leje dem. Hvis kommunen vælger at indkøbe måtterne, så har markedet indikeret en pris på ca. 1,4 mio. kr. for nye måtter til de matrikler som i dag er omfattet af lejeaftalen. Den endelige pris kendes dog først, når udbuddet er gennemført. Det anbefales at afsætte et årligt driftsbudget på 0,3 mio. kr. til rensning og indkøb af måtter i særlige tilfælde.

Erfaringer viser umiddelbart, at måtterne kan holde minimum 4 år. I år 5 (2028) skal der derfor igen investeres i nye måtter.

Det må forventes, at der i løbet af de 4 år er tilfælde, hvor nogle måtter kræver rensning/vask eller skal udskiftes. Dette kan enten håndteres ved, at man lader en vis procentdel af budgettet til måtterne blive på de decentrale enheder, der skal dække disse ad hoc udgifter, hvis de opstår. Fordelen ved denne model er, at ansvaret for opgaven forbliver hvor det er i dag. Ulempen er, at der er risiko for suboptimering, da behovet

ikke nødvendigvis er ligelig fordelt på de enheder, der har måtter i dag. Det betyder, at behovet for eksempelvis rensning kan være større på nogle lokationer, og at det lokale driftsbudget derfor i nogle tilfælde ikke vil matche det reelle behov, da dette er fordelt på alle enheder. Der kan derfor være en finansieringsudfordring nogle steder, og et restbudget andre steder.

Alternativt skal budgetterne til måtteservice centraliseres og placeres et sted i kommunens organisation. Dette område bliver kontraktansvarlig, og vil stå for opgaver som lagerføring, bestilling af ekstraordinær måtterensning, vask, mv. Fordelen er her, at driftsbudgettet benyttes, hvor der er et behov. Ulempen er, at det kræver ressourcer at administrere en sådan ordning. Omfanget af denne opgave er ikke klart, men det vurderes ikke at være en stor opgave.

Høje Taastrup og Odense Kommune er begge gået fra leje til købsmodellen og har begge centraliseret budgettet til opgaven. Opgaven er i de to placeret i kommunens ejendomscenter.

Erfaringer fra Høje Taastrup og Odense kommuner om kvalitet og bæredygtighed

Erfaringer fra Høje Taastrup og Odense Kommune viser, at der ved køb af måtter af en lidt højere kvalitet kan opnås en positiv effekt både økonomisk, kvalitetsmæssigt og i forhold til bæredygtighed.

Erfaringerne fra Høje Taastrup er bl.a., at der blandt de decentrale brugere af måtterne er stor tilfredshed med de indkøbte måtter. Det er et løft i kvaliteten, da det er nemmere at få snavs af skoene. Brugere er derudover glade for at være fri for trafik ifm. afhentning af måtter til vask og de forstyrrelser det gav. Kommunens indkøbsafhængige udledning af CO2 forbundet med denne opgave er ligeledes nedbragt, da der skal køres væsentlig færre kilometer ift. i leje- og vaskeaftalen.

Odenses Kommunes serviceleder oplyser, at det kun er ganske få gange om året, at der skal vaskes/skiftes måtter og kun i særlige tilfælde kræver måtterne rens, hvilket i Odense Kommune udføres ved brug af en indkøbt tæpperenser, der kan rense måtterne på stedet. Odense Kommune oplyser desuden, at måtterne er bedre til at opsamle skidt og vand, samt at måtterne ligger bedre fast. Der opleves således ikke et større slid på gulvene ved skift til en anden type måtter.

Ydermere er der mulighed for at indkøbe måtter, der er fremstillet af genbrugsplast f.eks. fiskenet.

Forslaget kan træde i kraft fra april 2024, hvor den nuværende indkøbsaftale udløber.

Skaleringsmuligheder

Forslaget kan ikke skales

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Forslaget har ingen personalemæssige konsekvenser.

TVÆR02 Tværgående rammebesparelse

Udvalg: Tværgående

Område: Flere

Aktivitet: Flere

Type: Andet

Tema: Øvrige

Sammenhæng med andre forslag: Ja

Forslagets økonomiske konsekvenser

Tabel 1: Forslagets økonomiske konsekvenser

1.000 kr.	Styrings- område	2024	2025	2026	2027
Varige ændringer (bruttoeffekt)					
Rammebesparelsen 1,0 pct. på institutioner og afdelinger	SER/OVF	-21.690	-25.010	-25.010	-25.010
Rammebesparelsen med 2,0 pct. på institutioner og afdelinger	SER/OVF	-43.380	-50.020	-50.020	-50.020
Rammebesparelsen med 3,0 pct. på institutioner og afdelinger	SER/OVF	-65,070	-75.030	-75.030	-75.030
Samlet økonomisk påvirkning (drift)					
Samlet økonomisk påvirkning					
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi (år)					

Beskrivelse af budgetforbedringsforslaget

En tværgående rammebesparelse betyder, at kommunens institutioner og afdelinger får nedskrevet deres budgetter til løn og varekøb med en procentandel. Den enkelte leder og institution vil hermed selv få ansvar for at finde konkrete veje, som de finder bedst til overholdelse af budgettet.

Nærværende forslag viser til illustration en rammebesparelse på henholdsvis 1, 2 og 3 pct. for institutioner og afdelinger.

Forslaget er helt skalerbart, alt efter hvilken rammebesparelse, der besluttes, og kan skaleres både over tid og størrelse imellem år.

Såfremt der ønskes en rammebesparelse i et af de højere scenarier, anbefaler forvaltningen, at besparelsen indføres, så institutioner og afdelinger har mulighed for at tilpasse sig. Dette er ikke afspejlet i tabel 1.

For daginstitutioner gælder, at området er omfattet af krav om minimumsnormeringer, hvorfor der ikke kan realiseres besparelser på løn til pædagogisk personale. En rammebesparelse vil derfor skulle realiseres på andre poster. Løn udgør 86 pct. af daginstitutioners udgifter, mens resterende 14 pct. udgøres af vareindkøb og materialer (f.eks. bleer) og tjenesteydelser (f.eks. rengøring). På baggrund heraf er rammebesparelsen beregnet, således at løn til dagtilbud er friholdt. Derudover er der i beregningen taget højde for, at skoler først

kan implementere en rammebesparelse med 5/12 effekt i 2024, som følge af at skoleåret 2023/2024 allerede er i gang. Illustrationen her, følger dermed de samme principper som rammebesparelsen vedtaget med budget 2023.

En mindre del (3 pct. af provenuet) af besparelsen vedrører overførselsområdet.

Det skal bemærkes, at Kommunalbestyrelsen med budget 2023 vedtog en tværgående rammebesparelse. I 2024 er besparelsen for alle på 1,0 pct., hvorefter den er en faldende profil til 0,75 pct. i 2025 og til 0,5 pct. i 2026.

Sammenhæng til andre forslag

På Magistraten indgår i kataloget et budgetforbedringsforslag (MAG16), hvor rammebesparelsen fastholdes på 1,5 pct. fra 2024 og frem for Magistraten. Såfremt der vedtages en generel rammebesparelse, vil en tværgående rammebesparelse komme oveni, alternativt skal den tværgående rammebesparelse korrigeres herfor.

Skaleringsmuligheder

En rammebesparelse kan skales på mange måder. Nedenstående er vist effekten hvis man ønsker at fastholde rammebesparelse fra budget 2023 på fast 1 pct. fra 2024 og frem.

Tabel 2: Forslagets skaleringsmuligheder

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forslagets skaleringsmuligheder				
Løft af rammebesparelsen til 1,0 pct. i alle år – ikke magistraten (flad profil)		-6.253	-12.505	-12.505

Forslagets personalemæssige konsekvenser

Det forventes at rammebesparelsen vil medføre stillingsnedlæggelser på institutioner og i administrationen, men det præcise antal kan ikke angives.

OVERSIGT OVER BUDGETFORBEDRINGER TIL BUDGET 2024

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Klima-, Plan- og Boligudvalget		-1.637	-2.797	-3.097	-3.094	7.600	5.500	5.500	3.000
KPBU01	Mindre energiforbedringsforslag fra energimærkninger (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	0	-120	-240		2.500	2.500	
KPBU01	Udskiftning af cirkulationspumper (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	-34	-34	-34	500			
KPBU01	Bimålere på elinstallationer (inkl. ydelse ved lånoptag)	0	-112	-112	-112	1.500			
KPBU02	Energioptimering af belysning	-250	-250	-250	-250				
KPBU02	Pulje til optimering af belysning (inkl. ydelse ved lånoptag)	80	8	-67	-147	3.000	3.000	3.000	3.000
KPBU03	Pilotprojekt, prædiktiv varmestyring	200	200	200	200				
KPBU03	Prædiktiv varmestyring	80	-1.080	-1.080	-1.080	2.000			
KPBU04	Generel besparelse på vedligehold af kommunale ejendomme	-1.710	-1.492	-1.597	-1.394				
KPBU05	Pilotprojekt med elektrostatisk aktive luftfiltre (inkl. ydelse ved lånoptag)	-37	-37	-37	-37	600			
Undervisningsudvalget		-11.499	-22.519	-22.519	-22.519	0	0	0	0
UU01	Tilpasning af børnehaveklasselederressourcer til specialklasserækken X-spor på Lindevangskolen	-566	-566	-566	-566				
UU02	Færre ressourcer til to-voksen undervisning mv. i indskolingen	-935	-2.243	-2.243	-2.243				
UU03	Færre timer til holddeling på almenområdet	-793	-1.903	-1.903	-1.903				
UU04	Tilpasning af timetallet til vejledende niveau	-138	-330	-330	-330				
UU05	Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer i specialklasserækker	-658	-1.579	-1.579	-1.579				
UU06	Omlægning af to-lærer timer til to-voksen timer på Skolen på Nordens Plads	-1.352	-3.244	-3.244	-3.244				
UU07	Afskaffe lejrskoleophold	-778	-1.868	-1.868	-1.868				
UU08	Åben skole	-240	-580	-580	-580				
UU09	Nedlægge naturvejlederordning	-750	-1.500	-1.500	-1.500				
UU10	Naturbusser i SFO	-134	-134	-134	-134				
UU11	Ny struktur for ungdomsklubber (færre ungdomsklubber)	-642	-1.540	-1.540	-1.540				
UU12	Overgang til ungdomsklub et år tidligere end i dag	-805	-1.932	-1.932	-1.932				
UU13	Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde	-190	-437	-437	-437				
UU14	Reduktion af budgettet til SSP	-500	-500	-500	-500				
UU15	Reduktion af budgettet til Ungdomsskolen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000				
UU16	Reduktion af rammen til Dansk som Andetsprog (DSA)	-818	-1.963	-1.963	-1.963				
UU17	Rammebesparelse på Skolen ved Nordens Plads	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200				
Ældre- og omsorgsudvalget		-16.820	-26.720	-26.720	-26.720	0	0	0	0
ÆOU01	Reduktion i visiteret tid til personlig pleje	-6.900	-13.800	-13.800	-13.800				
ÆOU02	Reduktion af leveringsfrekvens af rengøring	-1.825	-3.650	-3.650	-3.650				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, apotek	-105	-105	-105	-105				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, bank/posthus	-50	-50	-50	-50				
ÆOU03	Afskaffelse og reduktion af mindre ordninger, vask i eget hjem	-240	-240	-240	-240				
ÆOU04	Omlægning af indkøbsordningen, støtte ved hjælpere	-65	-65	-65	-65				

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
ÆOU04	Omlægning af indkøbsordningen, støtte til indkøbsordning	-460	-460	-460	-460				
ÆOU05	Reduktion i behov for praktisk hjælp vha. selvkørende støvsugere og robotvaskere	-1.175	-2.350	-2.350	-2.350				
ÆOU06	Afskaffelse af ekstrature ved handicapkørsel	-200	-200	-200	-200				
ÆOU07	Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på plejecentrene	-2.903	-2.903	-2.903	-2.903				
ÆOU07	Færre aktiviteter eller ændrede åbningstider på aktivitetscentre	-97	-97	-97	-97				
ÆOU08	Reduktion af §79 midler til klubber og foreninger på ældreområdet	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800				
Kultur- og Fritidsudvalget		-4.660	-4.740	-4.740	-4.740	2.000	0	0	0
KFU01	Afvikling af tilskud til Det Grønlandske Hus	-246	-246	-246	-246				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, biblioteksbetjening	-530	-530	-530	-530				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, Digital dannelse	-400	-400	-400	-400				
KFU02	Tilpasning af tilbud på Biblioteket Frederiksberg, børneteater	-130	-130	-130	-130				
KFU03	Færre events - kammerkoncerter (honorar)	-100	-100	-100	-100				
KFU03	Færre events - kammerkoncerter (opsætning, leje og diverse udgifter)	-300	-300	-300	-300				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, lokalefordeling	-80	-80	-80	-80				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, udlejningspriser	-100	-100	-100	-100				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, reduktion af åbningstider	-105	-105	-105	-105				
KFU04	KU.BE – tilpasning af priser og tilbud, lukning mellem jul og nytår	-15	-15	-15	-15				
KFU05	Reduceret tilskud til selvejende institutioner	-734	-734	-734	-734				
KFU06	Tilpasning af aktivitets- og udviklingstilskud, nedsætte aktivitetstilskud	-531	-531	-531	-531				
KFU06	Reducere aktivitets- og udviklingstilskud, tilpasning udviklingsaktiviteter	-26	-26	-26	-26				
KFU06	Reducere aktivitets- og udviklingstilskud, tilpasning spejderforeninger	-43	-43	-43	-43				
KFU07	Reducere kulturpuljer, hurtigpuljen	-50	-50	-50	-50				
KFU07	Reducere kulturpuljer, strategi- og parternskabspuljen	-350	-350	-350	-350				
KFU08	Reducere sommerferieaktiviteter	-100	-100	-100	-100				
KFU09	Reducere tilskud til aftenskoler	-500	-500	-500	-500				
KFU10	Ekstraordinært tilskud til solcelleanlæg på private kulturinstitutioners egne bygninger	0	-400	-400	-400	2.000			
KFU11	Nedlæggelse af skøjtebanen på Frederiksberg Runddel i vintersæsonen 2023/24	-320	0	0	0				
Børneudvalget		-6.871	-8.158	-8.158	-8.158	0	0	0	0
BU01	Samkørsel i skov	-788	-860	-860	-860				
BU02	Udfase dagplejen men beholde specialdagplejen	-298	-298	-298	-298				
BU03	Tilpasning af administrationstilskud til selvejende daginstitutioner	-895	-895	-895	-895				
BU04	Nedsættelse af tilskud til privat børnepasning	-361	-361	-361	-361				
BU04	Nedsættelse af tilskud til pasning af egne børn	-793	-793	-793	-793				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, gruppeforløb og standardforløb	-75	-300	-300	-300				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, overvåget samvær Bülowsvej	-300	-300	-300	-300				
BU05	Omstilling af familiebehandlingsindsatsen, omlægge indsatser til Bülowsvej	0	-90	-90	-90				

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, gruppeforløb	-75	-300	-300	-300				
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, målrettede kontaktpersonforløb	-75	-300	-300	-300				
BU06	Omstilling af kontaktpersonindsatsen, hjemtagelse	-150	-600	-600	-600				
BU07	Reduktion af Åben Anonym Rådgivning	-558	-558	-558	-558				
BU08	Forældre medbringer bleer hjemmefra	-438	-438	-438	-438				
BU09	Reduktion af køkkentimer til vuggestuebørn	-1.829	-1.829	-1.829	-1.829				
BU10	Ophør af Frederiksberg Kommunes særtilskud til "Børn, Unge og Sorg"	-236	-236	-236	-236				
Socialudvalget		-8.340	-12.300	-13.700	-13.700	0	0	0	0
SU01	Reducere den tværgående sundhedsindsats (sociallæge og socialsygeplejerske)	-350	-1.400	-1.400	-1.400				
SU02	Nedlæggelse af puljen for boligsociale indsatser (tidligere "Integrationspuljen")	0	-700	-700	-700				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, socialudvalgets tildeling	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, halvere løbende pulje	-100	-100	-100	-100				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, handicap og frivillighedspris	-100	-100	-100	-100				
SU03	Reduktion af §18-puljen til frivilligt socialt arbejde, spisebilletter	-100	-100	-100	-100				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Bakspejlet	-750	-1.000	-1.000	-1.000				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Thorvaldsen	-800	-500	-500	-500				
SU04	Reduktion af aktivitets- og samværstilbudsindsatsen, Flinten og Roskildevej	-500	-1.800	-1.800	-1.800				
SU05	Reducere gadeplansindsatsen	-140	-500	-500	-500				
SU06	Nedlæggelse af den boligsociale indsats	-2.200	-2.800	-4.200	-4.200				
Miljø- og Trafikudvalget		-2.946	-6.072	-6.276	-6.041	542	300	0	0
MTU01	Omlægning af byens blomster	-111	-106	-106	-106	192			
MTU02	Frederiksbergbusserne – tilpasning af køreplaner i ydertimerne (hverdage)	-450	-900	-900	-900				
MTU02	Frederiksbergbusserne – tilpasning af køreplaner i ydertimerne (weekend)	-200	-400	-400	-400				
MTU03	Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, alternativt færre afgange	-2.000	-4.100	-4.100	-4.100				
MTU03	Buslinje 37 – Nedlæggelse af linjen, etablering af parkeringspladser	50	50	50	50	350	300		
MTU04	Betaling for ladestander opsat i byrummet	-235	-470	-470	-235				
MTU04	Betaling for ladestander opsat i byrummet, lynladestation bag rådhuset		-146	-350	-350				
Arbejdsmarkeds-, Vækst og uddannelsesudvalget		-600	-600	-600	-600	0	0	0	0
AVUU01	Tilpasning af Forberedende Grunduddannelse (FGU)	-600	-600	-600	-600				
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget		-2.350	-2.690	-2.758	-2.827	0	0	0	0
SFU01	Barselsbesøg på hverdage	-80	-80	-80	-80				
SFU02	Sundhedsplejens 1½ års besøg til førstegangsfamilier	-109	-109	-109	-109				
SFU03	Sundhedsplejens graviditetsbesøg kun for mødre i svangreomsorgsniveau 3 og 4	-114	-114	-114	-114				
SFU04	Besøg hos sundhedsplejerske i 1. klasse kun for behovsbørn	-218	-218	-218	-218				
SFU05	Øgede ventetider i børne- og ungdomstandplejen	-469	-729	-797	-866				

1.000 kr.		Drift, netto				Anlægsinvesteringer			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
SFU06	Øget undersøgelsesinterval fra 6 til 8 mdr. i omsorgstandplejen	-80	-160	-160	-160				
SFU07	Kapacitetstilpasning af socialtandplejen til nuværende brugerniveau	-200	-200	-200	-200				
SFU08	Reduktion af pensionistrejser	-530	-530	-530	-530				
SFU09	Sundhedstilbud på Mændenes Hjem	-550	-550	-550	-550				
Magistraten		-9.812	-16.992	-18.772	-18.972	600	390	0	0
MAG01	Ensretning af regler for udeservering på parkeringsarealer og pladser	-212	-212	-212	-212				
MAG02	Koncessionsafgift byudstyr	-1.140	-2.280	-2.280	-2.280				
MAG03	Tilpasning af budgettet til KB samt råd og nævn	-166	-166	-166	-166				
MAG04	Besparelse på eksternt juridisk bistand	-400	-400	-400	-400				
MAG05	Optimering af arbejdstidsanvendelse	-400	-400	-400	-400				
MAG06	Forenkling af budgetprocessen	-500	-500	-500	-500				
MAG07	Optimering af henvendelseskanaler, straksafklaring	-210	-420	-420	-420				
MAG07	Optimering af henvendelseskanaler, centralisering	-375	-750	-750	-750				
MAG08	Fortætning af administrative kvadratmeter	850	-110	-500	-500	600	390		
MAG09	Etablering af fælles driftsmodel på de administrative kvadratmeter	-175	-375	-375	-375				
MAG10	Styrkelse af indkøbsorganisering- og processer	-1.550	-3.500	-3.500	-3.500				
MAG11	Automatisering af manuelle arbejdsopgaver med softwarerobotter og selvbetjeningsløsninger	300	-455	-455	-455				
MAG12	Effektivisering af opgaveløsning i Borgerservice	0	-400	-600	-800				
MAG13	Reducere fysiske åbningstider i borgerservice	-180	-180	-180	-180				
MAG13	Reducere telefoniske åbningstider i borgerservice	-290	-290	-290	-290				
MAG14	Klarere rammer og styrket prioritering af politisk betjening	-1.157	-1.157	-1.157	-1.157				
MAG15	Opsigelse af kutymefridage, juleaften	-1.218	-1.218	-1.218	-1.218				
MAG15	Opsigelse af kutymefridage, nytårsaften	-609	-609	-609	-609				
MAG16	Fastholdelse af rammebesparelse på 1,5 pct.	-2.380	-3.570	-4.760	-4.760				
Tværgående		500	-1.300	-1.300	-1.300	0	0	0	0
Tvær01	Indkøb af måtter frem for leje	500	-1.300	-1.300	-1.300				
Tvær02	Tværgående rammebesparelse								
Total		-65.035	-104.888	-108.640	-108.671	10.742	6.190	5.500	3.000